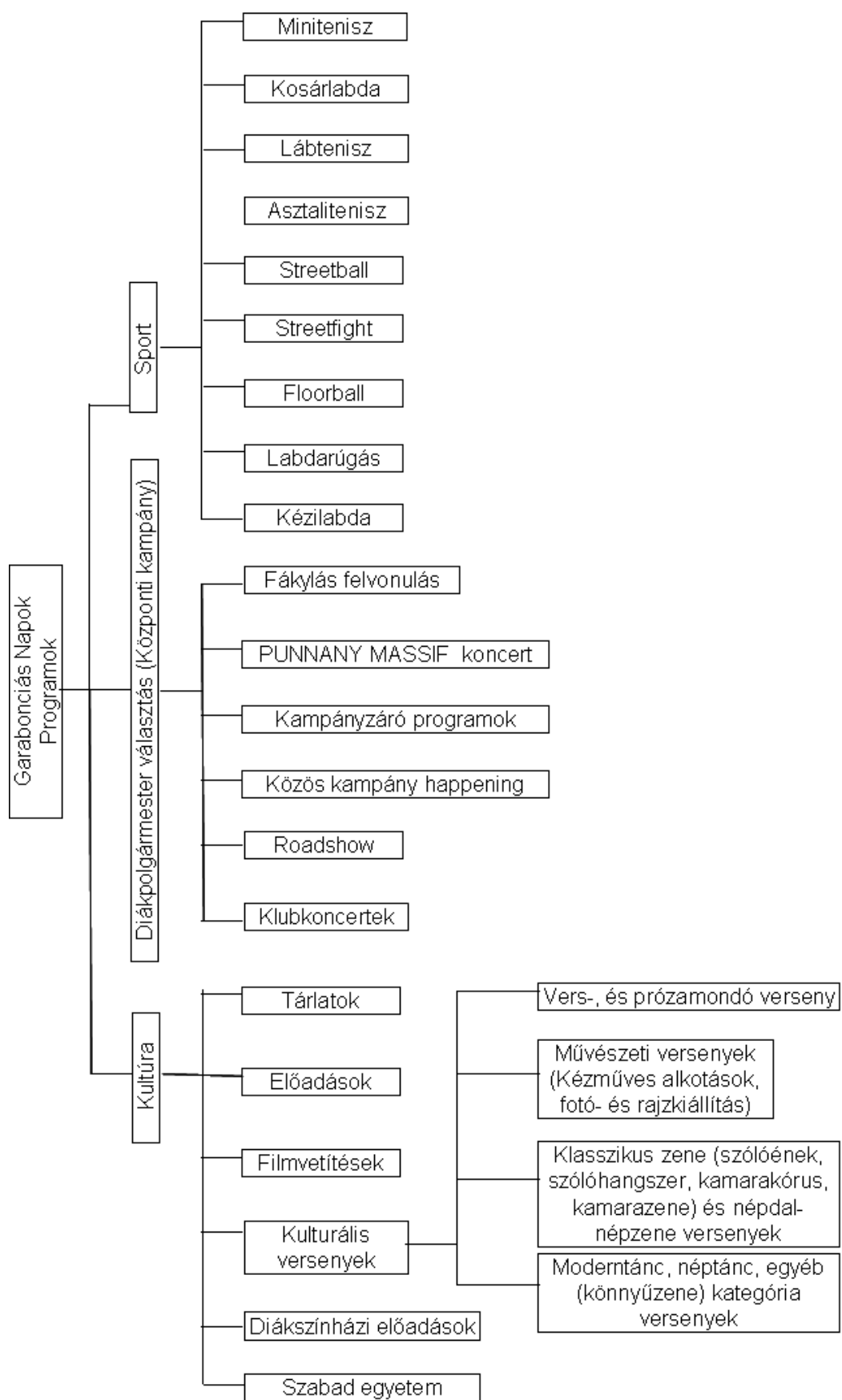

MELLÉKLETEK

1. MELLÉKLET: A 22. CSABAI GARABONCIÁS NAPOK PROGRAMJAI

2. MELLÉKLET: KÉRDŐÍV

Kedves Válaszadó!

Köszönöm, hogy a kérdőív kitöltésével segíti munkámat! A kérdőív célja a **Csabai Garabonciás Napok** iránti érdeklődés, az igények felmérése.

Kérem válaszait karikázással jelezze! A kérdőív teljesen **anonim** és a válaszok kizárólag a tanulmányhoz kerülnek felhasználásra! A kutatás eredményéről az adatok kiértékelését követően szívesen tájékoztatást nyújtok, ezzel kapcsolatban bizalommal forduljon hozzám a *csabaigarabonciaskutatas@gmail.com* e-mail címen!

1. Hány éves Ön?
 - a. 18 év alatti
 - b. 18- 40 éves
 - c. 41- 60 éves
 - d. 60 év feletti
2. Neme:
 - a. Nő
 - b. Férfi
3. Ismeri-e a Csabai Garabonciás Napokat?
 - a. Igen
 - b. Nem
 - c. Egyéb:
4. Részt vett már az eseményen?
 - a. Igen
 - b. Nem
 - c. Egyéb:
5. Részt venne-e az eseményen, ha az hétvégére esne?
 - a. Igen
 - b. Nem
 - c. Egyéb:
6. Ön mely programokat részesíti előnyben? (Több választ is megjelölhet!)
 - a. Kulturális
 - b. Sport
 - c. Szórakozás-bulik, éjszakai élet
 - d. Egyéb:
7. Szükség van-e Ön szerint egy helyre ahol a Garabonciás hetében a diákok találkozhatnak? (A korábbi „Garabon City”-hez hasonló módon.)
 - a. Mindenképpen szükség van, eshet a városközponttól kicsit távolabb
 - b. Elég, ha faházak vannak elhelyezve, de a központban legyen
 - c. Nincs szükség semmilyen formában
 - d. Egyéb:
8. Az elmúlt évek során milyen gyakran vett részt a rendezvényen, annak programjain?
(1- soha; 5- mindig)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

9. Milyen benyomásokat kelt Önben a rendezvény? (1- Negatív benyomás; 5- Pozitív benyomás)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

10. Zavarja-e Önt, hogy évente egyszer megrendezésre kerül a Csabai Garabonciás Napok? (1- Legnagyobb mértékben zavar; 5- egyáltalán nem zavar)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

11. Ön szerint a Garabonciás Napok hasznosak-e a város számára? (1-Egyáltalán nem; 5- Legnagyobb mértékben)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

12. Van-e valami javaslata, észrevétele a rendezvény megszervezésével, lebonyolításával kapcsolatban?

.....

.....

.....

Köszönöm segítségét!

3/A. MELLÉKLET: INTERJÚVÁZLAT-FŐSZPONZOR

A Garabonciás Napokra vonatkozó általános kérdések

- Mióta vesz részt bármilyen formában a rendezvényen?
- Mit gondol a Garabonciás Napokról, mint Magyarország egyik legrégebbi ifjúsági eseményéről? Mi az, ami elsőként megfogalmazódik Önben az esemény hallatán?
- Mit gondol, szükséges-e évente megrendezni a Csabai Garabonciás Napokat?
- Milyen hozzáadott értéket ad ez a városnak?

A rendezvény légkörére vonatkozó kérdések

- A diákok többségét mozgósítja a Garabonciás?
- Előszeretettel mesélnek a diákok a rendezvényen szerzett élményeikről?
- Általában pozitív vagy negatív élményekről számolnak be?
- Milyen programokon vesznek részt a diákok szívesen a rendezvényen?
- Mit gondol a Garabonciás hetében az esti koncertekről, és az azt követő bulikról?

Az iskolai környezetre vonatkozó kérdések:

- Tervezik-e a rendezvény kiszélesítését más városokra?
- Mekkora támogatottságot élvez a rendezvény az iskolák, az igazgatók részéről? Miért?
- Mekkora támogatottságot élvez a rendezvény az önkormányzat részéről? Miért?
- A helyi lakosság részéről milyen visszacsatolás érkezik az esemény kapcsán?
- Ön milyen elvárásokat, igényeket támaszt a rendezvénnyel kapcsolatban?
- Hogyan mérik a rendezvény sikerességét?

Elégedetlenség – javaslatok a problémák megoldására

- Vannak-e olyan területek, amelyek minden évben problémát okoznak? (Ez lehet akár a szervezéssel, akár a lebonyolítással kapcsolatos, szülő, tanár, igazgató vagy a lakosság részéről megfogalmazódó probléma!)
- Melyek azok a területek, amelyeken mindenképp javítani kellene?
- Milyen javaslatai vannak a megoldásra?

3/B. MELLÉKLET: INTERJÚVÁZLAT-IGAZGATÓ

A Garabonciás Napokra vonatkozó általános kérdések

- Mióta vesz részt bármilyen formában a rendezvényen?
- Mit gondol a Csabai Garabonciás Napokról, mint Magyarország egyik legrégebbi ifjúsági eseményéről? Mi az, ami elsőként megfogalmazódik Önben az esemény hallatán?
- Mit gondol, miért szükséges évente megrendezni a Csabai Garabonciás Napokat?
- Milyen hozzáadott értéket, többletet ad ez a városnak?

A diákokat övező kérdések

- A diákok többségét megmozdítja a Garabonciás?
- Tapasztalatai szerint előszeretettel mesélnek a diákok a rendezvényen szerzett élményekről a különböző fórumokon?
- Általában pozitív vagy negatív élményekről számolnak be?
- Milyen programokon vesznek részt a diákok szívesen a rendezvény alatt?
- Mit gondol a Garabonciás hetében az esti koncertekről és az azt követő bulikról?

Az iskolai környezetre vonatkozó kérdések

- A tanítás rendjében zavart okoz-e a Garabonciás?
- Van-e tapasztalat arról, hogy mit gondolnak erről a szülők?
- Megfelelőnek tartja-e, hogy hétköznapra (tanidőre) esik a rendezvény?
- Szívesen áldozzák-e a szabadidejüket a tanárok az eseményre, hogy a jelöltetek segítsék?
- Ön iskolaigazgatóként milyen elvárásokat, igényeket támaszt a rendezvénnyel kapcsolatban?

Elégedetlenség – javaslatok a problémák megoldására

- Vannak-e olyan területek, amelyek problémaként lépnek fel évente? Melyek ezek? (Ez lehet akár a szervezéssel, akár a lebonyolítással kapcsolatos, szülő, tanár, igazgató vagy a lakosság részéről megfogalmazódó probléma!)
- Melyek azok a területek, amelyeken mindenképp javítani kellene?
- Milyen javaslatai vannak a megoldásra?

3/C. MELLÉKLET: INTERJÚVÁZLAT-ÖNKORMÁNYZAT

A Garabonciás Napokra vonatkozó általános kérdések

- Mióta vesz részt bármilyen formában a rendezvényen?
- Mit gondol a Csabai Garabonciás Napokról, mint Magyarország egyik legrégebbi ifjúsági eseményéről? Mi az, ami elsőként megfogalmazódik Önben az esemény hallatán?
- Mit gondol, miért szükséges évente megrendezni a Csabai Garabonciás Napokat?
- Milyen hozzáadott értéket ad ez a városnak?

Az intézmény légkörére vonatkozó kérdések

- A diákok többségét megmozdítja a Garabonciás? Van-e valamilyen számszerű adat erre vonatkozóan?
- Milyen programokon vesznek részt a diákok szívesen az iskolában?
- Mit gondol a Garabonciás hetében az esti koncertekről és az azt követő bulikról?

A rendezvény és az önkormányzat kapcsolatára vonatkozó kérdések:

- Mennyire kezeli kiemelten az önkormányzat ezt az eseményt?
- Mennyit áldoznak erre a költségvetésből?
- Az önkormányzati képviselő testületén belül mennyire egyöntetű a rendezvény támogatottsága?
- Tervezik-e a rendezvény kiszélesítését más városokra?
- Milyen alapvető igényeket támaszt az önkormányzat, mint főszponzor az intézménnyel szemben?
- Hogyan mérik a rendezvény sikerességét?

Elégedetlenség – javaslatok a problémák megoldására

- Vannak-e olyan területek, amelyek problémaként lépnek fel évente? Melyek ezek? (Ez lehet akár a szervezéssel, akár a lebonyolítással kapcsolatos, szülő, tanár, igazgató vagy a lakosság részéről megfogalmazódó probléma!)
- Melyek azok a területek, amelyeken mindenképp javítani kellene?
- Milyen javaslatai vannak a megoldásra?

4/A. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV MACZIK MIHÁLY

(GÉPÉSZETI ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKAI SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS KOLLÉGIUM)

X: Jó napot kívánok! X vagyok a ... szakos hallgatója. Az interjú hanganyagát rögzítem, de az adatokat bizalmasan kezelem, és azok kizárólag a dolgozathoz kerülnek felhasználásra. Kezdeném is az interjút. Az interjú, ahogy azt korábban jeleztem körülbelül 40 perc -1 órát fog igénybe venni. A Csabai Garabonciás Napok a téma.

Maczik Mihály: Jó napot kívánok! Nyugodtan rögzítse, felhasználhatja. Rendben.

X: Első kérdésem a következő: ön igazgatóként, vagy bármilyen formában, akár tanárként, diákként mióta vesz részt a rendezvényben?

Maczik Mihály: Igazándiból már az elsőkön is részt vettem, akkor még mint osztályfőnök, aztán 2000-től mint igazgató. Mindig támogattam az induló stábokat.

X: Azóta is folyamatos a részvétel?

Maczik Mihály: Hát az utóbbi években nem. Az utóbbi években van egy megtorpanás, itt a gyerekek részéről a Gépész Diák Szervezet részéről történt nálunk egy ilyen nem is tudom, egy ilyen visszalépés. Már most az utóbbi három évben nem akartak indulni, akárhogy próbáltam őket rábeszélni.

X: Tehát akkor nincs ilyen érdeklődés annyira.

Maczik Mihály: Most ez visszaesett, igen, az utóbbi három évben visszaesett, előtte minden évben ott voltunk, az utóbbi három évben nem volt diákpolgármester jelöltünk. Ez az igazság.

X: És így önmagában, hogyha most felvetem, hogy Garabonciás Napok, akkor arról mi jut önnek egyből eszébe, vagy mit gondol róla?

Maczik Mihály: Az én emlékeim?

X: Tehát így általánosságban gondolom, az esemény kapcsán.

Maczik Mihály: Amikor elkezdődik a tanév arra jó volt, hogy egy kicsit elindultunk, eltelt egy hónap, akkor megkezdődött az iskola, és utána volt egy olyan rendezvény, ahol úgy is megismerkedhettek egymással a diákok, tehát nem csak az iskolapadban, hanem egy másik oldalukról is megismerhették egymást. Barátságok, szerelmek is szövődtek ezeken az rendezvényeken. Persze nem volt problémamentes, de igazából olyan óriási problémák nem voltak soha, amit nem lehetett volna megoldani. Az osztályokat, illetve az iskolát összekovácsolta, és mindenképpen hasznosnak ítélem meg. Tehát mivel GÉSZI színeiben indultak, és elég rendesen volt ennek mindenféle marketing és reklám oldala, egyfajta GÉSZI-s hovatartozás érzést erősített.

X: Nagyon érdekes. Ugyanazt mondta Varga Tamás rögtön ennek a kérdésnek a kapcsán, csak ő meg Békéscsabára értette. Tehát a részleteknek biztos, hogy van valós tartalma, hogy várostudatot meg iskolatudatot is épít. És akkor ebből kifolyólag az évenkénti megrendezés ön szerint mindenképp szükséges?

Maczik Mihály: Szerintem igen. Ez egy jó dolog. Nem minden városban van, ez itt Békéscsabán van. Ez egy jó dolog, nem is olyan hosszú tulajdonképpen, négy nap, de abból a négy napból igazándiból olyan, ami mindenkit megmozgat, eddig csak a csütörtökök voltak. Esténként volt a kampánycsapda meg a stábnak a munkája, stb., az természetesen őket nagyon leterhelte, nagyon megmozgatta, de a diákság 99, 95 %-át csak a csütörtöki megmozdulás volt, ami megmozgatta.

X: Ez az egész rendezvény milyen hozzáadott értéket ad magának a városnak, meg mint iskolának is?

Maczik Mihály: Én a városit nem tudom megmondani. Az iskoláé mindenképpen ez a hovatartozás érzés erősítése, és mondom a barátságok megerősödése, ezt mindenképpen ki szeretném emelni.

X: Tehát ez a leglényegesebb ön szerint. Felírtam magamnak kérdésként, hogy mennyire népszerű ez az esemény, és mennyire mozgatja meg a diákokat. De hát akkor erre megkaptam a választ. Mi a helyzet, ha az utóbbi éveket tendenciaként nézzük?

Maczik Mihály: Az utóbbi években nem tudom, hogy mi történt valójában. Hogy most volt valami csalódás? Azt hiszem, hogy volt valami csalódásuk nekik, hogy nem úgy sikerült, ahogy ők azt elképzelték. Teljesen meg voltak győződve, hogy ők most jók, és ehhez képest nem az az eredmény született, amit vártak. A zsűri nem úgy ítélte meg. Emiatt egyfajta dac alakult ki szerintem, amit nem nagyon tudtam eddig orvosolni.

X: Tehát akkor ez gyakorlatilag egyik évről a másikra jött? Nem volt egy folyamat, ami a visszaesést megelőzte?

Maczik Mihály: Nem, ez egy hirtelen jött dolog volt.

X: De hát azok a diákok, akik csalódtak, már elballagtak!

Maczik Mihály: Azok már nincsenek itt. Ezért most én próbálom ebben az évben újra ezt a dolgot feléleszteni, hogy úgy mondjam.

X: Felírtam magamnak egy olyan kérdést, hogy milyenek a programokon szerzett élmények, hogy ezek pozitív vagy negatív vélemények? De akkor gyakorlatilag van egy fő irányvonal a csalódottságból.

Maczik Mihály: Hát azt nem tudom, de talán egy-két hangadó miatt van ez az egész. Igazándiból én szerintem több volt a kellemes emlék erről, mint a kellemetlen, nem győzhet mindig a GÉSZI, ezt be kell látni. Erre nem tudok válaszolni, hogy miért van így.

X: Hogyha részt vesznek, akkor mik azok a programok, amiken legszívesebben? És itt akár kategorizálhatunk, hogy kulturális, sport, éjszakai élet, és akkor koncertek.

Maczik Mihály: Mindegyiken. Volt a kampánycsapda rész, abban is, akkor a „Garabon City”-nél is aktívan vettek részt, nyilvános felvonulás, a fáklyás felvonulás, mindegyik. Akkor a hozzá kapcsolódó kulturális rendezvényeken, a sportrendezvényeken is részt vettünk, inkább a sportrendezvényeken, a kulturálison ott nem tudtunk nagy sikereket elérni.

X: De hogyha népszerűségben mondjuk sorrendet kellene felállítani, akkor csak a koncertek meg az ilyen éjszakai élet, nem?

Maczik Mihály: Persze.

X: De ez így hozzátartozik a dologhoz talán. Én is voltam diák, és tudom, hogy nekem az akkor arról is szólt.

Maczik Mihály: Természetesen, nyilván.

X: És mit gondol ezekről? Önmagában arról, hogy vannak koncertek este, hogy bulik vannak a Garabonciás alatt?

Maczik Mihály: Én voltam, igaz nem sokon. Mondjuk egy-kettőn voltam, ami nekem szimpatikus volt, ami nekem tetszett, a gyerekeket néztem ott, ott is különböző ízlésvilággal, ki melyiket szerette, oda ment el. Hát igen, éjszaka ők este kimaradoznak, és az sem titok, hogy utána nem biztos, hogy egyenesen a kollégiumba mentek, vagy haza, hanem még benéztek a kocsmába is, ez is így volt. Ezzel is akadtak problémáink, nem sok, de azért minden évben volt egy-két-három gyerek, aki sokkal többet ivott, mint amit egy ember elbír. Tehát nem érezték a határt. Úgy voltak, hogy most buli van, mindent szabad. De mondom, csak néhány gyerek.

X: Igen, csak ez így szokott lenni, hogy a negatív példák azok sokkal jobban kiütököznek. Ez azért nehéz kérdés, mert ha van egy negatív példa, hogy, mondjuk, valaki nagyon leissza magát, vagy nagyon hangos, vagy politizál a fáklyás felvonuláson, akkor az sokkal jobban kiütöközik, mintha az 500 főből 499 meg normálisan vonul.

Maczik Mihály: Ez mindennel így van. Nem? Az ember dolgozik egész életében szuper jól, aztán egy valamit elszúr, akkor azt fogják mondani, hogy ő az az ember, aki azt elszúrta.

X: Így van, sajnos ez ilyen. De akkor ön iskolaigazgatóként úgy vélekedik róla, hogy ezen a héten, persze a mértékletesség betartása mellett, tehát hogyha nem ivásról szól, akkor beleférnek ezek? Mit gondol tehát az esti, éjszakai bulikról meg koncertekről?

Maczik Mihály: Ez megint csak attól függ, meddig maradnak. Mert ugye másnap azért tanítás van. Tehát nekem alapvetően azért akárhogy is vesszük a dolgom az az, hogy a Köznevelési meg a régi Közoktatási törvényben lévő pontokat betartsam, betartassam. Tehát tanítani és tanulni kell napközben. Na, most nyilván, hogyha egész hosszan éjszaka kimaradtak, akkor másnap ennek a hatékonysága azért nem volt 100 %, valljuk be őszintén.

X: Tehát akkor mondhatjuk, hogy a tanítás rendjét bezavarja ez a garabonciás?

Maczik Mihály: Igen.

X: Tehát a normális, megszokott életritmusra gondolok.

Maczik Mihály: Természetesen a normális életritmusból kilendülünk valamilyen szinten. Persze nem azt mondom, hogy, például ha egy osztályból, van egy 30 fős osztály, és akkor mit tudom én, ezen a héten a 30 fős osztályból öten nem járnak, ilyen-olyan oknál fogva, nem lehet úgy haladni. Azt nem tehetem meg, hogy az már elég nagy százaléka az osztálynak, hogy akkor akár haladjak előre a tananyagban, mert akkor abból a témakörből azok a gyerekek nem fognak tudni semmit. Tehát ennek a hátránya természetesen megvan. Nyilván meg lehet ezt úgy szervezni, hogy például nem új anyagot veszünk, hanem gyakorlunk, számon kérünk, stb. tehát ez pedagógiailag azért áthidalható. Ez a négy nap pedagógiailag áthidalható, de valóban bizonyos szintű problémát tud okozni.

X: Vagy az elkövetkezendő hetekben a pótlás megoldás lehet.

Maczik Mihály: Azért mondom, úgy kell csinálni, hogy nem kell új tananyagot venni. Lehet gyakorolni is.

X: Megoldás lehet, hogyha hétvégére vagy őszi szünetre szerveznék?

Maczik Mihály: Hát ez jó kérdés. A gyerekek nyilván nem ilyenek. A gyerekek ez azért jó, mert iskolaidőben van. Mondjuk, ha a mi iskolánkat vesszük, akkor 65 % vidéki. Tehát ez azt jelenti, hogy nem jönnek be hétvégén, szinte biztos. A kollégisták hazamennek, és igazándiból, ha hétvégére szervezik, akkor ez egy jóval szűkebb rendezvény lesz, ez egész biztos.

X: Plusz még önmagában az, hogy tényleg az is egy hecc úgymond, hogy iskolaidőben programon lehet. Persze nem lógni, csak engedéllyel távol lenni. Különben a szülők erről mit gondolnak, van tapasztalat? Magáról, hogy este buli, hogy kimaradnak?

Maczik Mihály: A szülők elvárták tőlünk, hogy mi minden gyerek minden lépéséről tudjunk. Persze az éjszakába 350 gyerek szétszalad, nincs az a pedagógus, aki minden gyerekről mindent tud, de azért nyilván igyekeztünk, de a szülők nyilván elvárták tőlünk, hogy mi felügyeletet biztosítsunk.

X: Annak ellenére, hogy ez köztudottan egy városi rendezvény.

Maczik Mihály: Hát igen, mert végül is az iskola színeiben volt a gyerek.

X: Hát igen, csak ugye ennek akkor is a város hatáskörének kell lennie.

Maczik Mihály: Nem volt nekem ebből soha konfliktusom, meg atrocitásom szülővel egyáltalán, de azért tudom, hogy elvárták azt, hogy be tudjak arról számolni, hogy a gyerek éppen hol van, és mit csinál.

X: Na most, ha már a tanárok szóba kerültek. De szinte már meg lett válaszolva ez a kérdés. A tanárok a szabadidejüket mennyire szívesen áldozzák erre? Akár magára a fáklyás felvonulásra? A sportsarnokban most nem lesz vetélkedő. De eddig ugye volt a sportsarnokban is a rendezvény. És akár a szülők részéről is lehet egy megnyugvás, hogyha tudják, hogy ott vannak a felügyelőtanárok. Persze ismétlem annak ellenére, hogy nem lenne kötelességük, mivel szabadidejüket áldozzák. Van-e bármiféle súrlódás ebből fakadóan a tanárok részéről?

Maczik Mihály: A tanárok zöme a gyerekekkel együtt ott volt a rendezvényeken. Osztályfőnökök egyértelműen, nyilván a diákönkormányzatot segítő gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolavezetés, tehát tulajdonképpen néhány olyan pedagógus maradt ki ebből, aki egyébként minden más rendezvényből is kimaradt. Úgyhogy én azt gondolom, hogy ez ugyanúgy megmozgatta a pedagógusokat is. Azt is látni kell nyilván, hogy a fiatalabb életkorú pedagógusok jobban mozdultak erre rá, nyilván egy nyugdíj körüli pedagógus már nem biztos, hogy az éjszakai rendezvényekre szívesen ment el. De ez megint emberek életkori sajátossága.

X: Igen ez valóban sokoldalú dolog. Mert lehet, hogy mondjuk, ha valaki benne volt 20 évig. És akkor mit tudom én, az utóbbi két évben már úgy van vele, hogy most már más vegye át a teendőket.

Maczik Mihály: Én azt gondolom, hogyha ezeket figyelembe vesszük, akkor a pedagógusok zöme ott volt, aktívan részt vett, és szurkolt.

X: És kihasználják az előnyeiket, hogy például az osztályközösséget jobba teszi. Most szeretném öntől megkérdezni, mik azok az igények, elvárások, amiket a rendezvénnyel szemben ön támaszt, és rögtön eszébe jut? Elsőként megfogalmazódik önben!

Maczik Mihály: Mondjuk először is minőségi rendezvény, színvonalas rendezvény feltétlenül.

X: Legyen kulturális, sport része.

Maczik Mihály: Akkor a munka- és balesetbiztonság.

X: Erről különben mi a tapasztalata, hogyha nem vesszük a tanárokat, hogy milyen a biztonsági szolgálat? Vannak-e járőrök este? Én megmondom őszintén, hogy ez többeknek

szemet szűrt, hogy korábban a „Garabon City”-ben sem volt olyan nagy biztonság és felkészültség úgymond. Tehát, hogyha volt valaki, aki nagyon leitta magát, akkor nem volt arra egy olyan felelős személy, aki intézkedjen.

Maczik Mihály: Egyetértek. Szerintem sem volt. Tehát ezért mondom a nagyobb munka- és balesetbiztonság, ami mindenképpen elvárás lenne részemről.

X: És ezen javítani is kellene.

Maczik Mihály: Igen. Volt egy esetünk, amikor kint esett az eső, fáztak, kivittek egy ócska olajradiátort, azt bekapcsolták, ami természetesen zárlatos lett, megrázta a hölgyet, kórházba került, na most ezek az ügyek azért nem hiányoznak, valljuk be őszintén, ezek nélkül megvan az ember. Hogyha lett volna normálisan egy fűtött helyiség, akkor ez nem következik be.

X: Tehát valamit ezen a téren mindenképpen javítani kell.

Maczik Mihály: Igen, ezért mondtam a múltkori tanulságot.

X: Ezenkívül?

Maczik Mihály: Én nekem más problémám nincs.

X: Végül is ez nem probléma centrikus, hanem tényleg csak az igények, amiket elvár egy ilyen rendezvényt kapcsolatokban.

Maczik Mihály: Mondhatnék még, de az úgysem lesz. Tehát az objektív elbírálások természetesen egy ilyen versenyen, de mondjuk azért akárhogy is van, tehát hogyha valami nem számszerűsíthető, én mérnök ember vagyok, ha valami nem számszerűsíthető, nem mérhető stopperral, stb., nem számolhatom meg, hanem most ez volt a legszebb, innentől kezdve, hogy kinek mi a szép, erről lehet vitatkozni, vagy, hogy melyik beszéd volt a jobb. Ez nem mérhető, ez mind szubjektív dolog. Azért mondom, hogyha objektív, számszerűsíthető mérések vannak, az mindenképpen jobb, bár unalmasabb lesz tőle a dolog, de mindenképpen igazságosabb lesz, mint hogyha melyik volt a szebb, melyik volt a jobb.

X: Világos. És ez az elektori rendszer, akkor javít ezen?

Maczik Mihály: Nem tudom. Meglátjuk.

X: Igen, ez most fog kiderülni. Mi a helyzet a „Garabon City”-vel? Ugye erről eléggé megoszlanak a vélemények, tehát nagyon sok pro és kontra van.

Maczik Mihály: A gyerekek imádták, sátrat építettek, kivonultak, stb.. Egy szóval nagyon szerették, csak aztán loptak is onnan el tőlük különböző cuccokat, tehát egy valakinek mindig kellett volna maradni, aki vigyáz rá. Na, most ez lehet, hogy egy darabig menne, de amikor rájuk esteledett mindenki elment valamerre elcsavargott, mire visszajött, ellopták az erősítőt, tehát ezek is gondok voltak igazság szerint.

X: Ezt most eltörlik szeptembertől.

Maczik Mihály: Én nem bánom ezt, hogy eltörlik.

X: Tehát összességében nem bánja?

Maczik Mihály: Nem.

X: De annak fényében, mert ilyen problémák övezik.

Maczik Mihály: Igen. Akár a beázás, akár a lopások kérdésében jobb, hogyha ez a része kimarad, ez egyszerűbbé teszi az életünket.

X: Világos. Felírtam még az egyéb probléma területeket, amik viszont így felmerülnek, és mondjuk mindenképpen sürgető lenne azokat kiküszöbölni, vagy azokon javítani?

Maczik Mihály: Én nem tudok most hirtelen mást mondani.

X: Jó, hát lényegében ennyit szerettem volna. Kíváncsi voltam a véleményére.

Maczik Mihály: Köszönöm szépen.

X: Én köszönöm önnek.

4/B. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV LADUVER FERENC

(Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola)

X: Üdvözlöm önt! Először is szeretném önnek megköszönni, hogy lehetőséget biztosított egy személyes találkozóra. Én X vagyok a ... tanulok. Végzős hallgató vagyok, most írom a szakdolgozatomat. Az interjú hanganyagát rögzíteni szeretném, de természetesen bizalmasan kezelem, és csak a tanulmányomhoz használom fel. Körülbelül 40 perc -1 órát rabolnék az idejéből. A Csabai Garabonciás Napokról lesz szó. Első kérdésem, hogy mióta vesz részt a rendezvényben, a Garabonciás Napokról beszélünk.

Laduver Ferenc: Negyedik éve vagyok igazgató, illetve most már intézményvezető, és ez a negyedik alkalom lesz.

X: Nem igazgatói státuszban előtte?

Laduver Ferenc: Előtte nem vettem részt, mert polgármesteri funkcióban voltam egy másik településen.

X: Hogyha felvetem azt, hogy Garabonciás Napok, mi az a legfontosabb dolog, ami elsőként megfogalmazódik önben? Bármilyen vélemény, bármilyen gondolat, általánosságban véve?

Laduver Ferenc: A diákoknak egy közös programja, ami egy hétig tart, nyilván kialakul egy kapcsolat az iskolákon belül is, de ez nálunk Békéscsabán egy specialitás, a Garabonciás Napok, tavalyelőtt volt 20 éves jubileuma. Tehát nem csak egymást ismerik a tanulók, a diákok az iskolán belül, hanem a többi középiskolákkal is barátságokat kötnek, és ez mindenképpen nagyon jó. Programokat kampányolnak. Nem csak a diákpolgármesternek, hanem a csapatnak is a kommunikációképességtől kezdve egy sor olyan képessége alakul ki, vagy fejlődik tovább, amelyekre a hétköznapi életben szüksége lesz, és tudják hasznosítani. Nem lesz talán annyira visszafogott, hanem bátran tud véleményt nyilvánítani, mindenféleképpen a demokrácia érzését is erősíti a diákoknak.

X: Mit gondol, éppen ezért szükség van évente megrendezni a rendezvényt, illetve szükséges-e? És ha igen, évente szükséges-e?

Laduver Ferenc: Én negyedik éve vagyok benne, én úgy látom, hogy a mi diákjaink, de a többieket is látom, mert eddig a sportcsarnokban volt, most majd átveszi a szerepet a Csabagyöngye Kulturális Központ, én úgy látom, hogy szívesen mennek a diákok, és tulajdonképpen ők kezdeményezik is ezt az egészet. A Fodor József úr ezt jól kitalálta. Ez egy kicsit át lesz variálva. Vannak itt vélemények, közöttünk intézményvezetők között is, a tanítási órák védelme kapcsán. Ezek a vélemények ütköznek is, ezért most egy ilyen szűkített stáb lesz, szorosabb ellenőrzés lesz az esti programoknál is. Szerintem ez ebben a

formában mindenféleképpen nagyon jó, és mindenképpen a diákság és az iskola életét is, meg az város életét is színesíti. Tehát ezt az öt napot szerintem, mert ezek válogatott gyerekek, nyilván ki vannak választva, ezt be tudják pótolni. Nyilván, hogy a tanárnak toleránsnak kell lenni, most nem csak az intézményvezető személyéről van szó, hanem a szaktanárokról is, nálunk eddig igyekeztük jól kezelni. Tehát úgy kezelni, hogy ne legyen ebből probléma, és szerintem a jövőben is így lesz. Először az volt, hogy abbahagyják, hogy felfüggesztik az egészet, de utána Fodor József kidolgozott egy új programot, újszerű módszerekkel, úgy tűnik, hogy szimpatikus, majd a jövő hét végén dől el.

X: Említette, hogy az esték vissza lesznek fogva vagy biztonságosabbak lesznek. Ez alatt mit értett?

Laduver Ferenc: Ez alatt azt értem, hogy sajnos korábban voltak ezzel visszaélések is, ne kerüljünk a forró kását, tehát különböző vendéglátó ipari egységekbe ellátogattak. Próbáltunk mi tanárok is ugye iskolák részéről kimenni programokra, nyilván a tanárnak sincs annyi ideje, hogy egész végig ott legyen, kimegy megnézi az osztályát, vagy a gyerekeket, azokat a gyerekeket, akikkel elsősorban szorosabb kapcsolatban van, tanít, és volt néhány alkalommal olyan, hogy különböző szórakozóhelyekre mentek, és nem éppen ez volt a célja a Garabonciás Napoknak. Semmiképp nem jó, mert a szülők részéről is jöttek ilyen reklamációk, hogy szorosabb ellenőrzés kellene. Másnap jöttek iskolába, elaludtak órán, fáradtak voltak. De most úgy lett kialakítva a program, hogy ilyen nem fordulhat elő. Konzultáltam a DÖK patronáló tanárral, a Bereczki Anna kolleganővel is, a Nagy Bencével, a jelöltünkkel, a diákpolgármester jelöltünkkel, ő is nagy lelkesedéssel dobta be magát az egészbe. Én úgy látom, hogy ilyen nem lehet. Ilyen egy néhány alkalommal volt, de a mi iskolánkban nem volt ez annyira kirívó, de végül csak ez volt a hiba.

X: Az esti bulikról még fogunk beszélni, viszont azt szeretném megkérdezni, hogy ön szerint magának a városnak a rendezvény milyen többletet ad, milyen hozzáadott értéket? Akár az iskolákra nézve?

Laduver Ferenc: Országos szinten is ismertebbé teszi Békéscsabát, és ez mindenképpen nagyon hasznos. Tehát jó, hogy nem csak egy kolbászfesztiválja meg sörfesztiválja van a városnak. Sőt, már a Csabagyöngye Kulturális Központ is megépült, ami bátran fogalmazhatunk, hogy európai színvonalú. Ide is számos rendezvényt lehet szervezni. Tehát a diákság életében is van egy olyan, ami országos specialitás, és ez mindenféleképpen nagyon jó szerintem. A Fodor Jóska most már Pécsen lakik évek óta, és nem tudom Pécsen csinálják-e ezt, de valószínű ezt majd átplántálja, majd arra is, de nem nagyon tudok ilyet, hogy össznépi megmozdulás legyen egy megyeszékhelyen. Tehát mindenféleképpen jó, ha egy

városnak, egy megyeszékhelynek vannak ilyen sajátosságai, specialitásai, szerintem ez Békéscsabának ugye, 21 éve ehhez tartozik, hogy van a diákságnak egy hagyománya, hagyományápolása.

X: Kutakodtam egy kicsit, talán Hatvanban van ilyen nagyobb volumenű diákpolgármester választás. A diákok részéről milyen többletet ad? Miért hasznos nekik? Tekinthető ez egy tanulási folyamatnak, a demokráciára való nevelés előkészítésének?

Laduver Ferenc: Az is igen, és nyilván a közösségi érzés is, az egymás iránti szolidaritást is nyugodtan mondhatjuk. Ez csak egy dolog, hogy van ez a pár nap, ez az öt nap a jövő héten. De az erre való felkészülés itt helyben is... És azt nagyon jó volt látni nekem is, nyilván sok dolgom van, meg megyek az iskolának az ügyei után, de nagyon sokszor megálltam, beszélgettem gyerekekkel, meg láttam a stábokat, ahogy készültek, tehát itt helyben a kiválasztás, ahogy kiválasztották maguk közül a jelöltet. Itt olyan kampányolás volt, meg olyan diákélet, hogy az valami fantasztikus. Olyan szurkolás, meg ahogy segítenek egymásnak, ahogy fogadják az embert, meg különböző programokat csinálnak a csapatok. Ezt nagyon jó volt látni, hogy egy pezsgő diákélet van. Mert olyan iskola, ahol tényleg csak a szabályok vannak, csak a törvények, meg így kisfiam, ezt nem szabad. Ez nem megy, és tényleg egy pezsgő, lüktető diákélet kell. Máskor is, de ilyenkor még felfokozottabban igaz ez. Nekem ezt jó látni, nekem jó érzés, olyankor teljesen megváltozik a közérzetem, hangulatom, és ha valami elkeserít vagy stressz ért, akkor ez azonnal fel tudja oldani. Jó érzés, amikor így látom a diákokat.

X: Akkor azt mondja, hogy a diákok többségét megmozgatja az esemény? Akár a diáknapok? Nyilván, ami az iskolai keretekben van, az végképp.

Laduver Ferenc: Hadd mondjak el egy olyat is, hála Istennek én említettem a beszélgetés elején, hogy negyedik éve vagyok az intézmény vezetője, és nem sok helyen voltam, de voltam egy-két iskolában. A KÖZGÉ-ben eleve 722 fő a nappali tagozatosok száma, szép nagy iskola, nem integrált, integráció nem volt. Azt a véleményemet szeretném még elmondani, hogy ott volt a sportcsarnokban a vetélkedőn 1.500-2.000 ember, diák, az iskolák a tanárok és igazgatók. Hadd húzzon haza a szívem, a KÖZGÉ-ről beszélnék. Amikor a KÖZGÉ bízta a csapatát a csarnokban- nyilván mindenki a saját csapatának szurkol, pótolhatatlan érzés volt. Én úgy fogalmaztam meg, és utána mondtam is a gyerekeknek, meg elmondtam a nevelőtestületi értekezleten is utána, hogy azt éreztem akkor ott, hogy nem csak a tanulmányi és sporteredmények, hanem erő is van ebben az iskolába. Maga ez a szurkolás, biztatás, ahogy kiment oda több száz gyerek és bízta a kiválasztottakat, magával ragadó. Akiknek a mezén az volt, hogy KÖZGÉ, érződött az erő, talán a legjobban itt éreztem a

bíztatást, nem tudok mást mondani, hogy erő volt benne, és az is nyomta őket, mint amikor egy labdarúgó mérkőzésen a hazai pálya, és a hazai csapatot bíztatja, akár Spanyolországban, akár Angliában 50-80.000 ember vagy még több. Hatalmas lelki pluszt ad nekik. Hála Istennek ez tavaly is így volt végig, és sikerült, hogy végre nem csak alpolgármestert- a „csak”-ot idézőjelbe teszem, mert azt is nagy sikernek tartom - hanem a diákpolgármestert is tavaly a mi iskolánk tudta adni.

X: Tehát akkor lényegében a diákok nagy részét megmozdítja, és az esemény után is szívesen mesélnek róla. Alapvetően pozitív élmény.

Laduver Ferenc: Alapvetően pozitív.

X: Nyilván vannak negatívak is. Milyen programokon vesznek részt legszívesebben a diákok tapasztalatai szerint? Akár csinálhatunk kategóriákat. Kulturális, és akkor abban nem csak a színház, ami a tanuláshoz kapcsolódó sportprogramok, koncertek.

Laduver Ferenc: A sport az biztos, nagyon szeretik, a KÖZGÉ-ben hagyományai vannak, de ha tulajdonképpen rejtvény dolgok vagy akár a kulturális műsorok, kérdések, ott sem vallanak szégyent, hála Istennek négyes, jeles kitűnő tanulók járnak, nagyon okos, értelmes fiúk, lányok járnak ebbe az iskolába. A művészeti nem annyira, de pl. olyan kreatívak, hogy tavaly amikor a Szász Milán megnyerte, álmunkban sem gondoltunk volna ilyenre a tanárok, hogy építettek egy hajót, és huzigálták a városban az Andrássy úton, meg utána ki a sportcsarnokig. Olyan szarvasi kapcsolat, meg olyan kapcsolat, valami fantasztikus volt. Csináltak egy hajót, különböző cégek segítségével. Hát ez is óriási dolog. Azokat az emberkéket meg kellett győzni arról, hogy az a hajó legyen kész, és miben segítsenek. Én is csak néztem, hogy mi ez, és akkor a Milán mondta, hogy hogy, s mint. Persze ehhez sokféle társult, édesanyja a Jókai Színházban dolgozik, stb., de ez mindegy, ezt megcsinálták. Ezek óriási dolgok, ezeket szeretik, ehhez olyan kreativitás kell, ilyet kitalálni is már. Ehhez kell egy egészséges vagányság is, mint mindenhez az életben.

X: Akkor lényegében ez is egy kulturális műveltségi dolog.

Laduver Ferenc: A legfrissebb emlék az ez, mert tavaly annyira szokatlan volt, és olyan nagy dolog volt, jól is sült el, a többi iskola is felkapta a fejét, mert nem igen szoktak ilyet.

X: Ha visszatérünk az esti koncertekre, bulikra. Mit gondol róluk? Felvetődött az, hogy a diákok így is, úgy is elmennek bulizni, ha nem a Garabonciás Napok idején, hanem hétvégén. Vagy, hogyha van egy koncert, utána nehéz visszafogni azt, hogy hiába hivatalosan van 10 óráig egy koncert, ahogy említette a vendéglátó egységek, a Pálmától kezdve a város többi kocsmajáig.

Laduver Ferenc: Igen, ott van a probléma, hogyha elmegy, és akkor nem áll meg bizonyos határnál, hanem ott ugye fiúk, lányok már dülöngélnek, és a gátlásokat nyilván felszabadítja, az lehet problémás. Nekem a koncerttel különösebb bajom nincsen, mert az én fiatalságomban kezdtek bejönni a diszkók, meg koncertek is. Tehát azzal nem is, mert ha jön egy zenekar, általában olyat hoznak, akiket szeretnek a fiatalok is, vagy fiatalokból álló zenekarokat, vagy híresebb zenekart, nekem azzal különösebb bajom nincsen, szeretik, még kedvükre való is, nekem azzal volt probléma, nem sokszor fordult elő, ha tényleg egy kicsit túllépték az italfogyasztást. Nem annyira jellemző, ha túllépik, akkor lehet belőle egy kis probléma, de nálunk ez sem volt olyan katasztrofális. Volt, figyelmeztetni kellett, azt kész.

X: És, hogyha az alkoholt nem vesszük, tehát nyilván pl. 500 emberből van 3, aki túllépi, és az mindig a negatív szokott lenni.

Laduver Ferenc: Nekem nincs problémám a koncertekkel. Én is azt szeretem, hogyha minket is hagynak, mint fiatalokat. Nekem ez színpatikus, jó látni, amikor jól érzik magukat a fiatalok is. A DÖK vezető ott szokott lenni, de elmegy, de általában el is jövünk, és nem szokott probléma lenni ebből. Tulajdonképpen nagy része már 16-20 éves, szinte már felnőtt emberek.

X: Mennyire zavar be a Garabonciás a tanítás rendjébe? Okoz-e zavart benne? Vagy ha okoz, bepótolható a lemaradás?

Laduver Ferenc: Korábban egy bővítettem stáb volt, tehát egy nagyobb stáb, olyan disszonanciák voltak, hogy aki nem volt elengedve, az a gyerek is hivatkozott rá, hogy ő is ott van, és utána a szaktanár, meg az osztályfőnök azonnal jött, de ezeket igyekeztünk megfelelő mederben kezelni. Ilyen mondjuk előfordult, de ez sem tömeges méretekben. Ilyen volt. Most ahogy hallom, szűkített keret lesz, le van adva a névsor, és ezt mindenki tudomásul veszi, szaktanár is, osztályfőnök is, mi is, mindannyian, és ebből szerintem még annyi probléma sem lehet, mint ami eddig volt. Eddig is mondom kezelhető volt. Olyan volt, hogy dolgozatot írtak, meg elsősorban ott, ahol gyengébb tanulmányi eredményű gyerekek voltak, és ők mentek el, arra hivatkozva, hogy a stábnak segítenek, meg ott vannak, és közben ők nem voltak benne a diákönkormányzat által egyeztetett csapatban. Ott volt egy-két ilyen probléma.

X: Ha a Garabonciás hetében nem is lehetett olyan hatékonyan tanulni, akkor utána azért helyreállt a rend?

Laduver Ferenc: Helyreállt, nem volt nálunk ilyen gond. Aki most van, Nagy Bence, kettő tárgyból volt négyese, majdnem kitűnő tanuló. Két nap alól most bejött hozzám felmentést kérni, de nem mentem én fel a tegnapi meg a mai nap alól, tudja pótolni, az volt az első, hogy milyen tanuló vagy? Mondta, kettőből volt négyese, tudja, be tudja pótolni. Tehát arra

hivatkozni, hogy most azért, mert a Garabonciás van, butaság. Be is fogja pótolni ezt a két napot, és a jövő héten is azért foghíjasan fog itt lenni, mert ő, mint diákpolgármester jelöltünk, nyilván, hogy neki kell majd helyt állni, de hát mögötte egy kemény, olyan stáb van, aki ahol tudja, segíti. Lehet, hogy túl rugalmas is vagyok, de nincs probléma. Másban is egyébként így van. Most pl. orvosi egyetemre jelentkeznek, a KÖZGÉ-ből nagyon ritkán jelentkeznek, mert ez egy közgazdasági, a Corvinusra, meg gazdasági, pénzügyi főiskolára jelentkeznek, és most egy kislány van, kitűnő tanuló. Most is azt mondom, oké, jó, menjen, ott is tettem engedményt, és fel is fogják venni, biztos vagyok benne, mert ugye Andrassyba kell mennie, óra ütközik, egy olyan rugalmas megoldást sikerült találni, hogy menjen az Andrassyba kémia, biológia emeltre, és akkor fel is fogják venni, biztos vagyok benne. Az osztályfőnökkel beszéltem, a két szaktanárral is, itt ugyanígy van szerintem. De tavaly a Milán indult. Ő is jó példa erre, ő is egy jó tanuló, kiváló kommunikációs képességű gyerek volt, aki megnyerte tavaly a diákpolgármester választást is. Semmi gond nem volt vele. Olyan jó volt látni végig, ahogy kinyílik, a végén, ahogy ünnepeltek. Ezek nagyon jók, erre fognak emlékezni, főleg a diákok, majd amikor eltelik egy pár év.

X: Akkor ön megfélemlőnek tartja, hogy hétköznapra esik az esemény? Nem hétvégére, őszi szünetre?

Laduver Ferenc: Nem is lehetne máshogy szerintem, mert pl. nálunk már több a vidéki tanuló, mint a békéscsabai. A hétvégét nehezebben, nem lenne az aktivitás akkora, mint így, nem fog bejönni nekem 50 km-ről, az nehezebben kivitelezhető.

X: Ez különös, mert ezt többen is mondták az intézmény részéről, amikor beszélgettem, azt mondták, hogy a nagy része bejárós, és véleményük szerint nem vennének annyian részt. Érdekes, mert én csináltam egy 350 főről egy kérdőívezést, minden iskolából arányos, facebook csoportokba beírtam, és eddig 350-en kitöltötték. Volt egy ilyen kérdés, hogyha hétvégére esne, akkor részt venne-e, és a 90 % azt nyilatkozta, hogy igen.

Laduver Ferenc: Úgy gondolom, más, amit lenyilatkozik, meg más, hogyha azt végre kell hajtani.

X: Az is igaz, hogy feltettem egy nyitott kérdést is, hogy saját észrevételeid, elvárásaid, igényeid a rendezvénnyel kapcsolatban, hogy mit szeretnél mást? Nagyon sokan beírták azt, hogy szeretnék, ha a programok tanítás után lennének, hogy részt tudjanak rajta venni. És ez most már kisebb mértékben jelentős, mint amikor volt még a „Garabon City”, mert ott voltak reggeli tornaórától kezdve, süti osztás, meg mindenféle rendezvény. Tehát a diákság körében nagyon sokan megfogalmazták ezt egymástól függetlenül, és csak én láttam az összesített eredményt. Legyen minél több olyan program, ami délután van.

Laduver Ferenc: Én mondok egy párhuzamos példát. Kerékpártúra, nagyon egészséges, jó dolog, szervezünk is minden évben, tavaly is volt, és szombatra tettük két éve, és jóval kevesebb volt, mint amikor az előző tanévben az egyik hétköznapon betettük, mert voltak a diáknapiak, és sokszorosan többen jöttek el, és marha jó volt. A békési kerékpárúton kimentünk, cukrászda, egy fagyó és vissza. Jó 20 km, de együtt voltak, a fél tantestület jött, diákok is, nagyon jó volt, szombaton jóval kevesebben voltak, mint amikor hétköznap volt. Érdekes, csak ez egy párhuzam.

X: Érdekes, ezt meg kell vizsgálni mindenképpen, mert nyilván változnak az igények, és lehet, hogy mondjuk a Garabonciás kapcsán is esetleg vannak olyan programok, amikkel szemben már nem támasztanak olyan igényeket a diákok, és a legfőbb motiváció, hogy iskolaidőben legyen. Viszont, ha olyan programok lennének. Ezt meg kell vizsgálni részletesebben. Tapasztalatai szerint, hogyha hétköznapra esik, de akár hétvégére esne, a tanárok, a tantestület is szívesen áldozná a szabadidejét erre?

Laduver Ferenc: Nem. A hétvégéjét biztos, hogy nem szívesen áldozzák fel. Lehet, hogy lenne olyan, mert családja van, meg főz, süt, vasal, mos, el van nőiesedve a pedagóguspálya, meg le van terhelve. Nincs ugyan túlóra, de a 32 órás kötelező bent tartózkodást behozta a törvény, és abban egészen biztos vagyok, hogy nem lenne olyan népszerű, ha a hétvégén kellene, hogy bejöjjön.

X: Hét közben?

Laduver Ferenc: Hét közben ki fognak menni, eddig is kimentek, részt vesznek, de nem úgy, hogy ott vannak mindig, de kimennek. Most volt egy megbeszélés néhány órával ezelőtt, és mondtam is, hogy a kollegák az eddigieknek megfelelően, ahogy kérem az osztályfőnökök, tanárok is, én is megyek ki vasárnap este, aztán végigvonulok a gyerekekkel. Sokan lesznek ott tanárok is, szívesen, szerintem élvezik ők is, nem hallunk semmit, mert olyan üvöltözés van, hogy fantasztikus, ahogy végigvonulnak az Andrássy úton a fáklyás felvonuláson. Igen, ez a tapasztalatom.

X: Furcsa ez, mert ez a város rendezvénye, de mégis valahogy úgy van a köztudatban, vagy hát nem tudom, hogy a tanárok vigyázzanak a diákokra. Nekem a szüleim mindig azt kérdezték legalábbis, hogy van-e felügyelőtanár, és mindezt annak ellenére, hogy mindenki tudja, hogy városi rendezvény. Azt hiszem ez egy általános nézet.

Laduver Ferenc: A Bereczki Anna tanárnő, a könyvtáros tanárunk, ő a DÖK patronálója, ő sincs ott elejétől kezdve. Nem kell, nincs szükség rá, mert hál Istennek ezek a gyerekek értelmesek, jó csapat.

X: A munkámhoz mindenképpen kell a következő kérdés, hogy ön iskolaigazgatóként, és akár az egész iskola nevében, a tantestület nevében milyen igényeket, elvárásokat, követelményeket támaszt a rendezvénnyel kapcsolatban? Bármit, biztonságtól kezdve a programok összetételére, nem akarok direkt ötleteket mondani, csak példaképpen.

Laduver Ferenc: Tavaly a Fodor úr megkérdezett bennünket, és akkor már tudtuk, sőt volt egy intézményvezetői értekezlet is, hogy megújul ez. Amikor az elején beszéltünk, hogy milyen témákkal, milyen nagyságrendben, százalékban lesznek, én ezt pozitívan vettem. A biztonság nyilvánvaló alapvető, mert a szülők részéről is, de én is szülő vagyok egyben, meg intézményvezető, nyilván alapvetően a legfontosabb. Olyan elemek is bekerülhetnek ezekre a rendezvényekre, ugye utcai rendezvény is van, akik esetleg nem odavalók, vagy megzavarják a fiúkat, lányokat, tehát a diákok közé bevegyülhetnek, és ez alapvető, hogy a biztonság a legfontosabb. Úgy gondolom, hogy erre a Fodor Jóska ügyelt eddig is, és ezután is fog ügyelni, a biztonság talán az a legfontosabb, hogy ne történjen semmi baj, főleg az eseti programok folyamán. Talán ez lenne a legfontosabb, a biztonság, mert nyilván a szülő is a gyermeke biztonságát nézi, én is a saját gyermekemből, ha kiindulok. Itt viszont 720 gyerekem van, mert nyilván mindenkinek a biztonsága számít. Ezt tartom talán a legfontosabbnak. A kulturális, művészeti, sport események, rendezvények, kampányolások, nekem ez tetszik, nagyon újat ehhez nem tudok már hozzátenni, hiszen a Jóska is, aki már csinálja 21 éve, azért támaszkodik nyilván a korábbi bevált elemekre is, és ezen belül próbált variálni, meg újítani.

X: Hogyha beszélnék kicsit a problémákról. Önnek személy szerint van valami problémája, amit úgy gondol, hogy nem az ön problémája, hanem problémaként merül fel évről-évre, feszültséget okoz? Javítani kellene, el kellene gondolkodni rajta?

Laduver Ferenc: Nincsen, eddig sem volt. Van, akinek van, nekem nincs.

X: „Garabon City”-vel kapcsolatban szeretném kérdezni önt, most második éve, úgy tudom, hogy nincs, és a jövőben nem is lesz. A kérdőívezés során megfogalmazódott az is, hogy mennyire szeretnék még most is, hogy legyen.

Laduver Ferenc: Ott a fáradtságot, hogyha negatívumot kellene már mondani. Ott aludtak kint a sátorban, másnap be kellett jönni, és órán elaludtak, de ezt már említettem. A higiénikus körülmények nincsenek meg, bár egy-két éjszaka kibírja a gyerek, mi is kibírtuk annak idején, amikor volt katonaság. Mondjuk az még probléma, ott jöttek ilyen tanári vélemények, hogy azért mégsem így kellene csinálni, hogy a gyerek ott nem tud rendesen pihenni, aztán nem lehet ellenőrizni, és akkor alkoholt is esetleg fogyaszt, vagy megfázik, mert éjjel lehül a levegő, mert sátorban vannak. Vittek ki szivacsfolelokat, itt főleg az

éjszakáról van szó. Mondjuk ilyen probléma volt, ezt én is problémának tartom, de szerintem ez most az új rendszerben nem valószínű, hogy elő fog fordulni, ahogy néztem a programokat.

X: A közösségformálás miatt sokan felvetik még most is, hogy szükség van rá. A kérdésre adott válaszok egybehangzóak- majdnem 100 %-osok voltak arra nézve, hogy legyen „Garabon City”.

Laduver Ferenc: Hát ez a probléma volt, hogy ott valóban volt egy olyan lyuk, egy üresjárat, hogy ellenőrzés nem nagyon volt, vagy nem is volt ellenőrzés, és tényleg ott lehetett akármi. Alkoholfogyasztás is, a biztonság is nehezen működik. Ez probléma volt.

X: A diákok részéről viszont most lesz második éve, hogy nincs, és még most sem kopott ki ez az igény. Ez egy érdekes dolog szerintem. Van a rotáció, sokan már nem is voltak kint a „Garabon City”-ben, de mégis úgy nyilatkoztak, hogy mégis jó lenne, mert, hogy testvértől, innen-onnan hallották, úgyhogy ez lehet, hogy nincs tisztázva.

Laduver Ferenc: De most nem lesz ugye?

X: Most nem lesz. A Szent István téren lesznek bódék felállítva. Felmerül, hogy mennyire közösségkovácsoló ez a megoldás. Pont az volt a jó talán, de nekem most nem szabadna véleményt formálnom. Kimentünk, leültünk a fotelekre, filmeztünk egyet, beszélgettünk, sütöttünk egy szalonnát, és olyanokkal is, akik jöttek a KÖZGÉ-ből, én belvárosi voltam, teljesen vegyes társaság volt, volt, aki csak benézett, nem is ismertük. Odahívtuk- Gyere ülj le! - és rengeteg kapcsolatot tudtunk így építeni.

Laduver Ferenc: Hát a Belvárosi a „leggyengébb” iskolák közé tartozik, ott is azért értelmes, okos gyerekek vannak.

X: Tehát nem biztos, hogy így meg tud valósulni a programok által. Más a sportrendezvény, mert mindenki a saját feladatával van elfoglalva, mint egy kötetlen esti filmezés.

Laduver Ferenc: Józan paraszti észre van szükség, nem mindegy, hogy kiről vagy kikről beszélünk. Erről beszélnünk kell, mert különbség van nyilván iskolák meg iskolák diákjai között is, és ha kulturáltan normálisan oldják meg, nincs probléma, de ha nem, akkor viszont probléma van. Mondjuk meg őszintén, hogyha esetleg lerészegedik, akkor bármi lehet, esztétikailag is eléggé csúnya. Tehát egy kulturált, józan paraszti ész hozzáállással szerintem abból sincs probléma, mint ahogy a Belvárosiban sem volt, nálunk sem volt ez olyan. Esetleg a fáradtság, hogy beesett órára, és elaludt, vagy gyufaszállal kellett kiakasztani a szemeit, mert látszott rajta, hogy dög fáradt, és ezt néhány szaktanár nem tolerálta. Ilyen volt, de ettől független visszakerülhet a programba.

X: Nézőpont kérdése, csak lehet, hogy ki kell találni valami köztes megoldást. Ön megfogalmazott egy újabb problémát, hogy más-más iskolák, más helyről jönnek, más a háttér. De ez is kétoldalú dolog, van olyan, aki lerészegedik, és megkérdezik melyik iskolából jött. Egyrészt ez abszolút nem előítélet, de másrészt mondhatják, hogy az iskolákkal szemben igenis van egy előítélet. Ez is egy problémakör, nehéz kérdés, meg kell vizsgálni.

Laduver Ferenc: Tavaly is, meg előtte is, amikor nyertek a gyerekek, alkoholfogyasztásról beszéltem, én vettem nekik több üveg pezsgőt, semmilyen probléma nem volt, én is örültem, ünnepeltem, megittunk egy pohárral, és semmi nem volt. Lehet, hogy van olyan csapat, hely, iskola, hogy csak bemelegítés, és utána jön a főrész. A mérkőzés még csak utána jön. De nálunk ebből nem volt probléma, együtt ünnepeltünk, utána én eljöttem, ők még buliztak egy kicsit, meg mulatoztak, és semmi probléma nem volt másnap sem. Nálunk abból volt a probléma, hogy nem aludtak szinte semmit, és másnap jönni kellett, akkor volt kiakadva néhány tanár, hogy azért mégsem, mert tanítás van, és ez így nem mehet.

X: Az értékelési rendszer? Most elektori minősítés lesz, korábban ugye zsűri volt, mennyire igazságos ön szerint? A feladatok mennyire számszerűsíthetőek?

Laduver Ferenc: Nem ismerem az elektori rendszert.

X: 30-30 küldött lesz iskolánként.

Laduver Ferenc: És a sajátját nem, hanem a másik iskolát értékelheti. Úgy tűnik, hogy egy objektív, most a gyakorlat eldönti, hogy mit fog kihozni, de most első nekifutásra úgy tűnik, hogy tényleg egy objektív. Nyilván a sajátját senki nem értékelheti. Ez objektívebb lehet valóban. Nagyon kíváncsian várom én is, hogy így majd, hogy fogják egymást értékelni.

X: Igen, csak a programok megint csak szubjektívek, nem lehet számszerűsíteni, mondjuk, egy happeninget. Lehet, hogy nekem nagyon tetszik, lehet, hogy aki mellettem ül, annak nem. Az nem jelent problémát, hogy olyan programok vannak értékelve, amik így nem minősíthetőek szám szerint?

Laduver Ferenc: Problémát jelenthet, de mondom, várjuk meg ezt, majd a gyerekek eldöntik ezt. A legérzékenyebb mérőműszerek a gyerekeink, majd meg fogják mondani biztos, de rá is fogok erre kérdezni. Most első alkalommal van ebben a rendszerben. Ezt szerintem várjuk ki, hogy milyen lesz, és utána lehet erről felelősséggel véleményt mondani. Ez végül is tetszik, hogy saját magukat nem, hanem a többit, az jó szerintem, mert akkor nem lehet elfogult, nyilván mindenki elfogult a saját iskolájával, én magam is elfogult lennék, de ez ki van zárva ebben.

X: Mondjuk a KÖZGÉ részéről biztos, hogy jó hangulat van, mert majdnem minden évben dobogós helyet érnek el.

Laduver Ferenc: Mindig, vagy egy alpolgármesteri vagy polgármesteri posztot nyert el. Szerencsére tavaly Milán nyert.

X: Utolsó két kérdés következik. Tudom, hogy a diákok körében folyamatos a rotáció, de valamilyen tendencia akkor is érzékelhető gondolom. Tehát az elmúlt évek során maradt, stagnál, vagy esetleg még nőtt is vagy csökkent a támogatottság?

Laduver Ferenc: Az nem jó, hogy stagnált, meg nőtt, nagyon nagy érdeklődés van minden évben. Annyira húzzák egymást, már a kampányban is, meg amikor kivonulunk, szinte az egész iskola kivonul. Tavaly is rengeteg KÖZGÉ-s volt, tanárok is jöttek, az meg maga egy óriási dolog, nagy esemény. Olyan jó érzés ott lenni, amikor ott van sok száz gyerek, és ha végig tekintek, nem lehet látni a végét, több ezer, az összes iskola. Óriási, nagyon nagy az érdeklődés, érdekli a gyerekeket, ez jó szerintem mindenféleképpen.

X: Köszönöm szépen, hogy rendelkezésemre állt!

4/C. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV TÁLAS CSABA

(Szent-Györgyi Albert Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium)

X: Üdvözlöm önt! Köszönöm, hogy időt szakított rám! Én X vagyok, a ... tanulok. ... szakosként idén írom a szakdolgozatomat. Az interjú hanganyagát diktafonra szeretném rögzíteni, de persze az adatokat bizalmasan kezelem és azok csak a munkámhoz kerülnek felhasználásra. Akkor kezdeném is az interjút. Az interjú hossza 40 perc -1 órát fog igénybe venni. Ahogy jeleztem a Csabai Garabonciás Napokról fogunk beszélni. Végül is a tanulmányom folyamatát leírtam önnek e-mailben, hogy hogyan szeretném felépíteni Mióta vesz részt a rendezvényen?

Tálas Csaba: Kezdetektől.

X: Tehát amióta 22 éve elindult. És, hogy most felvetem, hogy garabonciás szó, akkor mi jut rögtön eszébe általánosságban? Mi az, ami elsőként megfogalmazódik önben?

Tálas Csaba: Egy nagy diák kavalkád, egy teljesen más iskolai élet, gyerekek felfokozottak, jönnek-mennek, tanítani nem lehet az iskolában, feleltetni régóta nem feleltetünk már ezen a héten, mert tudjuk, hogy a gyerekek délutánonként ezzel foglalkoznak, tehát nem egy elvárás. Viszonylag álmos, fáradt gyerekeknek magyarázunk egy hétig, bízunk benne, hogy a következő hétvégén azért megtanulják, és az azt követő héten pedig folytatódik minden a régi kerékvágásban.

X: Akkor ezt fogjuk részletezni. Mit gondol, hogy miért szükséges ezt évente megrendezni? Vagy évente szükséges-e egyáltalán megrendezni? Szükséges-e megrendezni? Hogyha igen, miért? Kifejtené nekem a véleményét?

Tálas Csaba: Nekem nincs kifogásom a Garabonciás Napok ellen. Szerintem évente lehet a diákságnak egy ilyen rendezvénye, egy ilyen nagy össznépi városi esemény. De én kezdetektől fogva fenntartásokkal kezeltem. Illetve, amikor már kialakult ennek a végleges struktúrája, akkor fogalmazódott meg bennem, mert úgy emlékszem, hogy eleinte azért voltak benne átmeneti elemek, amíg még átalakulóban voltak. De egy jó ideje már kialakult ez a fajta rendszer, ami most megy, és nekem állandóan komoly fenntartásaim voltak. Habár mindig is jónak találtam, meg fontosnak tartom azt, hogy egy város diákságának legyen egy ilyen nagy eseménye, ahol nem a hétköznapi szürkeségében, iskolába jövök, tanulok, felelek, hazamegyek, stb., és hétvégén van egy kis lazítás meg buli, hanem egy teljesen más típusú létforma legyen, viszont a tartalmával soha nem értettem egyet. Nagyon sokszor kérték, hogy fejtsük ki a mi véleményünket igazgatói értekezleteken. A főszervező, Fodor József is többször eljött egyeztetni. Én magam és mások is megfogalmazták, hogy azt szeretnék, ha ez

a Garabonciás Napok egyrészt olyan eseményeket tartalmazna, olyan rendezvényeket, programokat, amik valamilyen módon mégiscsak kötődnek az iskolához. Ezek egyfajta tudásalapú rendezvények lennének, ahol tényleg a tudás, a művészet, az intelligencia, felkészültség dominálna, és nem az, hogy ki hány embert tud megmozgatni, hány négyzetméteres molinót tud készíteni, vagy makettből a városházát milyen jól tudja megcsinálni, mennyire tud kiabálni, stb.. Tehát én azt gondolom, hogy ezeknek a dolgoknak azért van jelentősége, csak mindig egy súlyponti eltolódást éreztünk. Sokat vitatkoztunk ezekről. Maguk a rendezők mondtak azért egy-két nagyon okos érvet, amit mi is elfogadtunk. Azt mondták, hogy mivel a különböző iskolák más-más előképzettségű gyerekekkel rendelkeznek, ezért ha túl tanulmányi, művészi, általános intelligenciával kapcsolatos feladatok vannak benne, akkor bizonyos szakiskolák, ahol gyengébb képességű gyerekek, rosszabb felkészültségű gyerekek, más családi háttérű gyerekek, nincs esélyük arra, hogy versenyezzenek. Tehát akkor egy elit gimnáziumok, iskolák közötti verseny lesz. Ezt mi elfogadtuk. Erre aztán azt mondtuk, hogy azért ezen keretek között is lehetne azért olyan délutáni vetélkedőket, vagy bármit tartani, ahol nem a lexikális tudás, vagy ilyen jellegű dolog dominálna. Hanem ezt a szempontot is figyelembe véve, amit elmondtak, hogy a gyengébb képességű vagy kevésbé felkészült gyerekek is jól érezzék magukat, és legyen esélyük, akár a szerencsefaktor be lehetne vinni, akár azért ha valaki ügyesen hozzáfog ehhez a dologhoz, akkor tudna olyan eseményt. Sportrendezvények, az ilyen gyerekek lehet, hogy jobban fociznak, mint a kockaszeműveges gyerekek. Úgyhogy, ha ezt jól súlypontozzák, vagy biciklisverseny, vagy nem tudom, bármit ki lehet találni.

X: Akkor végül is ez egy tanulási folyamat lehetne közvetetten, mármint maga a Garabonciás, csak nem úgy, hogy megkapják az anyagot és megtanulják, hanem amit megtapasztalnak.

Tálas Csaba: Vegyék figyelembe azt, hogy milyen populációra akarják megcsinálni a versenyt, és próbálják kiegyensúlyozni. Nem biztos, hogy egy szavalóversenyen egy nagyon nagy lexikális tudású gyermek tudja a legjobbat elérni. Pl. vannak olyan szakiskolák, ahol gyönyörű példa van arra, hogy fiúkórus van, a BÉKSZI-ben, Surinás Olga tanárnővel egy fiúkórus van azokból a gyerekekből, akikkel a tanárok nem tudom, hogy tudnak-e bármit is kezdeni. Úgyhogy ez az egyik elem. A másik elem, amire a beszélgetésben ön is utalt, hogy a „Garabon City” és annak az egész rendszere minket félelemmel töltött el. Igazgatóként kétszer vagy háromszor szembesültem olyan esettel, hogy lopás történt, hiába voltak biztonsági őrök, több százezres erősítők, berendezések eltűntek, óriási energiát kellett befektetni ahhoz, hogy sátrat szerezzenek, béreljenek, kuncsorogjanak valahonnan,

katasztrófavédelem, katonaság, kapcsolatok kellettek hozzá, vagy ha nem, akkor rengeteg pénz kellett. Gyakorlatilag szerdára, csütörtökre már szinte teljesen kialvatlan stábbal és jelölttel találkoztunk. Én nagyon sokszor azt adtam nekik tanácsként, hogy a kampánystáb pörögjön ezerrel, csinálja azt, amit kell, mert egyébként lemaradnak. De az utolsó éjszaka, amikor van a nagy megmérettetés csütörtökön a sportcsarnokban, akkor próbálják elengedni a jelöltet, hogy aludja ki magát, mert azt sem tudja, hogy fiú-e vagy lány, amikor hatalmas tömeg előtt kell majd mindenféle produkciót bemutatni. Egy olyan gyerek, aki már három éjszaka nem aludt normálisan, az csütörtökön semmit nem tud produkálni, mint egy mosott rongy. És nagyon sokszor a rendezvények végeztével részeg, padon fekvő, olyan elesett állapotban lévő gyerekekkel találkoztunk, hogy mentőt kellett hozzá hívni. A rendezőket én nem hibáztatom, próbálták ezeket kiküszöbölni, ezeket a problémákat és hibákat, azt mondták, hogy a rendezvények csak 10-ig tartanak, csak hivatalos rendezvények vannak. Ez jó apropó volt, hogy a gyerekek kimentek mindenféle szórakozóhelyre. Ugyan megpróbálták büntetni ezeket, nem sikerült rá megoldást találni. Mindent kitaláltak, de úgy tűnt, hogy ezt a nagy diák felszabadultságot, a palackból kiszabadult szellemet, már nem lehetett visszatömködni azon a héten, mert mindenki felfokozott volt, jött-ment, pörgött, szervezték a bulikat, hogy függetlenül a Garabonciás Napoktól életre hívtak olyan rendezvényeket a városban, amiket utána nem lehetett kezelni. Aztán mindenféle módszerrel próbálkoztak, a rendőrséget kértük meg, például a rendőrséggel járőröztek a tanárok. Tehát nekem ez is egy komoly problémám volt. A kulturáltsági szintje, amiről már beszéltem, a vagyonvédelmi, balesetvédelmi, a gyerekek védelmi dolga a kapcsolódó rendezvényeken, meg a „Garabon City”-ben a teljesen nem fiziológiás életciklus, ami pont egy ilyen fiatal gyereket kikészít, és amire panaszkodtak a szülők is, hogy egyszerűen hajnalban keverednek haza, és álmosak.

X: Minden kérdésemet megválaszolja, amit megfogalmaztam az interjú előtt. Azt is felírtam, hogy mit gondolnak erről a szülők?

Tálas Csaba: Panaszkodnak. Én egyébként szülőként is megtapasztaltam, mert nekem az egyik fiam már elvégezte a középiskolát, ő az Andrássyba járt és végzett, a másik most 11-es, tehát gyakorlatilag az én gyermekeim, akik általános iskolában nem jártak soha bulizni, a Garabonciás Napokba bekerülő örülettel kezdtek el járni, bulizni, aminek én szülőként nem nagyon örültem. Nem akartam lekorlátozni, hogy felkerülnek a gimnáziumba, és ez az első élmény, hogy van ez a nagy diákmegmozdulás ősszel. Sok olyan eset van, hogy felnőtt, és akkor a szülők korlátozták. Ez nem vezetett sose jóra. Nem mondtam, hogy mit gondolok, és mit nem erről a dologról, meg, hogy mit várok el tőlük, de azért úgy éreztem, hogy túlmelegy azon a határon, ami belefér. De ez csak egy személyes tapasztalat volt, hogy a korábban

buliba nem járó gyermekem innentől kezdve eljárt. Mert tudom, hogy 6. osztályos koruktól jártak a gyerekek bulizni, de mondjuk ez nem mérvadó, mert lehet, hogy ő pont egy olyan életkori szakaszba jutott, hogy egyébként is gimnáziumba, középiskolába bekerül, elkezdtek volna bulizni, de nem ez az érdekes. Ezt nem csak igazgatóként meg szaktanárként mondom, hanem mivel két ilyen korú fiatal fiam van, igaz az egyik már túl van rajta, a másik meg most van benne, megerősítették a korábbi tapasztalataimat, amit szülőktől hallottam, én is azt tapasztaltam. Hála Istennek nem a legnegatívabb dolgot, tehát nem úgy jöttek haza, hogy aggódtam volna miattuk, de nagyon későn. Hiába beszéltük, hogy 10-kor vége volt minden programnak, én fél egykor feküdtem le, és még egyikük sem volt otthon. De, hogy olyan jó buli volt, még a társasággal elmentünk ide-oda, és tök jól éreztük magunkat, és ott rázogattam fel a gyerekeket reggel, hogy akkor most mennyit aludtál, mikor kerültél ágyba? Hát fél kettő, kettő. Sokáig maradtak, mert jól érezték magukat egy 10 fős társasággal, beültek valahova.

X: Felmerül a kérdés, hogy egyrészt tényleg, hogyha nincs Garabonciás, akkor is lehet, hogy a többség elmegy szórakozni, nem hétköznapi, csak hétvégén. Ez csak egy apropó. Másrészt viszont, hogy hétköznapra esik az esemény, megbolygatja egy kicsit. Nehéz kérdés, hogy most jók ezek a bulik. Mert ha már van koncert, akkor már utána tényleg nem kell bulinak lenni a „Garabon City”-ben vagy a Korzó vagy Szent István téren, hanem ott a Cápa, Pálma, magamból kiindulva, álszentség lenne azt mondani, tehát ez a hét nekem is arról szólt. De ezt akartam is kérdezni, hogy ezeket a hétköznapi bulikat nem támogatja? Vagy elfogadja?

Tálas Csaba: Én nem támogatom. Én azt tartanám szerencsésnek, hogy az iskola megteszi azt, hogy egy hétig nem kér számon, a gyerekektől elvárja azt, hogy délelőtt bejárjanak az iskolába, meghallgatják az anyagot, mint ahogy egyetemen is van, kvázi előadások formájában, de semmiféle számonkérés nincs. Én ellene vagyok a 24 órás kosárlabdának, meg nagyon sok mindennek. Nem szeretem az olyan dolgokat, amik nem fiziológiások, amik értelmetlenek. Én tudom ennek is a szerepét, aktív sportoló voltam, most is sportolgotok, tudom mi 24 óra. Én nem egy olyan tanár vagyok, aki soha nem sportol. Én több sportágat kipróbáltam, és most is üzök többet is folyamatosan, szinte mindennap, és nem szeretem, és tudom, hogy abszolút nem jó, hogyha a bioritmusuk felborul. Tudom, egyetlen fontos szerepe van, sok vitából már kikristályosodott, és ezt elfogadom az ellenzőktől, hogy a figyelemfelkeltés nagyon fontos. Tehát, hogyha van valahol egy 24 órás kosárlabda, akkor azoknak nem fiziológiás, akik ott két nap alatt tudják az alvás deficitjüket pótolni, viszont ráfigyel egy csomó gyerek, elmegy, tátja a száját, esetleg megmozdul benne valami, a lakótelepről eljön, és elkezd pattogatni a labdát, ez erről szól. De akik benne vannak, annak igazán nem jó. Én igazgatóként mindig azt látom, hogyha van egy ilyen nagy, megmozdítjuk

az iskolát, akkor egy csomó bokasérülés, elviszi az adrenalin, a hév, és az izomzata, edzettsége nem megfelelő, izomlázak, sérülések tömkelege. Tehát én aktív sportolóként nagyon ellenzem. Én azt gondolom, hogy mindennap annyit kéne, amennyire szükség van. Ezt persze lehet emelni, és lehet nagyon komoly teljesítményeket, és nagyon sokáig meg lehet tartani.

X: Szeretném, ha kicsit visszakanyarodnánk a tanítás rendjére, mert azt beszéltük, hogy önmagában a tanítás rendje ezen a héten egy kicsit felborul. Ez utána pótolható? Az a tapasztalat, hogy helyreáll?

Tálas Csaba: Igen, nekem ezzel nincs problémám. Tudom, hogy némelyik tanár nem akarja. Én ráadásul matematika szakos vagyok, ahol ott azért kell a folyamatos odafigyelés. Nem érzem ezt a hetet problémának. Akkor átmegy egy kicsit olyan előadás jellegbe. Előadom, a házi feladatokat nem kérem számon, hanem haladunk. Mi volt a múlt órán, csináljuk a feladatokat, gyakorlunk. Mondjuk az gond, hogy egy kicsit foghíjas a társaság, nem jön be az iskolába, szerez igazolást, tehát vannak ilyen gondok, de azzal meg úgy vagyok, hogy az az ő felelőssége. Tehát egy hét soha nem probléma. Lehet egy hétig beteg a gyerek, én el szoktam mindenkit engedni sí táborba is. Egy a játékszabály, hogy amennyit távol volt, annyi időt kap arra, hogy ezt pótolja, és utána már elfelejtjük ezt az egészet, és így ez szerintem teljesen korrekt. Mindenki eldönti azt, hogy én most elmegyek egy hétre síelni, betudom-e azt pótolni, vagy nem tudom. Mindenki mérlegeli. Itt még ez sincs. Tehát itt még az sincs, hogy ki van zárva a tanulási folyamatból, hanem egyszerűen bejárhat az órára. Én azt tartanám jónak, hogyha fel tudna kelni, 8-ra be tudna jönni, végighallgatná az órát, azért az órán rengeteg mindent lehet tanulni. Nem várom el tőle, hogy hazamegy, pihen egy kicsit, és készül a másnapra. Menjen, focizzon, biciklizzen, kiabáljon, érezze jól magát, feküdjön le 11-kor vagy éjfélkor, keljen fel, jöjjön be, és legyen 4-5 ilyen napunk, és én nem fogom őket számon kérni. Nem fogom inzultálni, magyarázni fogok, aki akar, jelentkezik, bekapcsolódik az órába, aki álmos, fáradt, az is legyen ott, figyeljen, mert a semminél nem kell több. Nekem ez tanárként az elvárásom, és teljesen rendben van a dolog, utána pénteken a diákpolgármester ügyis tanítási szünetet rendel el, kialussza mindenki magát, szombaton, vasárnap megtanulja azt, amit hét közben nem sikerült, és még akkor itt az a hét sincs, mint aki elment sí táborba, hétfőtől viszont elvárom tőlük, hogy szombaton, vasárnap pótolják, ami nem jött össze. Aki akar, hét közben is tanulhat, azt mondja, hogy arra a programra nem megy el, de az ő dolga, de hétfőtől nincs pardon.

X: És, hogyha esetleg részben vagy egészben hétvégére esne? Arról mi a véleménye bejárások tekintetében is?

Tálas Csaba: Ezen nem gondolkodtam még, de szerintem a lényegen olyan sokat nem változtatna.

X: Nem javítaná esetleg valamilyen szinten a helyzetet?

Tálas Csaba: A tanulás helyzetén biztos. Minél kevesebb nap esik ki, javíthatna, bár most, hogy gondolkodom, a rendszer, amit elmondtam, én úgy képzelem el, hogy akkor szombat, vasárnap pótolják. Ha szombat, vasárnap nem tudják pótolni, akkor ugyan ott van, hétfőn, kedden kell majd nekik felmentést adni, mert akkor nem tudtak tanulni. Szerintem ilyen szempontból csöbörből vödörbe kerülnének. Technikai megvalósítást illetően, a gyerekeket ismervén, és a mai fiatalok többségének hozzáállását ismervén, ami iskolaidő alatt van, abban nagyon aktívak, amit a szabadidő terhére kell már lépni, tenni, abban már azért komoly az ódzkodás. Tehát én félténém a rendezvényt, hogyha szombat, vasárnapra átcúsúzik. Most meglátjuk, hogy vasárnap hányan fognak eljönni a nyitó fáklyásra.

X: A múlt héten voltam az iskolaigazgatóknál, és mindenki ugyanezt mondta, hogy valószínűleg hétvégén befulladás. Én csináltam egy 350 fős kérdőívezést a diákok körében, amiben szerepelt egy ilyen kérdés, hogyha hétvégére esne, akkor részt vennél-e? A 90 % azt nyilatkozta, hogy igen. Én nagyon meglepődtem személy szerint. Markánsan azt jelezték vissza, hogy hétvégén ugyanúgy részt vennének.

Tálas Csaba: Én erre azt mondom, hogy nem lepődtem meg az eredményen, én kíváncsi lennék, hogy a felmérés után a gyakorlat mit mutat. Hiszen a gyerekek kérnek mindenféle kedvezményeket, ha valamilyen apropó adódik. A Garabonciásnak nálunk van egy előzménye, a SZEGYA-ban van egy Szentgyörgyi hét, az tavaszra esik. Tavasszal valami hasonló módon kiválasztódik az a párt, és annak a jelöltje, aki majd megszerzi a jogot, hogy a következő ősszel induljon a városi Garabonciás Napokon. A suliban tehát egy házi válogató van, ott ugyanezeket tapasztaljuk. És bármiről beszélünk, az aktuális jelöltek mondják, hogy akkor mi lenne, hogyha a 6. 7. órák elmaradnának, mert, hogy ilyen nagy rendezvény van, és délután 4-ig van igazából lehetőség megtartani. És akkor volt már olyan is, hogy minden diákra kiterjedően végeztek felméréseket, és a nagy esküt letették, hogy ott lesznek. És akkor én annyira sajnáltam a szervezőket, hogy a dolog mindig befulladás, kevesen mentek el. Tehát amíg az óra egyébként is tartott volna, az 5. és 6. óra meg talán még egy picit utána, még ott voltak, és amikor érkezett a kettő, fél három, kiürült az iskola, és a kampánystáb volt ott, egy-két lézengő ember, és sajnáltam őket. Ez évről-évre mindig megismétlődött. Mindig jöttek csillogó szemmel, mindig jöttek kérni, és mi már a mi kis tapasztalatunkkal mondtuk, hogy ne szervezzétek négyig, legyen csak háromig, mert féltettük őket, mert ők mindig nagyon akarják, és aztán mindig nagyon beleszaladnak ebbe a problémába.

X: Ezt akkor jobban meg kellene vizsgálni. Volt egy nyitott kérdés a kérdőívemben is, hogy mit javasolnak, mik az igényeik, mik az elvárásaik? Majdnem mindenki beírt valami választ rá. Sokan írták azt, hogy iskolaidő után legyenek a programok, hogy mindenki részt tudjon venni, mert beírták problémának, hogy eddig sokszor a Garabonciás napközben volt, amikor volt még a „Garabon City”, és sokan ott lettek volna, de nem tudtak részt venni. Lehet, hogy akkor a programok összetétele nem olyan, változtak az igények, mármint a diákok igényei, ezek után a programok után már nem támasztanak olyan érdeklődést, csak az a motiváció úgymond, hogy lógjanak. Viszont, hogyha olyan programok lennének, amik jobban felkeltik a figyelmüket, akkor lehet, hogy ugyanúgy ott lennének. Nekem ez szűrődik le ezzel kapcsolatban.

Tálas Csaba: Nem tudom, mennyire tudja azt, hogy egy nagy snitt, és egy nagy váltás következik ebben, és most bizakodóan nézek a jövőbe, mert ez az egész, ami problémaként felmerült, úgy tűnik, hogy teljesen ki lesz iktatva az új rendszerből. A „Garabon City”, mint melegágya mindenféle bajnak, gondnak, ez egyszerűen eltűnik. Gyakorlatilag a programoknak a szerkezete is számomra kedvező módon, elfogadható módon alakult, és változott, úgyhogy én most nagyon várom, hogy ez az új típusú Garabonciás rendezvénysorozat milyen lesz, mert valamennyire azért abba az irányba mozdult el, legalábbis a mostani programkiírás meg szervezés szerint, amiről én úgy érzékelem, hogy 2002 óta, több mint tíz éve mindig elmondjuk a Fodor Józsinak, hogy ebbe az irányba kellene menni.

X: Ön szerint milyen hozzáadott értéket képvisel maga a rendezvény?

Tálas Csaba: Egyértelmű, hogy az ilyen rendezvényeknek a hozzáadott értéke leginkább az, mint az osztálykirándulásoké. Egy közösség, összekovácsoló szerepe van egyrészt. Ez nagyon fontos. Másrészt ki lehet használni, hogy nem iskolai rendezvény. Tehát én azért szeretem, mert azok a gyerekek, akik esetleg az iskolai, klasszikus rendszerben nem tudnak olyan sikeresek lenni, és nem tudják úgy felmutatni magukat, se a közösség számára, se maguknak a saját önbecsülésüket erősíteni, azok itt teljesen más miliőbe kerülnek. És mind maguk számára kiderül, hogy én ezt „hú” de jól megszerveztem, milyen jó voltam, mennyit lendítettem a csapaton, és akkor az ő önbecsülését is emelheti egy ilyen típusú gyereknek, akinek nem volt sikerélménye másban. Illetve a közösség is ráfigyel, ami a kettőt erősíti. Úgyhogy én ezt tartom a legfontosabb dolognak, ami szerintem az összes rendezvényen automatikusan jön. Hogyha a rendezők meg tudják valósítani azt, amiről már korábban beszéltünk, hogy olyan kulturális, intellektuális, egyéb tartalmakat hoznak, ami felkeltheti a gyerekek érdeklődését, csak visszautalok, hogy van egy olyan sportrendezvény, amin

megmutatnak valamit, vagy látják, hogy ezt így meg lehet csinálni, egy BMX, tornász, kosárlabda bemutató, vagy bármi, amitől egy kicsit kedvet kapnak- akkor sikeresnek mondható a rendezvény. Sokan azt gondolják sportolásnak, hogy néznek sportközvetítést, sportosak, mert nézték a BL-t, korcsolyát, erre is lehetne példát mutatni, és ez összekapcsolódik az előzővel is, hogy nagyon sok gyerek van, aki sportol valamit, és akkor tudják, hogy hát én futok, én focizok, én kézilabdázok, én kosarazok, ennyi. Valamilyen módon kiderül. Rászánok órán néhány percet, végigkérdem ki volt versenyen, milyen eredményeket ért el, és megsztárolom egy kicsit a gyereket. Van olyan gyerek, aki az én órámon, matematika órán a kettesért küzd nagyon keményen. Küzdősportot űz egyébként, és ő vele több percet szoktam beszélni arról, hogy akkor most az országos bajnokságon milyen volt a selejtező, judozik egyébként, és hogy feltétlenül hozd be az érmedet, nagyon kíváncsi vagyok rá, és akkor kinyílik a gyerek. És ez még a matematikában is segít, mert kötődnek az emberhez. Ezek ilyen apró tanári praktikák. A tanár úr elismerte azt, hogy én ebben nagyon jó vagyok, vagy törekszem, és akkor én azt mondom neki, hogy Pistikém, akkor ezt be kellene biflázni, szó szerint, ezeket a mintapéldákat csináld meg, akkor meglesz. Most is találkoztunk, év végén megbuktattam annak rendje-módja szerint. A nyarat végig tanulta, és megcsinálta kettesre, és most ott ül a 11. osztályban, és szerintem le fog érettségizni.

X: Akkor itt most felmerül az a kérdés, hogy megszűnt nagyon sok minden, meg átalakult, hogy akkor viszont, hogy valósul meg a legfontosabbnak tartott közösségformálás? Ez egy kicsit ördögi kör.

Tálas Csaba: Én nem érzem annak, én továbbra is azt gondolom, hogy működjön a Garabonciás hét, délutánonként. Ez teljesen összeeseng azzal, amiről beszélgettünk. Hogyha a gyerekek azt mondják, hogy nagyon szívesen vállalnák a délutánt, a hétvégét, én nagyon örülök neki, akkor csinálják, a közösség együtt van, a gyerekek fel tudják mutatni magukat, eredményt érnek el, együtt dolgoznak, csapatszellem, csapatépítés. Akkor mi majd átgondoljuk. Tehát, ha az van, hogy szombat, vasárnap ők orrvérzésig ott vannak, akkor kapnak majd hétfő, kedd, szerdára amnesztiát. Mi ezt meg fogjuk oldani. Ha ez működik, tömegeket mozgat meg, ha olyan gyerekek is ott vannak, akik egyébként nincsenek ott, és nem butaságokat csinálnak.

X: A bejárósok, nem tudom, hogy önöknél milyen arányban vannak?

Tálas Csaba: Iskolánk nagyon nagy százaléka bejárós. Én a hétfői dolgoknál pont ezt mondtam. Egy körösladányi gyereknek nem túl jó. Szervezési szempontból is felmerülnek dolgok, mert hétfőn bezárjuk a kollégiumot. Akkor a tanárok azt nem tudom, mennyire

fogják szeretni, vagy a szülők mennyire örülnek neki, hogy a kollégisták hét végén bent vannak. Ez egy nagyon komoly probléma.

X: Hét közben a tanárok mennyire támogatják a rendezvényt? Részt vesznek szabadidejükben? Különbem tudom, hogy ez egy városi rendezvény, csak én magamról is tudom, hogy amikor ott voltam, akkor szüleim részéről is mindig az volt a fő kérdés, hogy van veletek felügyelőtanár, attól függetlenül, hogy mindenki tudja, a lakosság is tudja, hogy ez egy városi rendezvény. Tehát nem az iskolának a felelőssége, de mégis így jön át. A tanárok ehhez, hogy viszonyulnak? Ez egy társadalmi elvárás, ami nem lehet elvárás, de mégis az?

Tálas Csaba: Nem társadalmi, hanem igazgatói. Én szoktam mondani a testületnek, hogy ez egy diákrendezvény. A tanár munkája nem úgy zárul, hogy kijött az óráról, kijavítja a dolgozatot, és én szoktam kérni a kollégákat is, és ez nem csak az osztályfőnöknek a nyűgje, hogy most 15-30 gyerek van ebben benne, hanem én szépen a kollegáknak el szoktam mondani azt, hogy én el is várom azt, hogy valamilyen módon támogassák ezt. Tudom, hogy van család, meg egyéb probléma, de mindig azt kérem, hogy mindenki gondolja ki, hogy egy-két rendezvényre menjen, nézze meg a listát, neki mi tetszik. Az igazgató-helyettesi körben pedig meg szoktuk beszélni. Olyan nincs, hogy az iskola nincs képviselve. Ha happening van, akkor megbeszéljük, hogy ki megy, van, hogy többen is megyünk, hogy ki megy a fáklyásra, a sportcsarnokba, ott szinte mindannyian ott voltunk. Én rendszeresen váltottam őket. A mi munkabeosztásunk az általános igazgató-helyetttessel az volt, hogy én jobban bírom az éjszakát. Mindig megoldottuk, az iskola is mindig legalább 1-2 vezetővel ott volt minden ilyen nagyobb rendezvényen. Ennek egyébként egy olyan nagyon fontos szerepe van, hogy a diákság érezze azt, hogy ezt mi fontosnak tartjuk, mi kíváncsiak vagyunk arra.

X: Világos, hogy nagyon sok pozitív hozadéka van, csak úgy mond nem kötelező. Érti, hogy mire gondolok, a problémát. De ez az áldozat akkor végül is nem jelent problémát?

Tálas Csaba: Nagy testület, majdnem 100 pedagógus, valakinek a fáklyás a jobb, a 100 emberből legalább 15-20 tanárral találkozok, ugyanúgy a happeningen is legalább 10 tanár ott volt. Megvolt, hogy körülbelül mikor, ott előtte gyülekeztünk, egyet megnéztünk előtte, utána a mienket, aztán mindenki ment a dolgára, és ez gondolom más iskolában is így volt. A fő diákpolgármester választásnál pedig a fél tanári kar ott van az indulásnál, a végére elkopott. Ezért szoktam a végére menni, mert előtte nagyon sokan vannak, én mindig 6 óra után mentem, hogy a végére ott legyek.

X: Ha most a Garabonciásnak vesszük az életgörbáját. Mit gondol, hogy melyik szakaszában járunk? Esetleg nem gondolja, hogy lehanyatló szakaszba lépett? Sokan ezt mondják, én nem

tudom, kérdezem. A diákok részéről tudom, hogy mindig van ez a rotáció. Mégis az általános érdeklődés, ön szerint maradt, nőtt?

Tálas Csaba: Én nem érzem, hogy az életciklusában valami lényeges fordulópont állt volna be. Én úgy ítélem meg, hogy volt egy néhány év, amíg a végleges program kicsiszolódott, és rendeződött, aztán utána eléggé standard programok alapján legalább egy évtizedig, vagy még tovább ez a rendezvény. Most tudom, hogy annak vége. Ha az életciklust nézzük, akkor azt befejeztük, meghalt a régi Garabonciás, amiről most beszélgetünk, és én most úgy gondolom, hogy főnixként feltámad egy másik, ami esetleg jobban leképezi azt az elvárás rendszert, illetve azokat, amiket már korábban elmondtam, hogy jobb lesz. Azt még nem érintettük, hogy nekünk komoly sérelmeink is voltak, a diákságnak, hogy a Szentgyörgyi, amióta megalakult 2005 óta, nem végzett jó helyen. Se diákpolgármestert, se alpolgármestert nem tudott adni. Paradox a helyzet, hiszen az elődiskolák, pl. a Tevan kétszer is adott diákpolgármestert, több alpolgármestert. A művészeti képzésű iskola is több alpolgármesterrel rendelkezett, a harmadik az egészségügy szinte soha nem indult, de a két másik iskolának komoly hagyományai voltak. Azt gondoltuk, hogy miután az iskola még nagyobb lesz, még nagyobb energia, még nagyobb lehetőség van arra, hogy egy jó képességű gyereket megtaláljunk, és amióta a Szentgyörgyi létezik, se polgármester, se alpolgármester nem volt. A diákmozgalmat segítő tanár már többször mondta, hogy ezt többet nem csinálja, hogy szerinte sokkal jobbak. Elfogult vagy, és akkor nagyon sok ilyen probléma volt, hogy maga a szavazás is olyan volt, hogy akkor az enyémet az első helyre teszem, a legnagyobb riválist az utolsó helyre, az összes többit meg nem tudom, lepontozom. Tehát nagyon furán működött a dolog. Most olvastam ezt az elektori rendszert, hátha ezzel kiküszöbölődik. Látok nagyon jó próbálkozásokat, hogy még inkább tisztuljon a helyzet. Én több paraméterével, a „Garabon City” eltűnésével, a kulturális programok, intellektuális programok megjelenésével, az értékelés átalakításával, én most érdeklődéssel várom, hogy milyen lesz.

X: Az értékelés átalakítása ön szerint működni fog?

Tálas Csaba: Nem tudom, érdeklődve várom, hogy milyen lesz.

X: Esetleg nem az a probléma, hogy a programok elég szubjektívek, nem számszerűsíthetőek, mint egy matekfeladat?

Tálas Csaba: Nem tartom problémának, több szem többet lát. Hogyha megszavaztatják, nem egy ember dönt, hanem még többen döntenek. Már korábban volt, hogy minden csapat adott zsűrit, ez az elektori rendszer még inkább kiszélesedik. Még inkább jó lehet, mert kevésbé működnek ezek a technikák, amiket az előbb elmondtam. És hogyha van, nem tudom pl. 30 elektor, látom, hogy viszonylag nagy a szavazókör. Sőt tanár is lehet még benne egy-kettő,

ami 10 %. Úgyhogy vannak ilyen rendszerek, hátha ezek a technikák, amiket az előbb mondtam konkrétan, azok kihálnak belőle, de puding próbája az evés, végig kellene nézni egy ilyet, és akkor látnánk, hogy mi az, ami jól működik, és mi az, ami nem. Mi csak szubjektív megfigyelőként vagyunk ott, amikor a mi gyerekünket látjuk a produkcióban, akkor nagyon jónak gondoljuk, besoroljuk valahova, és amikor az általunk kevésbé szimpatikus viszi el a maximális pontszámot, akkor rosszul éljük meg. Ez érdekes, mert 2005 óta a Szentgyörgyiben van egy ilyen, hogy már én is eljutottam odáig, hogy nagyon sok produkcióban azt éreztem, hogy lepontozták a Szentgyörgyit. Pedig én szoktam erre figyelni, hogy az ember azért próbáljon már kiemelkedni ebből a dologból, de volt számos olyan nyilvánvaló dolog, hogy a legkevesebb pontot kapták, pedig kreativitásában jobb volt. Nem mondom, hogy teljesen mindegy, hogy hol végeznek, én nem vagyok annyira benne, mint a kampányfőnök, én elmegyek külső szemlélőként, én büszke vagyok arra, hogy a Szentgyörgyi jól szerepel, és rosszul éltem meg, hogy ötödikek vagy hatodikak. Közeliében nem voltunk a dobogónak, pedig láttam, hogy mennyi munkát beletettek.

X: Említette az elvárás rendszert. Engem nagyon érdekel, és nagyon fontos is lesz az én munkám során, hogy ön iskolaigazgatóként milyen elvárásokat, követelményeket, igényeket fogalmaz meg magával a rendezvénnel kapcsolatban? Most nagyon sokat említett, engem a sorrend érdekelne, hogyha igényssorrendet felállítana. Értékelés volt, közösségformálás, rendfenntartás.

Tálas Csaba: Mindent elmondtam, amiket ön felsorolt, azok mellett még nekem nagyon fontos az, amit szintén taglaltam már, hogy ez egy nagy lehetőség, hogy mutassanak a gyerekeknek valamit művészeti szinten, sport szintjén, rácsodálkoztassák olyan dologra, amivel korábban nem találkozott, vagy hogyha találkozott, akkor nem testközelben. Teljesen más egy streetballt megnézni, vagy a tévében, ott látja a csikorgó labdákat, cipőket, ugyanaz, mint hogyha valaki egy koncerten ott ül, vagy beteszi a CD-t és leül és hallgatja. Teljesen más. Ha zeneileg nem is annyira jó, az erősítő nem annyira tökéletes, görbe szerint adja le a teljesítményét, akkor is azért teljesen más élménnyel jön. Ezt tudnám értékelni, hogyha a Garabonciás Napok ezt megvalósítanák. És itt sorolhatnánk a területeket, hogy a gyerek csodálkozzon rá a sportra, mint olyanra, hogy a saját gyereke, vagy más iskolából, akiket látok az ebédlőben, vagy összetalálkozok vele buliba, igen, ez nem tudom a kezén áll, mert tornász, vagy csinál egy csavart szaltót, mert ő egy BMX-es. Uszodába nehéz őket kivinni, egyébként az egyik fő sportom az. De még azt is el tudnám képzelni, én benne lennék annak is a megszervezésében. Van itt Békéscsabán 1-2 úszó, aki magyar bajnok, én benne vagyok, nagyon ismerem a békéscsabai úszósportot. Bohus Richárdot még tavaly meg lehetett volna

nézni, hogyan lehet leúszni 50 vagy 100 hátat, vagy a Hajtman Tomit, akik többszörös magyar bajnokok. Meg lehet mutatni, meg lehetne sztárolni. Hajtman Tomit ki lehetne vinni, a strandra befér 300 ember, és bemutató úszás, ezer dolgot lehetne csinálni. Be lehet mutatni, hogy serdülőkorú fickó, 15 éves, elindult az ifibe, és megnyerte az 50 meg a 100 pillét, ahol 2-3 évvel idősebbek voltak nála. Lenyúlta a két érmet. Próbálnak az úszószövetségben kínlódni, hogy hogy ne lehessen már feljebb menni, mert békéscsabai serdülő utánpótlás válogatott gyerek elvitte az ifik elől az érmet. Felnőttben döntözött, 15 évesen 6. lett. Ez az a gyerek, aki Cseh Lacit leúszta, és Cseh Laci ránézett az eredményjelző táblára a magyar bajnokságon, látta, hogy második, és belevágott a vízbe, nem gondolta, hogy egy csabai gyerek. Cseh Lacit mindenki ismeri, meg lehet mutatni.

X: Sokkal jobban megmutatni minden iskolának a saját értékét.

Tálas Csaba: Mindenhol össze lehetne szedni olyat, ami az iskolai porondon nem, valamilyen szinten tudnak róla. Van olyan futó gyerekünk, aki szintén magyar bajnok, és mezei futóversenyeken az volt a kérdés, hogy eléri-e a rajtot, mert hajnalban indulva, felutazva Pestre, ha eléri a rajtot, akkor. Elvitték rendészeti csapatversenyre. 2000 métert kellett futni, elkezdte futni, mire ott megszólaltak, hogy a gyerek nagyon bekezdett, nem fogja bírni az öt kört. Első kör után látták, hogy futott egy olyan kört, hogy mindenki már 60 méterre volt tőle, na, hát ez ki fog pukkadni. A testnevelő magabiztosan mondja, hogy ez a gyerek nem fog lelassulni, magyar bajnok ez a gyerek. Nézte az első körét, és mondta, hogy 2-3 másodperccel gyengébben kezdett, mint a magyar bajnokságon, tudta, hogy ebben a mezőnyben neki nem kell szétfutnia magát, mert két napos a verseny. És erről nem nagyon tudnak. Nagyon sok gyerek küzdősportokban remekel, sok gyerek sakkozik, egy ilyen gyerekkel simán lehet szimultánokat játszani. Én nagyon komolyan sakkoztam egy időben, a matematikával egy kicsit összefügg, én nem versenyszerűen, de azt mondják, hogy erősen játszom. Ilyeneket is lehetne. Nekem korlátozott a rátekintésem a dologra, nem én vagyok az ötletgazdája ennek, de én csak nagy általánosságban tudom elmondani. Biztos lehet érezni a beszélgetésből, hogy mi az, amit várok. Nem akarom végig mondani a táncművészetet, az éneket. Az alföldi tanévnitó: szeptember 2-án volt Debrecenben igazgatói értekezlet, és lazításként két program között bejött egy gyerek, aki jazz dobolt. Nem jegyeztem meg a nevét, soha nem hallottam még, másodikos volt, 8 éves, úgy dobolt, hogy ott mindenkinek tátva maradt a szája, olyan vastapsot kapott, hogy nem akarták elengedni az igazgatók. Most Ausztráliába fog menni, stúdiófelvétel fog készülni, szerintem fogunk még róla hallani, és tudták, hogy meg kell mutatni ezt a gyereket. Neki ez fontos, hogy őt ismerjék.

X: A diákok felelősségét nem kellene jobban megnövelni? Véget ér egy ilyen ciklus, azt már mondták, hogy az előző diákpolgármester amióta megválasztották, egy ülésen sem vett részt. Esetleg több felelősséget adni? Vagy a stábnak is, hogy aki legközelebb megnyeri? Neki kell az alapvető szervezési feladatokat ellátni, vagy valami célkitűzés?

Tálas Csaba: Egyetértek vele. Mondom nekem ebben nincs tapasztalatom, tehát én a városi diák önkormányzatiságban nem vagyok benne, egyszer, kétszer hívtak meg előadóként, hogy beszéljek valamiről, nyissam meg. Kétszer, háromszor voltam igazgatói minőségben, vagy tapasztalt tanár minőségben, de mivel van egy kolléga, aki a DÖK segítő tanár, ő az, aki ebben részt vesz, erről nekem nincs információ. Hogy aztán utána ezzel a jogával élve, nem csak az az egy napi pénteki pünkösdi királyságát, hanem az egész éves munkát illetően mit valósít meg a programjából, hogyan ténykedik, nincs rálátásom.

X: Akkor az utolsó kérdésem, hogy van-e esetleg azon kívül, amiket beszéltünk, olyan terület, ami problémaként merül fel önben, vagy mindenképpen javítani kellene?

Tálas Csaba: Nem. Én már mindent elmondtam, szerintem ezer olyan dolgot, ami nem is tartozik ide, csak lazán kapcsolódik hozzá.

X: Akkor alapvetően az irány jó, csak csiszolni kell még rajta.

Tálas Csaba: Én azt gondolom, hogy ez egy új irány, amin lehetne. Nem tudom, hogy kell-e csiszolni, lehet, hogy elsőre jó lesz. Volt már olyan. Főleg ha kőből faragják, csiszolni lehet rajta, hozzátenni már nem. Itt bármit lehet, itt el is lehet venni, hozzá is lehet tenni, és ismétlem, nem tudom hányadjára magam, én érdeklődéssel várom az új típusú Garabonciás Napokat.

X: Szerintem mindent megkérdeztem, köszönöm szépen a segítségét!

4/D. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV BENKÓNÉ DUDÁS PIROSKA

(BéKSZI Zwack József Kereskedelmi és Vendéglátóipari Tagiskola)

X: Üdvözlöm önt és köszönöm, hogy időt szakított rám! Én X vagyok a ... tanulok. Végzős hallgató vagyok, most írom a szakdolgozatomat. Az interjú hanganyagát rögzíteni szeretném, de természetesen bizalmasan kezelem, és csak a tanulmányomhoz használom fel. A beszélgetés kb. 40 perc -1 órát vesz igénybe. A téma Csabai Garabonciás napok.

Benkóné Dudás Piroska: Jó napot magának is! Rendben, kezdjük.

X: Én délelőtt már voltam Varga Tamásnál, utána egy másik iskolaigazgatónál. Varga Tamás volt a záró program levezénylője.

Benkóné Dudás Piroska: Igen, ő volt a bemondó vagy műsorközlő, de egyébként ő szervezőként nem tevékenykedett. Ez kezdetek óta a Fodor Jóskának az ötlete alapján, az ő szervezésében zajlik. Én most már 22 éve vagyok ebbe a folyamatban, 17. éve itt a Keriben, öt éven keresztül pedig a Trefortban részese voltam a Garabonciás Napoknak, és mindig részt vettünk benne. Tehát eléggé hiteles az, ami vélemény kialakult bennem, és mindvégig vezetőként, mert ott igazgatóhelyettesként, itt pedig igazgatóként vettem részt ebben a munkában.

X: Akkor kíváncsi vagyok a kérdésekre adott válaszaira. Mit gondol így önmagában, hogyha most így felhozom a rendezvényt? Mi az, ami elsőnek önnek eszébe jut?

Benkóné Dudás Piroska: Borzasztó nagy közösségformáló szerepe van. Ez az egyik véleményem. A másik, hogy a demokráciára nevelés. Maga a választási kultúra megismertetése a fiatal korosztályon, a választási aktivitás, kampány fogalma a gyerekek, diákok körében, akik közül mára sokan aktív képviselők, és annakidején a Garabonciáson kezdték el ezt a munkát, vagy szétszóródva a hallgatói önkormányzatokban dolgoznak. Nekem ezekről egészen konkrét információim vannak, pl. Miskolci Norbi a Belvár jelöltje volt anno, és a hallgatói önkormányzatnak, a HÖK-nek elnöke volt országos szinten. Tehát ezeket, hogyha megtanulják fiatal korban, nagyon hasznos. És persze benne van ebben a szórakozás, a kultúra. Benne van ebben egy iskolának az összekovácsolása, a tanulóifjúságon belül egymás megismerése, a rendkívül színes programsorozat. Hiszen nem mindig volt ez ősszel. Én, ha visszaemlékszem, volt egy másik időpontja, ami nem volt túl szerencsés. És azt mondtuk, hogy tegyük át szeptemberre ezt a Garabonciás Napokat, annál is inkább, mert ilyenkor a tanévkezdés van még; nem az a szoros vizsgaidőszakra való felkészülés folyik. Nincs még borzasztó hideg vagy nagyon meleg, ami ezt befolyásolná. Tehát itt több szálon futott ez a történet, aminek ilyen hozadéka tud lenni egy társadalom életében. Tehát az ifjúság

körében én azt gondolom, én nagyon-nagyon jó szívvel emlékszem vissza azokra az időszakokra, amikor a Keris diákok, 1000 diák együtt mozgott, szurkolt a diákpolgármester választáson. Aztán meg is nyertük, tehát többször nyertünk, elég kézzelfogható eredményeket hoztunk el több esetben. Túl azon, hogy először le kellett győzni azokat az előítéleteket, és erre is kiválóan alkalmas ez a rendezvény. Elterjedt sztereotípiák, hogy a szakmunkástanuló az már nem is tanul, a szakközepes sem tanul, csak a gimnazista tanuló az a tehetséges, aktív, agilis, diákpolgármesternek való. De itt nem a diák-polgármesterségről szólt elsődlegesen ez a dolog, hanem azok mellé a jelöltek mellé történő kiállítás, azokkal való közös program, illetve egyáltalán, hogy a város ifjúsága megismerje egymást. Nekem van egy személyes érintettségem is. Biztos akkor ezt is tudja, hogy a saját fiam is volt diák polgármester ebben a városban, a Belvár színeiben. Tehát nem Keris színekben. És tudom, hogy ez neki mit adott többletként. Ez egy saját élmény, amiben meglátta, megtanult kiállni magáért. Gyuri megtanult beszélni, megtanult emberekkel úgy kommunikálni, úgy képviselni őket, ahogy azt kell. A mai napig Gyuri szervezője és segítője ennek a rendezvénysorozatnak, nem csak ötleteivel, nem csak fizikai értelemben vett megvalósításban, nagyon komoly anyagi támogatással is, már, mint fiatal vállalkozó, dolgozik azon, hogy pályázatokkal, egyebekkel többletforráshoz jusson a rendezvény, mert a finanszírozási oldala még mindig nincs megoldva ennek a problémának, miközben azt gondolom, hogy csökkenő anyagi lehetőségek mellett ez elkerülhetetlen, hogy ilyen dolgokról gondoskodjunk. Magam képviselőként is, mint a Közművelődési, Ifjúsági és Sportbizottságnak a vezetőjeként is támogattam ezt a rendezvénysorozatot, ez egy hatalmas happening a városban, ami kezdődik egy fáklyás felvonulással, ott megjelenik minden iskola, több ezer diáknak a részvételével zajlik ez a dolog. Aztán kezdődnek a különböző rendezvények tanítási idő után természetesen, kulturális versenyek, sportversenyek, és a tulajdonképpeni zárás a csütörtöki diák polgármester választás, majd hát pénteken elrendeli a diák polgármester meg az alpolgármesterek, hogy olyan fáradtak a diákok, hogy akkor rendeljük el déltől a szünetet, vagy éppen 10 órától. Erre egyébként mi már készülünk tudatosan iskolavezetők, és akkor már tudjuk, hogy ez lesz az első intézkedés, és ennek megfelelően alakítjuk az iskola életének a programjait.

X: Tehát akkor önben végül is pozitív kép rajzolódott ki?

Benkóné Dudás Piroska: Abszolút pozitív kép van, túl azon, hogy valamit még tanulni kell. Tehát ez a tanulási folyamat nem megspórolható mondjuk az előítéletek kapcsán, tehát amiről az előbb beszéltem. Most már a többi szakmunkásképző nem is indul évek óta, nem sok van a városban, hiszen a szakközépiskolák gyönyörűen lepasszolták a szakmunkásképzéseket, kevés kivétellel, és minden tiszteletem, elismerésem azoké, aki a jövő szakembereit akarják,

szakmunkás szakembereit akarják nevelni. Ebből a Keri kivétel, mert minden évben indított jelöltet.

X: A legjobb cáfolat Bodóczy István, én vele nagyon jóban voltam, rá mindenki felnézett, az elég elsöprő győzelem volt. És nemcsak az ő személyisége volt meghatározó, hanem azért, mert ez egy elég jól felépített kampány is volt.

Benkóné Dudás Piroska: Így van, és ott egységesen is kiállt az iskola mellette.

X: Igen, és nagyon sokan támogatták. Igen, ezt akartam kérdezni, és akkor utána majd megcseréljük a sorrendet. Itt azért a Kerin belül eléggé népszerű ez a rendezvény, tehát a diákok körében a támogatottság, sokan vesznek részt.

Benkóné Dudás Piroska: Ez óriási mértékben függ attól, hogy egy adott intézmény falain belül mennyire működik a diákönkormányzat. A törvényben biztosítottak a diákok jogai, kötelességei, egymástól függetlenül is biztosítottak, de a jogok között, hogy különböző rendezvényeken vegyen részt, meg egyebek, és hogy különböző jogosítványai vannak, és hogy azokkal hogy élnek, az nagyon meghatározó. Tehát, ha egy intézményben működik a diákönkormányzat, akkor a diákönkormányzat eldönti, hogy indulnak vagy nem indulnak ezen a rendezvényen. Nálunk korábban mindig megelőzték azok az iskolai diáknapiak, kampányok, ahol különböző osztályok, különböző jelöltjei elindultak, és összeállították szünetekre korlátozva azt a programot, amiben eldőlt, hogy akkor ki lesz a Keri jelöltje. Tehát ez egy alulról jövő kezdeményezés, megmérettetés az iskola falain belül, majd ezt követte az, hogy akkor ő mellé álltunk egységesen, aki ezt a rendezvénysorozatot megnyerte. Tehát nem egy automatizmus, és a diákok ki is követelik maguknak, hogy ez legyen, hiszen itt én azt gondolom, hogy jó értelemben véve jól működő diákönkormányzat van, mindig változik, tehát ugye végzősök elmennek, mire kineveljük őket, távoznak, és a felsőoktatás profitál belőlük. Újak jönnek, azokat be kell tanítani ezekre a dolgokra, de már a 9.-10.-esek mondják, hogy akkor jövőre ők is kipróbálják magukat.

X: Tehát akkor népszerű itt?

Benkóné Dudás Piroska: Igen népszerű.

X: Mit gondol arról, persze azon túl amit beszéltünk, hogy kiváló közösségformáló hatása van, milyen hozzáadott értéket ad ez a városnak, akár az iskolának, a diákoknak?

Benkóné Dudás Piroska: Én azt gondolom, hogy országosan is egyedülálló ez a Garabonciás Napok, úgy tudom, hogy le is van védve, és most már több település érdeklődik iránta, hogy hogyan lehet ezt jól megszervezni. Nyilván az intézmények életében van egy marketing, PR érték, azért úgy kb. tudjuk, hogy a 21 év alatt ki hányszor tudta elhozni, megnyerni ezt a nagyon összetett vetélkedősorozatot. Ki miben erős, kinél mire lehet számítani? Tehát

megismerjük egymás iskoláinak az életét, ilyen szempontból. Főleg a diákok, hiszen ők vannak legtöbben, de én magam is fel tudom sorolni, hogy melyik iskolában melyik kollegák tekintik szívügyüknek, és ki az, aki biztosan ott lesz a gyerekek mellett állva. Tehát, hogy egymás munkáját is jobban értékeljük, becsüljük, és számíthatunk rájuk, így ennek az értéke az én meggyőződésem szerint nem elvitatható. Még egyszer mondom, több szálon futó értékeket képvisel, hozzáadott értéként is, hozadékként is. Az persze megint egy nagyon érdekes dolog, hogy amikor így kiemelődik, kitermelődik egy jó diákvezető, akkor azért van némi hajlamosság abban, hogy akkor neki egy picit romlik a tanulmányi eredménye.

X: Maga a programok összeállítása- ez a kérdés most fogalmazódott meg bennem- az alkalmas arra, hogy minden iskola akár így megmutathatja a saját erősségét, a véleménye szerint most jó a program összeállítás? Most a kulturális és sport lesz a középpontban.

Benkóné Dudás Piroska: Nem tudom, hogy konkrétan milyen lesz ez a dolog, hátha összevonódik a középiskolai sportparádé, játékos sportvetélkedők, ne adj Isten a mindennapos testnevelés adta kötelezettség teljesítésében is tudunk ezzel kapcsolatos feladatokat kitalálni, akkor én ezt mindenféleképpen jónak tartom. A kultúra meg borzasztó eltérő, mert mondjuk egy Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola vagy egy iparművészeti szakközépiskolai osztály diákjaival a maga területén, többek között a gasztronómiában tud versenyezni, artisztikában tud versenyezni egy mi profilú iskolánk. De például egy építőipari iskolánál nehezen tudom elképzelni azt, hogy mivel tud ő megjelenni ezen a kulturális területen. Illetve azt is hozzá kell tennem, hogy az elmúlt időszakban pénzügyi okok miatt eléggé visszaszorultak azok a lehetőségek, amelyek az iskolai szakkörökkel, egyéb tevékenységi körökkel kapcsolatosak. Forrás hiányában ezeken spóroltunk leginkább, hiszen korrepetálásra kellett pénzt fordítani, a versenyeztetésre, a tanulmányi versenyeztetésre megint kellett, a tanítási órákat meg kellett tartani, és ezekre a dolgokra már nem igazán maradt úgy forrás, viszont azt is el kell mondjam, hogy több kolléga ingyen, bérmentve, lelkesedve azért fontosnak tartotta a saját területén az ilyenfajta tudás terjesztését, és tett érte, hogy ezek azért működjenek.

X: Ezt akartam is kérdezni, de akkor megválaszolta a kérdést. Mármost, hogy a tanárok mennyire hajlandóak arra, hogy a munkaidejükön kívül részt vegyenek, a szabadidejüket feláldozzák? Én azt tapasztaltam, hogy a szülők talán azt várják el, vagy talán általánosan elterjedt kép, hogy legyenek ott a diákokkal a tanárok. És én, amikor diák voltam, azt tapasztaltam, hogy elég sok tanárt meg is mozgató.

Benkóné Dudás Piroska: Én erre mondtam, hogy mindig ugyanazok az arcok vannak a Garabonciás Napokon, akik felelősséget éreznek a rendezvény sikeréért vagy akár a saját

diákjaiknak a viselkedéséért, elért eredményeiért és egyebekért. Ugyanakkor ez nem iskolai rendezvény elsődlegesen, hanem városi rendezvény, ezt mindig szeretjük hangsúlyozni is, a tanároknak a saját lelkiismeretükre van bízva, hogy milyen arányban és milyen nagyságrendben vesznek részt. Ezenkívül ha az osztályuk aktív, akkor én azt látom, hogy az osztályfőnök is melléjük áll, és teljes erőbedobással. Nekem volt olyan kolleganőm, aki éjjel-nappal együtt élt a teljes stábbal, és a jelölttel, és mindenhol ott volt velük, és végigcsinálta. Természetesen vezetőként én is nyugodt voltam, hogy nem történhet baj, de van olyan kollega is, ahol tudomásul kell venni, hogy egyéb okokból adódóan ő nem tekinti szíve csücskének ezt a rendezvényt. Én erre nem kötelezek senkit, hatni megpróbálok, hogy nyilvánvalóan azok a félelmeink, amik ebben a lehetőségben azért benne vannak, csökkenjenek. Természetesen van, aki ezt szeretné, pénteken, amit művelnek, annál semmivel nem több és nem másabb a diákoknak ez a magatartása. Tehát ez ilyen kifogáskereső az én gondolkodásomban, és nem fedi le a valóságot. Az más kérdés, hogy ilyen nagyságrendben, ilyen tömegben a vidéki gyerekek is bent vannak a városban, és mondjuk az utolsó buszig, vagy az utolsó hazautazási lehetőségig élvezik ezeket a programokat, és az látványosabb, mint szórtan a különböző szórakozóhelyek elé nem mennek oda ki a városlakók megnézni, hogy x helyen mi van, vagy mi nincs.

X: Önnek amúgy mi a véleménye, hogy mik azok a programok, amiken legszívesebben részt vesznek a tanulók? Akár csinálhatunk kategóriákat, hogy mondjuk kulturális, és akkor ebbe benne van a színház, mert most is lesz diákszínház, úgy tudom, meg városismereti vetélkedő, sport, mondjuk, legyen még az éjszakai élet, és koncertek, és legyen egy egyéb, ami viszont a kampány happeninget magába foglalja, a vetélkedőt a sportcsarnok. Mondjuk, ha van ez a négy kategória, akkor mi az, amit leginkább előnyben részesítene?

Benkóné Dudás Piroska: Ezt talán a diákoktól kellene megkérdezni. Én nem akarok álszentelkedni sem, hogy csak a kultúra és egyéb, nem tudom. Meglátjuk idén, ez hogy fog sikerülni. Ha ez egy tehetségkutató versenyjellegű öltene, ami mondjuk most az országos médiákban eleve teret kapott, és ehhez nyújtana egy fellépési lehetőséget a gyerekeknek, a különböző érdeklődési körüknek megfelelően megmutathassák magukat a diáktársaiknak, akkor én ezt nagyon jónak tartanám. Azt, hogy egy drámai előadást megnézzenek, erre nem vevő a diákság, én azt gondolom, hogy nem lenne sikere. Koncertek kellene, mert az ő életükben ez egy fontos korszak, mint ahogy a mi időnkben az LGT, az Omega, az Edda. Az fontos része, de nem fő meghatározója szerintem. Én azzal kezdeném, hogy happening első helyen az biztos, mert akkor ott jelen van egy csarnokon belül a közösség vagy egy közös térben az összes iskola képviselője, illetve diáksága. Második helyen azért én fontosnak

tartom, hogy „az iskolák megmutatják magukat” című programsorozatot, kampánycsapatát, és egyéb bemutatkozási lehetőséget. A harmadik helyre a sportot tenném, mert nagyon beteg és kövér a fiatal társadalom, és nagyon egészségtelen életmódot él. És a kultúrát ilyen szempontból mindegyikbe bele lehetne szőni egyébként, mert valahol a sport is egyfajta kultúra, és az iskolák életének bemutatásába is bele lehet csempészni, átszővi az egészet, és zárulhat egy koncerttel.

X: Tehát úgy kell igazítani, úgy kell beleszőni, hogy az érdeklődésük fenn legyen tartva.

Benkóné Dudás Piroska: Tehát semmiféleképpen az ismeret oldalát erősíteném, hanem a kompetenciafejlesztési oldalát erősíteném ennek a rendezvénysorozatnak. Elősegíteni a polgári életre való felkészülést. Tulajdonképpen ma Magyarországon mindenki, aki megszületik, magyar állampolgár lesz. De az állampolgárrá válás folyamata az azt jelenti, hogy él az állampolgár adta alaptörvényben rögzített jogaival és egyebekkel és azt valahol meg kell előtte tanulnia a gyerekeknek. Ha ezt nem tanulják meg az iskolában, akkor az később, fiatal felnőttként csapódnak le, és ebből szélsőséges dolgok is sülnhetnek ki. Nem véletlen, hogy az egyetemisták körében, ahogy az információk hozzám eljönnek, elég sok a szélsőséges megnyilatkozás. Mivel hogy nem volt megtapasztalása, és csak azt érzi, hogy ez így nem jó, és akkor durr bele a dolgokba. Ez egy tanulási folyamat.

X: Értem, tehát egy tanulási folyamatról beszélünk. Azonban ezekre az esti bulikra egy kicsit még visszakanyarodnék. Én is voltam fiatal, és tudom, hogy én is végig buliztam. Persze vannak határok, de az a baj, hogy mindig van, aki leissza magát és ez jobban kitűnik. Másrészt, aki ilyenkor elmegy bulizni, azok máskor úgylis elmennek. Nemde?

Benkóné Dudás Piroska: Pontosan erről szól. Aproposként jó apropos, meg legalizálja az otthon nemléte, de semmiképpen nem több és nem másabb, mint egy átlag buli. Én nagyon tudok haragudni azért, amikor azt gondolják, hogy ez az egész csak a buliról szól. Ez nem igaz, mert nem ezen múlik, meg nem ez a célja. Az a cél, hogy együtt legyenek, és ha együtt vannak, ahol együtt van több ezer ember, óhatatlan, hogy van egy-kettő, aki normaszegő, és a kialakított, megbeszélte szabályokat nem tartja be. De ebből az általánosra ráhúzni a vizes lepedőt, ez nem korrekt.

X: Igen, hogyha például van egy fáklyás felvonulás, és van aki elkezd mondjuk akár politizálni, akár hangosan kiabálni, azok a rosszak mindig könnyebben megragadnak, sajnos ilyenek vagyunk.

Benkóné Dudás Piroska: Ha felbérelt gerjesztők vannak, akkor mindig is lesznek ilyenek.

X: Tehát azt mondja általánosságban akkor ez nem igaz?

Benkóné Dudás Piroska: Hogy önmaguktól a gyerekeknek nem jutna ilyen eszébe, ezt én nagyon őszintén mondom. Lehet ez gimnazista, szakközepes vagy szakmunkástanuló, tehát önmaga nem megy bele ilyen jellegű dolgokba, mert nem ez a célja ennek a rendezvénynek. Ha a felnőttek manipulálják őket, és ne adj Isten egy-két pedagógus is partner ebben, hogy pusztítson, akkor előfordulhat. Erre is tudnék példát mondani. Nem a saját tantestületemből, mert itt házon belül nincs politika, és nem is lesz, reményeim szerint, eddig sem volt, de minekután mindenkinek saját joga a vallásának a megválasztása, politikai hovatartozása, joga és lehetősége, innentől kezdve, hogy az iskola falain kívül mit csinál, az mindenkinek a magánügye, és mindenki azzal tartozik felelősséggel. Az megint más kérdés, hogy veszélyes dolgok azok az internetes közösségi oldalak adta lehetőségek, felbujtások, gerjesztések. Ebben az országban már borzasztóan szükség lenne nyugalomra, békességre, mert ennél súlyosabb problémáink vannak, mint hogy ebben pusztítsuk egymást. Én ezzel nem tudok azonosulni, nem is fogok.

X: De akár mondhatnék egy olyan példát is, hogy hogyha valaki nagyon leissza magát, megint kialakít egy képet, a lakosságnak erről lesz egy benyomása. Persze többség nem ilyen, csak hajlamosak vagyunk arra, hogyha látunk egy negatív példát, sokkal szigorúbban ítéljük. Pedig lehet, hogy 499 ember az 500-ból normálisan szórakozott. Viszont visszakanyarodva említette, hogy készülnek külön tervvel erre az eseményre. Ez mekkora zavart szokott okozni, mármint a tanítás rendjében maga a rendezvény? Be lehet pótolni?

Benkóné Dudás Piroska: Az a kampánystáb, aki a jelölt mellé áll, 20-25 fő, ez az 1000 diákhoz mérten egy elenyésző arány. Ők élveznek bizonyos mentességeket, de hát öt napot az igazgató engedélyezhet a saját törvényes lehetőséggel. Ők erre az öt napra a tanítási órák látogatása alól azzal a kikötéssel kapnak felmentést, hogy pótolniuk kell az így kiesett tananyag bepótlását, és ők ezt vállalják és tudják is. Azon kívül, hogy a kampánystáb dolgozik a jelölt mellett, és természetesen a jelölt is felmentést kap erre az időszakra. Ezenkívül többnyire szünetekre korlátozódnak a különböző hirdetések, programok, és tanítás utánra esnek a rendezvény különböző programjai. Most, hogy ez mennyi gyereket vonz még be? Nyilván ebben az iskolában a tanulók több mint 60 %-a bejár, vidékről bejáró tanuló, akinek a közlekedése oly mértékben nehéz, hogy este 6 óra után nem tud hazautazni. Attól nem elvárható, hogy ő 9 óráig csápoljon a sportszarnokban a jelöltünk mellett. De még is volt már erre példa, hogy megszervezték osztálytársak egymás közt, hogy ki kinél alszik, és akkor szülő felhívott, vagy beírtuk az ellenőrzőjébe, hogy így van. Így rendeztük el a dolgokat, tehát nekem nem volt olyan konfliktusom, amire úgy most az elmúlt 22 év alatt kirívónak nevezném, és azt mondanám, na, elég volt ebből. Olyan konfliktusom volt, hogy a zsűri nem

mindenben volt igazságos, előítéletektől mentes a pontozásokban. Ilyen élményem volt, nem is kevésszer. Ilyenkor mindig megfogadom, na, jövőre kész, nem indulunk, és akkor egyék meg, amit főztek a zsűritagok. Ők ott egymást is befolyással bírják, mert beszélünk itt a hozzáadott értékről. Hát az is hozzáadott érték, hogy ki honnan indul, és honnan építkezik, és milyen közegből tud meríteni, milyen társadalmi kultúrát képvisel, milyen szociokulturális közegből tanulja ezt a folyamatot, dolgot, és válik úgymond demokratikus állampolgárrá.

X: Említette ezt a zsűrizést. Erre lenne valami megoldási ötlete? Mert ugye most lesz ez az elektori rendszer, ugye 30-an fognak értékelni iskolánként. Ön szerint ezzel megszűnik az előítélet vagy megmarad továbbra is?

Benkóné Dudás Piroska: Persze, sőt, ez még erősebb lesz meggyőződésem. Nekem nincs jó ötletem a zsűrizésre, én nem is elsősorban a cím elnyerését tartom legfőbb értékének ennek a rendezvénynek, hanem az ahhoz vezető úton szerzett élményeket tartom sokkal pozitívabb hozadéknak. Az más kérdés, hogy persze ha verseny, akkor mindenki győzni akar, és ennek érdekében azért hogy mondjam, olyan eszközök is előkerülnek, ami nem mentes a társadalomban is jelen lévő előítéletektől.

X: Meglátjuk hogyan fog alakulni. Még visszatérnék egy pillanatra az ön által elmondottakra. Tehát összefoglalom az elhangzottakat. Akkor végül is az a lényeg, hogy valóban okoz egy kis zavart, de utána ezek pótolhatóak. Ez a lényeg. Azonban felvetette, hogy a KERI-s diákok 50-60%-a bejárós. Felmerül, hogyha mondjuk, hétvégére esne az esemény, akkor ön szerint nem venne ennyi diák részt, nem élvezne a rendezvény ekkora támogatottságot a diákok részéről?

Benkóné Dudás Piroska: Biztos, hogy nem tudnának naponta beutazni. Egyrészt nem tudom a bérletek azok milyen napokra érvényesek, de itt a beutazás, bejárás költségei is komoly anyagi nehézségeket jelentenek. Tehát, hogyha nem érvényes a diákbérlet hétvégére, akkor nem tudnak beutazni a gyerekek. Tehát ez egy ilyen problémát is felvet, meg azért a mi diákjaink jelentős többsége dolgozik hétvégén, akár a családi gazdaságban, akár a vállalkozóknál, akár a munkarendben. Pont most van itt az ideje, hogy írom alá a gazdálkodó szervezetekkel való együttműködési megállapodásokban azt a kitételt, hogy többnyire hétvégére esnek a gyakorlatok. Tehát, ha a kereskedelmi egység nyitva tartási ideje a hétvégéket is lefedi, és ha abban az időszakban kell nekik a tanuló, mert különben ő biztosítja a gyakorlati feltételeket, akkor ő beosztja a diákokat. Ugyanez igaz a vendéglátó egységekre is. Rendezvények, lakodalmak, egyebek, azok hétvégére esnek, és akkor bizony dolgoznak a mi diákjaink. Tehát én egyáltalán nem örülnék a hétvégére eső rendezvénynek. Annál is inkább, mert a kollégáim sem szívesen áldoznák fel a hétvégüket. Ebben is biztos vagyok, hogy ez

problémát jelentene, hiszen egy nehéz hét után örül, hogy levegőhöz jut, főleg egy tanévkezdéskor, mint amit most élünk, határidős, rengeteg feladattal, és hát nem hiszem, hogy arra vágya, hogy akkor túl a munkaidőn is még további műszakokat húzzon le.

X: És másrészt egy harmadik szempontrendszer szerint, hogyha az anyagiakat nem nézzük, esetleg a motiváció is csökkenne a diákok részéről akár? Lehet motiváció az, hogy –ugyan ez nem lógás, de „szabályosan” kimaradhatnak a tanórákról esetleg? Hogy van olyan program, ami iskolaidőben van?

Benkóné Dudás Piroska: Hát nem tudom, hogy a motiváltságban ez hogy játszik szerepet. Ez ugyanúgy természetes egy munkahelyen, és nekik ez a munkahelyük, hogyha van lehetőség, hogy egy kicsit lazítson az ember a munkahelyén, akkor próbál lazítani. Nem mindenki megszállott, örült, elvakult a munkáját illetően, és nem is kell, hogy az legyen. Véleményem szerint az lenne a normális, ha megfelelő időtartamban meg tudná termelni azokat az anyagi javakat, amiből jutna szórakozásra, kikapcsolódásra, feltöltésre, családdal való törődésre, és egyebekre, és pihenésre is. Tehát nem ez lenne a cél. A gyerekeknek ez a munkahelye, tehát nem biztos, hogy a lógás a legfőbb motívum, sőt és azt gondolom, hogy rengeteg munkájuk van ebben a programsorozatban. Ki az manapság, aki ha megteheti, akkor nem lazítana egy kicsit, ez teljesen normális tulajdonság.

X: Nekem is van erről egy véleményem, de szándékosan nem szeretnék erről állást foglalni. Most, ha a rendezvényt egészben nézzük, ön iskolaigazgatóként milyen elvárásokat, vagy igényeket támaszt? Akár lehet ezt fontossági sorrendben is felsorolni, az egész rendezvénnel kapcsolatban a szervezéstől a lebonyolításig, a takarításig, mik azok az igények, amik a rendezvény kapcsán felmerülnek önben, mint intézményvezetőben?

Benkóné Dudás Piroska: Hát én tagiskola- igazgató vagyok, ez egy fontos kitétel, nem iskolaigazgató, tagiskola- vezető, hogy milyen igények? Nem értem a kérdést?

X: Nekem már mondták többen az elvárásaikat. Például hogy minőségi igényeket támasztanak a programokkal szemben esetleg, többet nem szeretnék kiemelni, csak példaként hoztam ezt.

Benkóné Dudás Piroska: Ki fogja meghatározni, hogy mi a minőség?

X: Hát ez egy nem mérhető dolog. Vagy említették a biztonságot, hogy nagyobb biztonsági rendszer legyen.

Benkóné Dudás Piroska: Ha nem kívánnak felnőtt segítséget egyáltalán, akkor az természetes, hogy a szülő otthon ugye nyugodtan van, hogy az iskola keretein belül vesz részt a diák a programon, de ez nem igaz. Még egyszer mondom, nem az iskolánk szervezi. Ez a város, illetve annak a csapatnak a szervezése, akik ezt megvalósítják, kitalálják, akkor nyilván

nekik kell gondolkodni biztonsági emberekről is, hogy az a szülő valóban nyugodt lehessen odahaza, hogy a gyereke jó helyen van, és jó programokon vesz részt. Az más kérdés, hogy az iskola logóját viseli a pólóján, mert ezelég egységes szokott lenni ilyen alkalmakkor.

X: Hát akkor elvárás lehet, hogyha az ön szavait tovább gondolom, hogy legyen egy igazságos értékelési rendszer.

Benkóné Dudás Piroska: Legalábbis törekedjen az igazságosabb értékelési rendszerre. Legyenek olyan egzakt feladatok, amikben mérhető az eredmény.

X: Világos. Ezt úgy gondolja –ahogyan azt korábban mondta is-, hogy minden iskola megmutathassa a saját oldalát?

Benkóné Dudás Piroska: Így van, és önmagukhoz mérten kell ezeket mérni.

X: És mik azok a területek, amik így rögtön eszébe jutnak, hogy problémák a Garabonciáson? Pl. lehet ez a „Garabon City”. Nem akarok így direkt felhozni problématerület.

Benkóné Dudás Piroska: Nekem a legnagyobb probléma egy ilyen „Garabon City”-ben mindig a pénz. Tehát, hogy honnan szedjenek a gyerekek annyi pénzt, hol keressünk egyre csökkenő szponzorszámú szponzorokat ahhoz, hogy megfelelő színvonalú, úgymond törzsbázis hely kialakulását meg tudják valósítani.

X: De szükség lenne rá?

Benkóné Dudás Piroska: Nem, de hát a bulihoz ez is hozzátartozik. Én tudom, amikor az én gyerekem éjfélkor indul el, mert akkor kezdődik az élet a városban, és mondjuk 4 órakor jön haza, ha hazajön. De hát gyakorlatilag ő már felnőtt, hát azt csinál, amit akar. Ennyi idős koromban már két gyerekem volt, és hadd ne soroljam, és eszembe se jutott felmenni a városba éjfélkor. Tehát, hogy átrendeződtek ezek a dolgok, hogy van-e igény a „Garabon City”-re vagy nincs igény, ezt én nem tudom eldönteni.

X: Ez az ön személyes véleménye.

Benkóné Dudás Piroska: De hogy ez kőkeményen időjárásfüggő. Ezeknek a gyerekeknek nincs táborozási élményük, hogy sátrakban aludjanak. Nincs olyan jellegű élményük. Tehát lekorlátozódott az ő életritmusuk erre a hétfégi buli, pia, zene, füst, vagy mit tudom én, hogy élnek, de valami ilyesmire. És közel sincs meg azoknak a hangulata, és ez nem nosztalgia, mert én nagyon sokat vittem gyerekeket címerező táborba, az egy melós, kőkemény munka volt, viszont az esti programok ott olyanok voltak, ahol nagyon jól érezték magukat a gyerekek. Tehát azért, hogy esténként jól érezzék magukat, azért hajlandók voltak dolgozni is, és persze fő motívum a pénzkereset volt akkor is, és úgy gondolom, hogy ez a térség már az átlag alatti jövedelemmel rendelkezett. Tehát én azt a jelleget, hogy van egy hét, amikor

úgy mond legalísan lehet közösen úgy együtt lenni, és kint aludni, én ezt legfeljebb korhatárhoz kötném.

X: Világos. Én is így gondolom, egyetértek önnel. Valóban fontos a mindennapi, néha beszüerkült életből ilyen élményekkel kiszakadni. A barátaimmal mi is szoktunk szervezni túrákat, sátorozást, táborozást. Hogy ne mindig csak a szombati bulik legyenek. Ez egy teljesen más élményt jelent. Véleményem szerint szükség van erre is. De ez a fiatalok életében többnyire már kimarad.

Benkóné Dudás Piroska: Hát meg nem is tudnák megoldani.

X: Nem, valóban nem.

Benkóné Dudás Piroska: De hát, hogyha megnézzük, hogy mennyivel különb az, amikor a 18 éves, egyetemre fölvelt, kökeményen teljesítő, végig güriző gyerek mondjuk bekerül az ELTE-re vagy a Műegyetemre, és elmegy gólyatáborba, és miről is szól ez a gólyatábor egy héten keresztül?

X: Értem mire gondol.

Benkóné Dudás Piroska: Ez semmivel sem másabb, kisebb, konkrétabb programokkal, kulturáltabb formában felkészíti a középiskolásokat arra, több szeletből kap egy kóstolót, hogy milyen az élet, a jövő. De még egyszer mondom, megszűntek azok a táborok, amik régen átvehették ezeket a szerepeket.

X: Tudom, csak amikor még én voltam, akkor is voltak közös szalonnasütések, filmnézés, és attól függetlenül, hogy tényleg mentünk bulizni. Azonban azt megjegyezném, hogy nem az iváson volt a hangsúly. Sütöttünk egy szalonnát, megnéztünk egy filmet, utána beültünk valahova, tök jól éreztük magunkat, viszont megtaláltuk a mértéket. És arra viszont úgy gondolom, hogy nagyon nagy szükség van.

Benkóné Dudás Piroska: De hol máshol tanul meg egymással kulturáltan kommunikálni, persze benne van az agresszió is, de én ezt nem vitatom. Vannak vadhajtások, amiket le kellene metszegetni, de maga a lehetőség megteremtése sokkal jobb, mint spontánul egy-egy helyen drogot fogyasztva gyülekezzenek a fiatalok. Ismerjük ezeket a dolgokat, hogy hogyan élnek. Így szem előtt vannak, együtt vannak, jól érzik magukat, ragad is rájuk némi élmény, közösségi élmény, tapasztalat, ezt én egy normálisabb dolognak tartom, mint azt, hogy elbújva, ökörködve megcsinálják a maguk butaságait.

X: Tehát ön szerint sokkal nagyobb hozama van, mint amúgy hátránya. És akkor egyéb ilyen gyenge pont, amit úgy gondol, hogy konfliktus és rendezni kellene?

Benkóné Dudás Piroska: Akkor van gyenge pontja, ha akarjuk, hogy gyenge pontjai legyenek. Tehát, ha mi felnőttek is úgy tekintünk erre az egészre, mintegy lehetőség, mintegy érdemi együttlét, akkor én úgy gondolom, hogy a pozitívumai az erősebbek.

X: De hát ezeket a gyenge pontokat lehet csökkenteni.

Benkóné Dudás Piroska: Ja, hogy zajosak a városban a fiatalok, és a lakosság nem tud pihenni? Persze, hát voltam én 16 évig képviselő ebben a városban, ismerem én ezeket a véleményeket. Eddig az Andrássy út, a Center környéke, vagy az Elektroház környéke volt felháborodva a rendezvényektől, most gondolom ugyanez vissza fog köszönni a Csabagyöngye Kulturális Központ kapcsán, hogy minden áldott nap valami rendezvény odakötődik. Én megértem azokat is, akik nem tudnak emiatt pihenni, és fel vannak háborodva. Hozzáteszem, hogy borzasztó nagymértékben befolyásolja az időjárás. Tehát ez majdnem olyan meghatározója a sikerének, hogy milyen az idő, mint a tartalma. Mert jó időben, de ez igaz a fesztiváloktól kezdve, minden rendezvényre. Ez egy létkérdés. Esőbe, sárba megfáznak, agyon aggódjuk magunkat. Ez is gyenge pont, hogy felfáznak, kiordibálják magukat, mert szurkolnak, drukkolnak, és akkor egy hétig nincs hangjuk. Vannak ilyen hozadécai, kockázatai, hogy függ, hogy sárba tapicskálnak, vagy normálisan tudnak közlekedni. Még egyszer mondom az, hogy a lakosság jelez, igen, reméljük, ha meglesz a kalandpark még pluszban, akkor tudjuk olyan területre irányítani ezeket a rendezvényeket, ha fontos a városnak is ez a dolog, már pedig Békéscsaba a középiskolás fiatalok városa, azért hajdanában 13 önálló középiskolája volt, már az integrációkkal ezt nem lehet így mérni, viszont a becsült tanulólétszám az nem kevés ennek a korosztálynak. Ha azt akarja a város is, hogy ezek a fiatalok jól érezzék magukat, itt élnek, itt fogyasztanak, mármint most nem az alkohol és a dohányforgalomra gondolok, hanem általában véve, és szeretik ezt a várost, és nem kimenekülnek utána külföldre, meg egyebek, kötődnek, élményeik vannak. Az én fiam nem tudom melyik évben volt, ki kellene számolni, 2000 környékén lehetett. Aztán elment egyetemre, de visszajárt, végig visszajárt a Garabonciásokra, és végig volt benne egy nosztalgiaérzés, és még egyszer mondom, tudom, hogy ez egy egyedi példa, de én tudnám mondani a Dávid Mátét, Bodóczy Pistit, Gyurovszki Edinát, aki a sajátjaim közül olyanná nőtte ki magát, hogy jó szívvel lehet rájuk gondolni.

X: Ezek fontos értékek. Tehát akkor azt mondja, hogy egyfajta városszeretetet ad.

Benkóné Dudás Piroska: Lokálpatriotizmus. Itt fontos ez az ügy, itt lett kitalálva, innen indult, és ez a városnak az értéke és jellemzője.

X: Hát én azt hiszem, hogy akkor végül is mindenre választ kaptam, és hát a jó akkor az, hogy olyan nagy probléma úgymond nincs a rendezvénnyel kapcsolatban. Azzal kapcsolatban

mit gondol, hogy ugye mindennek van egy életgörbéje. És most sokan úgy gondolják, hogy a Garabonciásnak egy kicsit hanyatló az életgörbe szakasza.

Benkóné Dudás Piroska: Ezt azért nem tudom elfogadni, mert a fiatalok elmennek, akik megélték ezt. Ugye a 9.-esek még úgy nézik tátott szájjal, hogy mi a túró ez, meg hogy is van ez, meg mint is van, a 10.-es elkezd bizseregni, és nagyobb érdeklődést mutat, utána a 11.-es belevág és nagyon éli, a 12.-es meg már készül elmenni. Mindig újak jönnek, egy érési folyamatban meg tud újulni, és az adott megélt élmény hozza az újabb ötleteket ahhoz, hogy mit kellene másképp csinálni, jobban csinálni, hú, ez itt milyen klassz lenne! Én nem érzem ezt kifulladásnak, kifulladás a felnőttek részére, persze. Sokadszorra élük meg, azok ki tudnak ebbe fulladni természetesen, és hát kifulladás a lakosság részéről, mert már elégük van, hogy 22 éve viselik ezen a héten ezt a kicsit hangosabb időszakot a fiatalok életében. De ezt sem értem, mert ezek adott programokhoz kötődnek, tehát egész nap nyugodt, béke, átlag hétköznapi élet folyik a városban, délutánonként van egy-két kampánycsapdás, happeninges megnyilatkozás, ami mindig zárt térben folyik, az nem zavarja a lakosságot. A fáklyás akár el is maradhat. Én azt nem érzem olyannak, csak hát a fáklyásnak lenne pont az az üzenete a városnak, hogy nézzetek meg, itt vagyunk, ennyien vagyunk fiatalok ebben a városban, és itt élünk veletek együtt, mi vagyunk a jövőtök. Így üzenne a lakosság fele. A lakosság meg csak azt látja, hogy eldobják a fáklyát, elcsattan egy-egy sörös üveg, kiabálnak, és ő éppen a kedvenc szappanopera sorozatát nézné, a korosabbaknál elő tud fordulni ez a problémakör. És ezt nem elítélően mondom, mert én is megélem, más szokásokkal avatkozik be, de azt azért végig kellene gondolni, hogy egy felnőtt életére nagy hatással kell, hogy legyen, hogy milyen lesz a felnövekvő ifjúság. És a helyett, hogy támogatná és segítené, és ebben partnerként együttműködné, amellet hóbörög egy kicsit. Én hiszek ennek az erejében, függetlenül attól, hogyha kifulladás, akkor nem attól fullad ki, hogy a gyerekeknek nincsenek ötletei, mert az ifjúság rém kreatív tud lenni, hogyha terepet kap, hogyha lehetőséget kap.

X: Azért velük próbálok majd dolgozni.

Benkóné Dudás Piroska: Ez biztos, hogy így van, kap-e terepet meg lehetőséget. Ez itt az igazi kérdés, és ebben az elanyagiasodott, nagyon kettészakadt világban, amikor egyszerre van jelen a borzasztó szegény és a dúsgazdag, életében még egy jóízűt nem dolgozott, sportkocsival járó kölyök egy légtérben van. Ennek a problémáját a társadalomnak kell kezelni, és mondjuk, a társadalom mi vagyunk ilyen formátumban, és ha nem közelítjük egymáshoz ezeket a rétegeket, akkor itt nagyon el tudnak durvulni a szélsőségek, ezért tudtak teret kapni ebben a világban, ebben az országban ilyen formátumban, mert pontosan erről szól a dolog.

X: Rendben, köszönöm szépen önnek, hogy rendelkezésemre állt!

Benkóné Dudás Piroska: Én is köszönöm.

4/E. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV FODOR JÓZSEF

(főszervező)

X: Üdvözöllek Fodi! Akkor kezdjünk is bele az interjúba! Keresgéltem pár dolgot a DÖK-kel kapcsolatban, a programokat elemeztem, de nem nagyon találtam. Pár dolgot tudsz mondani a kezdetek óta melyek voltak azok a legfőbb elemek, amelyek meg is maradtak, amik végig mentek, milyen változások voltak a programelemekben?

Fodor József: 1992-ben indult az egész rendezvény. Három lényeges szerkezeti egysége volt a rendezvénynek, az egyik a diákpolgármester választás, a másik városi szintű művészeti, sportversenyeket rendeztünk, a harmadik pedig kiegészítő kulturális és egyéb programok. Gyakorlatilag a kiegészítő, kulturális programok közé sorolom. Az első években rengeteg - gyakorlatilag minden este - ingyenes koncert volt, amelyeket központilag szerveztünk a diákoknak. Ingyenes filmvetítések a helyi moziban, ingyenes színházi előadások voltak, táncházak, stb. A művészeti versenyek a városi középiskolák diákjai között zajlottak, vers, próza, klasszikus zene, népdal, néptánc, modern tánc, könnyűzene, színjátszás, hosszú éveken keresztül köztéri szoborépítés volt, graffiti, utcai graffitizás. A diákpolgármester választás egy önálló kampányokkal, kampányprogramokkal megtűzdelt rendezvény volt, a végén volt egy választás.

Az évek során a legtöbb változáson a diákpolgármester választás lebonyolítási módja esett át. Az egész szerkezeti egységre két dolog nyomta rá bélyegét, emiatt változott a hármas szerkezet. Ennek egyik oka a folyamatosan csökkenő támogatás – reálértékben folyamatosan csökkent a támogatása a rendezvénynek, így a művészeti, kulturális programok, mint az ingyenes színházi előadások, ingyenes koncertek kezdtek szépen lassan elsorvadni, kikopni. Ráadásul olyan szinten vált a rendezvénysorozatnak legnépszerűbb elemévé a diákpolgármester választás és a kampány, és olyan szinten rengeteg programot szerveztek a gyerekek, hogy nagyjából félig-meddig kompenzálta ezeket az eseményeket, mert egyszerűen annyi párhuzamosan zajló koncert, kampány, filmvetítés, egyéb program volt, hogy gyakorlatilag a központilag szervezett események nem is feltétlenül hiányoztak.

Nagyon sokáig tudott így működni, de valahogy azt éreztem, hogy az elmúlt években az a generáció, aki most vesz részt aktívan a diákpolgármester választásban, nem tudom, hogy helyes-e, amit mondok, de kevésbé önálló, kevésbé innovatív, mint az ezt megelőző másfél évtized generációi voltak. Valahogy mindenben azt várják, hogy van egyfajta megfelelési vágy, másrésről pedig fogni kell a kezüket, és meg kell nekik mondani, hogy mi a helyes és mi nem helyes, mit csináljanak, folyamatosan várják a reakciót. Érdekes, a kétéves

kislányom, meg amit a négy és fél éves kisfiam bármit csinál, azonnal le kell reagálni, mert azt várja, hogy ismerd el, vagy bíráld. Alapvetően ismerd el, de reagálj rá. Ugyanezt látom most a tizenéveseknél is. Azonnali észrevétel kell nekik, megerősítés, hogy az, amit csinálnak, jó döntés, vagy nem jó döntés. Jó az ötletük, vagy nem jó. Ily módon az általuk szervezett kampány sem túl kreatív.

Nem annyira eredetiek már, nem is annyira jól szervezettek, valahogy a komplex gondolatok hiányoznak, meg a komplex kivitelezés is hiányzik már a mostaniakból. Vannak kivételek persze, de a nagytöbbség az csak bizonyos felszíneket tud megérinteni. Odáig jutnak el, hogy hú, nagyon jó dolog lenne csinálni egy ilyet. Oké, csináljuk! De, akkor már nem kell azt mondani, hogy jó. Te vagy a felelős azért, hogy felhívd az előadót, erre van 12 órád, te vagy a felelős a közönségszervezésért, te vagy a felelős a hangtechnikáért, te vagy a felelős a helyszínért, te vagy a felelős azért, hogy a kampány zsűrihez eljussanak az információk, hogy meghívjuk. stb. stb. Csináljuk? Igen. Csináljuk, nagyon jó. Tízen, mindenki, menjünk, és nem csinálja senki. Mindenki azt hitte, hogy majd a másik csinálja. Ha meg odáig eljutunk, hogy oké, valaki csinálja, azt, hogy egyáltalán meghívnak egy fellépőt, akkor odáig megvan, hogy meghívják a fellépőt, odáig el tudják mondani, hogy a fellépés helyszíne és az időpontja mi. Jó esetben nem szűrik el, és eljön a fellépő. De már senki nem csinálja, hogy „megmarketingelje”, direkt közönségszervezés legyen, csak ott áll és azt mondják, hogy hát hiába, nem jött el senki. És mondom, hogy kit hívtatok? Hát nem tudom, azt a kampányfőnök intézte. Nem napi 24 órába együtt vagytok, és mindent lekommunikáltok? Erre tök jó példa volt a hétfőn egy órákor volt a Művészetek Tölgyének az avatása. Megbeszélték, hogy kiválasztanak egy tölgyfát, az lesz a Művészetek Tölgye, és minden évben a garabonciás diákok azt megkoszorúzzák és akkor egy ünnepség keretén belül csinálják meg. Meghívják előadónak a kulturális alpolgármestert, hogy mondjon egy beszédet, kihívják a sajtót, iskolaigazgatót, stb. Egy óra előtt két perccel felhívtak engem, hogy nincs itt az alpolgármester. Mondom oké, beszéltek vele? Mikor? Pénteken. És felkértétek? Igen. Mit mondott? Azt, hogy nem ér rá, nem tud jönni. Na, oké. Felhívtatok pénteken, akkor egy óra előtt két perccel miért nem jön? Mi a para? Kellett volna keresni mást. De, hát azt mondtad, hogy őt kérjük fel. Igen, azt mondtam, de ha ő nincs, akkor keresel mást. Ilyen mostanában rengeteg van.

X: Mondjuk ez még bonyolultabb így, mert akkor bele lehet vinni már elég sok mindent, társadalmi problémákat, nevelést, szocializálódást, viszont ezt nem is akarom, csak beszélgettem diákokkal is, ők meg pont azt mondták amúgy, hogy még nagyobb önállóság jó lenne. Ez a te oldaladról végül is gyakorlatilag nem működik.

Fodor József: Nyilván jó lenne még nagyobb önállóság számukra. Én ezt tökéletesen elfogadom, de egyszerűen azt látom, hogy nagyon nem tudnak mit kezdeni az egészen nagy önállósággal. A 90-es években olyan diákok jöttek polgármester jelöltnek, zsűritagnak, kampányfőnöknek, kampánystábnak, kiegészítő segítő diákoknak, akik kifejezetten az akkori alternatív fiatalság volt. Akik még akkor rockzenét hallgattak, meg az új alternatív zenéket hallgatták, művész színházba jártak.

X: Koncertek is voltak: Fish, Supernem, Kiscsillag.

Fodor József: Művészfilmeket néztek akkoriban. Tehát a klasszikus, kockás inges, tarisznys fiatalok nagyon jó arcok voltak. A mostaniak is jó arcok, de már mindenki máshonnan jött. Mindenki abból a vonalból érkezik, amit nagyon könnyen meg lehet lovagolni az iskolában. Ami abszolút populáris, és amire a nagy többség nyitott is. Pontosan ezek a kvázi alternatív fiatalok mintha egy picit kiszorultak volna a dologból. Ez az iskolai belső kiválasztódásnak az eredménye alapvetően. Nem új, mert, ha megnézed, hogy indult a Szigetfesztivál anno, ott ugye elsősorban a heavy metalra meg a full undergroundra építettek. Eltelt pár év, és a heavy metal színpadot kirakták az abszolút perifériára, hogy be tudják hozni a klubokat, azután meg szépen az egész vonalat kihúzták. Metál színpad már nincsen. Pont az, amire létrejött, az totálisan kiszorult, de ez mondjuk üzletpolitikai döntés volt. Nálunk nem üzletpolitikai döntésről beszélek, hanem egyfajta folyamatról, ami az iskolák belső kiválasztódási rendszere. Nem azért, mert az iskolaigazgató úgy dönt, hogy innentől kezdve ez a kiválasztás módja. Egész egyszerűen maga ez a korosztály alakította így ezt a rendszert.

X: Nem lehet, hogy teljesen megváltoztak az igények? Alapjában véve úgymond minden téren megváltoztak az igények.

Fodor József: Dehogyan. Érdekes, hogy ezzel együtt meg egy csomó hagyományos elem 22 éve bent tud maradni. A fáklyás felvonulás, vagy egy kampány happening a kezdetektől van. Iszonyatosan készülnek, imádják, tömegeket vonz, nagyon szeretik csinálni. És ez bőven kimozdítja őket mondjuk az internet kultúrából, vagy ebből az abszolút nem személy közeli kapcsolatrendszerből, és utána mind azt emelik ki a gyerekek, hogy azért szerették ezt az egészet, mert kialakult egy csomó személyközi kapcsolatuk. Találtak egy csomó barátot, barátnőt, ismerőst, más iskolák diákjaival át tudnak kommunikálni, ami eddig nem volt meg az életükben.

Ilyen szempontból azt gondolom, hogy az ő életükben nagyon komoly előrelépés azoknak az embereknek vagy azoknak a srácoknak mindenféleképpen, akik ebben aktívan részt vesznek, és dolgoznak benne. Őket valóban személyes emberi élményekkel tudja feltölteni ez a rendezvény. Azok a srácok, akik úgy nőnek fel, hogy már csak az okos telefonokat meg az

Ipadokat nyomkodják, és gyakorlatilag a kommunikációjuk jelentős részét neten keresztül vagy facebookon keresztül élik ki, és azt gondolják, hogy az a kommunikáció, hogy megmosom a fogam, akkor felteszem a facebookra, na, hogy én most megmostam a fogam, azok valódi élményekkel találkozhatnak ebben az egy hétben. Sőt nemcsak ebben az egy hétben, hanem az azt megelőző, viszonylag hosszú felkészülési szakban is, mert ők azért általában hónapok óta készülnek erre a történetre. Folyamatosan stábolnak, kampánygyűléseik, stábüléseik vannak.

X: A City meg a végső, vagy tudjuk, hogy mi volt régen, most ugye már az sincs. Az is kezdetek óta volt?

Fodor József: Vetélkedő az elejétől kezdve volt. Annyi, hogy a zsűri összetétele folyamatosan alakult. Eleinte felnőtt zsűri volt.

X: Tudom, az nálunk is volt, úgy emlékszem.

Fodor József: Utána volt az, hogy mert akkor jött, hogy ne a felnőttek döntsenek a diákok sorsáról. Ezt mindig a vesztesek mondták, de egyébként jó ajánlatokat, javaslatokat tettek. Azután érkezett az a megoldás, hogy más városok diák önkormányzati vezetői jöttek Békéscsabára és ők zsűriztek. Akkor az volt, hogy miért más városokból jönnek. Utána jött be az a rendszer, hogy minden békéscsabai iskolából hívtam be zsűritagokat. Eleinte egyet, utána kettőt. Ők zsűrizték a választást. Azt követően megosztottuk a zsűrit, hogy a kampányt a diákok zsűrizték, a vetélkedőt, amit mi a választásnak nevezünk, azt pedig régi garabonciás diákok zsűrizték.

Egyébként az volt a kérdésed, hogy a vetélkedő az elejétől kezdve volt-e. Igen.

X: És a City?

Fodor József: A City az nem. Érdekes módon megint egy folyamat eredménye. Éveken át ment a Garabonciás már, amikor elkezdtek a srácok spontán helyfoglalókká válni 96-ban, 97-ben. Először csak úgy raktak le az Andrássy útra a sétálóra sátrakat és ott voltak napközben, ott mentek a programjaik. Aztán szóltak, hogy hát már ott is alszanak. Kialakult, hogy szükségük volt egy bázisra, ahol az egész hetet eltölthetik. Akkor első alkalommal megcsináltuk a Csaba Center helyén. Akkor az már egy központosított City volt, az volt az első City. Volt egy időszak, amikor építési terület volt a Csaba Center helyén, és akkor ott megcsináltuk. Az egy nagyon-nagyon jó buli volt. És utána pedig egy zárt helyre, a volt Elektroház udvarára vittük át a Baross utcára, ott volt nagyon-nagyon sokáig a dolog. De ott is az lett a dologból, hogy éveken keresztül nagyon jól működött, felépítették a saját városukat. Volt mindenkinek egy kis sátra, ahol aludtak is éjszaka, meg ott buliztak, meg építettek közintézményeket, amelyeket tartalommal töltöttek fel, folyamatosan működtettek.

Sportpályákon csapatbajnokságok mentek, egy idő után ez a dolog elkezdett átalakulni, hogy maguk a sátrak egyre terebélyesedtek. Tehát már nem alvó sátrakat húztak ki, hanem egy százegynéhány négyzetméretes parti sátrakat. Az volt a dolog lényege, hogy ahogy a korosztályi igények is átalakultak, meg amit tapasztalnak, gondolom az új nyári fesztiválok, ahová eljárnak a srácok, hogy kinek lehet nagyobb parti sátra, hol szól hangosabban a zene, ki milyen DJ-t tud leszerződtetni. Ez ment, automatikusan az értékesebb tartalmat felörölte. Így volt a Cityvel, és tulajdonképpen elvesztette ebben a formában a funkcióját a City. Az tény, hogy valamiféle bázisra szükség van. Most is látszott, ha nincs bázis, akkor céltalanul lézengenek.

X: Igen, ezt most én is megfigyeltem, ahogy itthon voltam és járkáltam a városban.

Fodor József: Bázisra szükség van. Viszont azzal, hogy az értékorientáltabb események kiszorultak a központi bázishelyről, elég sok támadás is érte a dolgot. Egyébként zömében igaztalanul, de a pedagógusok, iskolaigazgatók, illetőleg a jelenleg regnáló politikai vezetők nem nézték ezt a dolgot jó szemmel, mert jöttek azok a kifogások, hogy a fiatalok cigiznek, isznak, meg nem tudom, mit csinálnak. Én mindig elmondtam nekik, hogy azok, akik isznak, azok egész évben isznak, vagy akkor isznak, amikor akarnak. Vagy minden hétfőn isznak. Egyébként menjen el valaki Békéscsabán vagy bármelyik más városban a legolcsóbb, meglehetősen igénytelen kocsmákat, ha végig járja, zömében 18 év alattiakkal találkozik.

X: Igen.

Fodor József: Ezek azok a középiskolások, aki egyébként a Garabonciás Napokon is részt vesznek, és nem éppen olyan állapotban vannak, amit szívesen végig nézne a polgármester, vagy az iskolaigazgató, de olyan, mintha erről nem akarnának tudomást venni, mi történik hétfőn saját városukban, csak az számít nekik, hogy a Garabonciás Napokon történik-e ilyen, vagy sem. Ezt megelőzően rárepültek évekkal ezelőtt úgy a rendezvényre, hogy folyamatosan razziáztak. Este 10 órakor bezáratják a szórakozóhelyeket, folyamatosan a fogyasztóvédelem, NAV, rendőrség, razziázik, egyszerűen el is ment a gyermekeknek a kedve attól, hogy a Garabonciás Napok idejében ő azért most nem fog elmenni a kocsmaiba két sört inni, hogy csesztessék utána.

X: Pedig ez furcsa, bocs, hogy beleszólok. Most a Strandfesztén voltunk, most volt először. Mellettünk álltak a rendőrök, és engedték, hogy az utcán megigyal egy sört, mert végül is a város érdeke az egész. Ezt most ők is átlótták. Pont ellenpélda volt. Mi azt beszéltük, tök furcsa, hogy ők inkább csak arra figyeltek, hogy ne legyenek rendbontások, minél zökkenő mentesebben folytatódjon az esemény, nem azt, amit mondasz.

Fodor József: Ha egy egyetemi rendezvény lenne, akkor szerintem itt is így lenne. Mivel 18. mínuszos rendezvény, így hivatalosan abszolút tiltva van, meg tiltani kell az alkoholfogyasztást. Csak azt mondom, hogy ez egy struccpolitika, mindenki tudja, hogy ezek a srácok zömében fogyasztanak alkoholt. Nyilván nem mindenki.

X: Meg az mindig kirívó, ha túlzásba viszi valaki. Most az, hogy megisznak pár sört, az rendbe van.

Fodor József: Inkább az, hogy eseményhez kötik. Ha Garabonciáson találkozik részeg diákkal, akkor azt mondja, hogy ja, hát ez egy ilyen rendezvény. Az, hogy egyébként hétvégén a Just Gyula utca, a belváros, meg a kiemelt krimók, az Éden, Narancs környéke milyen, körbe van hányva, meg tizenéves diákok alig vonszolják magukat, az semmi, az nem számít, nem foglalkozunk vele.

X: Központilag lett volna korlátozva, ellenőrzik a kapunál, hogy ne vigyenek be alkoholt, akkor szerinted nem lett volna akkora?

Fodor József: Meg lehet csinálni, csak milyen kaput? Ha azt mondom, hogy a City kapuja, akkor nem a Citybe jönnek, hanem eljárnak a kocsmákba. Az lett volna a cél, hogy ne kocsmákba járjanak, hanem a rendezvény eseményeit látogassák.

X: Igen, elég nehéz kérdés.

Hogyan érkei a huszonkét évet? Tudom, hogy van rotáció, de a diákoknak a támogatottsága, ahányan részt vesznek, stagnál?

Fodor József: Szerintem az idei nagy rendezvények látogatottságával nem volt most sem gond. Egyébként a csúcs 1997-től 2002-ig tartó időszak. Akkorra már felfutott a rendezvény, nem a mostani, hanem a tavalyelőtti szerkezeti egységei megvoltak a rendezvénynek és nagyon erős volt az a generáció, ők ott hihetetlen kreatívak voltak. Egészen elképesztő. Valami oknál fogva még pénz is volt, tudtak a kampányokra ők is bőven összeszedni pénzt. Nekünk is akkor még jó volt a központi támogatása magának a fesztiválnak. Ők voltak, akik szinte tökéletesen megvalósították azt az alapelképzelést, hogy a rendezvény csak egy szerkezeti váz. Az, hogy a szerkezeti vázba milyen tartalom kerül be és milyen értékek, az már mind a diákokon múlik. Amikor a kampányprogramokat kitalálják, megszervezik, akkor gyakorlatilag azzal töltik fel, olyan tartalommal, amilyennel ők szeretnék. Mi adunk az egésznek egy szerkezeti vázat. Abban az időszakban kifejezetten jellemző volt a közösség összekovácsolódása.

X: Azt akartam kérdezni, hogy a csapatépítésen kívül magának a rendezvénynek még milyen plusz hozama van a diákok, vagy a város számára?

Fodor József: Csapatépítés nagyon fontos dolog. Azon kívül, hogy egy életre szóló élményt ad az aktív résztvevőknek. Azon felül életre szóló, nagyon mély és hosszú barátságok kötődnek. Az első komoly ügy, ami összetartó erő az életükben akár. Azt gondolom, hogy azok, akik most kampányfőnökök, jelöltek vagy aktív stábtagek, az életükben – erre nagyon sok példa is akadt – egy csomó szituáció könnyebb lesz. Aki most beszél ötezer ember előtt a színpadon, annak sokkal könnyebb lesz egy szóbeli felvételi, egy állásinterjú megjelenni, vagy sokkal könnyebb lesz olyan szerepeket bevéllalni az életében, amit egyébként mások soha. Lehet, hogy soha az életükben ki sem tudnak próbálni.

X: Ez is egy tanulás.

Fodor József: Igen, ez is a személyiségfejlődésük szempontjából nagyon fontos állomás. Megtanulja kezelni és feldolgozni a sikertelenséget, és még fontosabb, hogy 17 évesen tudja-e kezelni a sikert, meg a népszerűséget. Általában ez nagyon nehéz. Mert a sikertelenséget viszonylag gyorsan fel lehet dolgozni, a sikernél ez sokkal hosszabb folyamat, és átmenetileg nagyon rossz irányba is mehet a személyisége. Utána vissza kell találni.

X: Világos. Azért nem kérdezek vissza, mert mindenhez van saját gondolatom. Az időpont – beszélgettem többekkel – miért szeptember végére, október elejére esik?

Fodor József: Annak idején így lett kitalálva. Így találtam ki, hogy szeptember végén, vagy október első hetében csináljuk meg a rendezvényt. A diákpolgármesternek akkor van értelme, ha adott tanévében diákpolgármester. Májusban választani gyakorlatilag csak a másodikosok indulhatnak. A végzősök már nem, mert a következő tanévben nem lesznek itt. A harmadikosokat nem javasolták az első pillanattól kezdve az iskolák, ha év végén választanánk, mert azt mondják, hogy negyedikben ne legyen diákpolgármester, foglalkozzon az érettségivel, a felkészüléssel. Gyakorlatilag kvázi kicsit leépnél a rendezvény, ahhoz meg lehet, hogy 15 évesen még fiatalok.

X: Szeptemberen belül azért nem hamarabb, mert nem készülnek nyáron.

Fodor József: Egyrészt nem is a diákpolgármester választás miatt, hanem a művészeti versenyek miatt. Elindul a tanév szeptember első hetében. A tanároknak amúgy is elég sok munkájuk van a tanév indítás kapcsán. Ők begyűjtsék a fiatalokat a művészeti versenyekre, a fiatalok nyáron nem feltétlenül versmondó versenyre, színjátszásra készülnek. Nekik is kell egy felkészülési időszak, hogy ezekre a készségversenyekre el tudjanak jönni, tisztességesen fel tudjanak készülni. Ennyi idő mindenféleképpen kell hozzá, én inkább október közepére tenném, hogy sokkal normálisabban fel tudjanak készülni, de az iskolaigazgatóknak van igazságuk abban, hogy nagyon megtörné a tanévet.

X: Mondjuk én voltam a nyolc, kilenc iskola közül öt igazgatónál. A Belvárnál nem voltam, de mindegyik azt mondta, hogy őket nem zavarja, hogy a tanítás rendje megborul, de utána nagyon gyorsan helyre áll. Ők személy szerint azt mondták, hogy őket nem zavarja. De mindegy, ez zárójeles.

Az nem volt tervben, hogy esetleg több várost bevonva kiszélesedjen a rendezvény, kibővüljön más iskolákkal? Olvastam, hogy romániai testvérvárosban is elindult a diákpolgármester választás.

Fodor József: Önmagában egy diákpolgármester választás viszonylag sok helyen van, általában egynapos esemény szokott lenni máshol. Ilyen komplexitású diákrendezvény sehol nincs. Voltam én még a 90-es években, több városból megkerestek, voltam tanácsadóként jelen több városi próbálkozásnál, de igazából egyikből sem lett nagyon semmi. Azt gondolom, hogy ehhez nagyon kellene a személyek. Egyrészt az iskolaigazgatók, kell egy határozott városi hozzáállás. Egy pozitív városi hozzáállás. Olyan szervező emberek kellene, akik ezt nagyon komolyan kézben tudják tartani, olyan nevelők, akik a szervező team részéről tudnak hatni a gyermekekre, akiket a gyermekek követnek, elfogadják azt, hogy márpedig te ezt, meg ezt, meg ezt csinálod. Úgy elfogadja, mint a szüleitől akár, és csinálja.

X: Most mekkora a támogatottság az önkormányzat és az igazgatók részéről pénzügyileg, hogy csökken, azt tudom.

Fodor József: A pénzügyi most már elhanyagolható, mert teljesen más magánforrásból csináljuk az egészet. Az önkormányzat 1.200.000,- Ft-ot ad az egyhetes rendezvényhez, az gyakorlatilag arra elég, hogy abból meg tudjuk szervezni, le tudjuk bonyolítani a városi szintű középiskolai vetélkedőt. Több mint tíz művészeti ág van, versenyeket, helybérlet, zsűri finanszírozása, díjak, emléklapok kijönnek ebből. Van a középiskolai sportparádé, ott is tizenvalahány különböző kategóriában külön lány, fiú kategóriában mennek egyéni és csapat sportversenyek, a játékvezetők díjai, a serlegek, lebonyolítási díjak gyakorlatilag elviszik a városi támogatást. Tulajdonképpen minden, amit csinálunk a diákpolgármester választás kapcsán, meg a nagyrendezvények kapcsán, azokat már egyéb forrásból kell előteremteni.

Nominálisan azt hiszem, hogy ez a támogatás évek óta ennyi. 4-5 éve, de úgy, hogy ennek majdnem a duplája is volt előtte. Tehát azért volt egy éveken át tartó csökkenés, utána pedig nominál értékben maradt, de azt tudjuk, hogy értékében lényegesen kevesebb. A város részéről én azt mondom neked, hogy inkább ilyen pozitív semlegesség van. Most már nincs meg az a támogatás, ami mondjuk 92-től 2006-ig, 2007-ig jellemezte a várost. Ez azért már nincs meg. Van egyfajta pozitív semlegesség, ami azt mondja, hogy jó, csináljátok, de ne legyen belőle balhé, inkább ússzuk meg, ne legyen semmi gond, csináljátok. Nem lehet azt

mondani, ez annyira hozzátartozik már a város ifjúsági közéletéhez. Ezek a gyerekek nem tudják már elképzelni, hogy ez a rendezvény nem lesz. Ők úgy indulnak neki minden évnek, hogy jövőre már megvan ki lesz a zsűriben, ki lesz az elektor, ki lesz a kampányban, ki lesz a polgármester jelölt, és már készülnek, csinálják. Senki nem meri azt felvállalni, én nem is fogom, hogy oda állsz, és azt mondod, hogy gyerekek ennyi volt. Ti már biztosan nem lesztek garabonciás diákok. Nézd ez a városnak is nagyon rosszul jönne bármiféle balhé. Nekik az a legfőbb céljuk, hogy legyen lefojtott, de tartsuk meg, hogy ne mondhassa senki, hogy ez nincsen. De a lényeg, hogy balhé nélkül valósuljon meg az egész.

X: És az igazgatók?

Fodor József: Vannak olyan iskolák, például említetted az Andrásst. Az Andrásyban benne van az alapszabályban, SzMSz-ben (szervezeti és működési szabályzat), hogy indítanak diákpolgármester jelöltet, és részt vesznek a Garabonciáson. Ez azért mindenképpen pozitív hozzáállás, azt gondolom. Az iskolák közül hét iskola indított most is jelöltet. Eleve minden évben megszervezik a saját diákpolgármester jelöltjük választását az iskolán belül. Megpróbálnak nagyon sok helyen mini Garabonciást leképezni.

X: Mint a diáknapokon a Belvárosiban.

Fodor József: Igen. Olyan típusú feladatokat szerveznek, amiről azt gondolják, hogy a Garabonciáson is szokott lenni, és előkészíti vagy elősegíti a kiválasztódási megérési, rákészülési folyamatot. Ez szerintem egy pozitív hozzáállás. Az kérdés, hogy a tankerület hogyan fog a későbbiekben hozzáállni. Ezt senki nem tudja. Az elvitathatatlan dolog, hogy 15-16 évvel ezelőtt is hallottam és azóta folyamatosan lehet azt hallani, beszélnek róla, épp úgy nyitottak DÖK segítők és a diákok is, hogy vannak olyan vidéki diákok, akik direkt azért iratkoznak békéscsabai középiskolába pedig lehet, hogy nekik Gyula közelebb van és egyszerűbb lenne számukra a bejárás, mert van ez a rendezvény. Mert ők részt akarnak benne venni, hallottak róla, vagy ismerősük, nővérük, bátyjuk ide járt, akárki. Vagy vannak olyan ismerősei, akinek a gyermekei most lettek elsősök és évek óta arról beszélnek, hogy alig várják, hogy garabonciások legyenek, hogy eljöhessenek Garabonciásra. Tehát mindenféleképpen van hozadéka a város számára.

X: És az értékelési rendszerről mit gondolsz? Az elektrolit bevált?

Fodor József: Azt mondom, hogy nagyon elégedett voltam. Nyilván akik jobb helyezésre számítottak, azok nem voltak elégedettek, de mindenki úgy nyilatkozott, hogy nagyon nem lehet belekötni. Ez egy teljesen okés dolog. Van kétszázegynéhány elektor, jönnek, szavaznak, kampányfőnökök adják ki a szavazatszámláló bizottságnak, ők ellenőrzik, ők kapják vissza a szavazatokat, kijönnek a számok, amelyek objektív tények.

X: Igen, csak én beszélgettem sok mindenkivel és sokan mondták, hogy ez alapján szavaztak. Török Peti nagyon sok mindenkivel jóban van, a Garabonciás előtt már lehetett a nevét hallani. Meglepődtem, hogy sokan mondták nekem előre, hogy rá fognak szavazni, mert jóban vannak vele. Ez az egyik, amit megjegyeztem. A másik pedig az, hogy az elektorok csak úgy tudnak objektívan értékelni, ha minél több rendezvényen részt vesznek. Mi, amikor csináltuk a Garabonciást, akkor az volt a lényeg, hogy bementünk valakinek a sátrába, nemcsak a Belvárosban, leültünk és sütöttünk szalonnát a Cityben és összepajtiztunk az emberekkel.

Az volt a lényeg tényleg, hogy iskolák legyünk, beszélgessünk, jól érezzük magunkat. Ha objektívan kell valakinek dönteni, akkor járogatni kell a programokat, hogy tudjon dönteni.

Fodor József: Szerintem totális tévút objektív döntésről beszélni. Meg ilyesmiben gondolkodni. Totális tévedés. Szubjektumok szavaznak szubjektumokról. Szubjektív személyek szavaznak egyéb szubjektív személyekről, csak szubjektíven tud szavazni. Nincsen más lehetőség. Egy választást nézve, egy normális nagy politikai választást, ha megnézel, az első felvetésed az volt, hogy olyan emberek is indultak, akik sok emberrel vannak jóba. Melyik pártnak áll érdekében olyan személyt indítani a választásokon, akit nem szeret? Akit nem ismer senki? Nyilván annak van esélye, aki népszerű. Nyilván olyan embert kell indítani, aki népszerű. Aki sokak szerint jó, sokan ismernek, sokan szeretnek. Tök alap.

Előszedni egy teljesen ismeretlen, gyenge jelöltet, biztos út ahhoz, hogy ne győzzél. De nem ez a cél, nyilván az ellenkezőjét kell tenni. Egyrészt. Másrészt addig, ameddig zsűri volt, addig is szubjektíven döntöttek. Az, hogy most van vagy volt egy pontrendszer, abban is szubjektíven írták be, vagy állították össze a sorrendet. Hiába mondom azt, hogy ez a szempontrendszer, ami alapján szavazzál. Oké. A végén úgy is úgy szavaztak, hogy ki volt a szimpatikusabb. Ez semmi másról nem szól. Nem úgy választunk meg egy pártot, hogy elmegyünk mindenkinek a gyűlésére, megnézzük, hogy ilyen, olyan szervezőtechnikai üzenetérték, stb., stb. ez a párt ötös, ez négyes és az ötösre szavazok. Nem, mert lehet, hogy pont rühellem. Arra szavazok, aki a legszimpatikusabb. Tök mindegy, hogy milyen volt a produkciója, teljesen mindegy, hogy milyen értékelési szempontokat teszek fel ebben a dologban.

X: Magának a rendezvénynek a sikerességét méritek valahogy utólag bármilyen formában?

Fodor József: Nézd. Én olyasmit tudok neked mondani erre, hogy a Garabonciás kötődésű srácok közül nagyon sokukkal tartom a kapcsolatot még húsz év után is. Nagyon sokan kerültek olyan pozícióba, hogy megengedhetik azt maguknak, hogy visszajárnak. 10-15 évvel ezelőtti garabonciások is. Kivesznek egy hét szabit és eljönnek, még most is. Rengeteg az

ilyen felnőtt. Sokan megengedhetik maguknak azt is, hogy támogatják a rendezvényt anyagilag. Gyakorlatilag abból élünk, úgy szedjük össze a támogatást – a minimális önkormányzati pénzen felül – hogy a régi garabonciás diákok támogatják a saját cégeiken, vállalkozásaikon, befolyásukon keresztül. Gyakorlatilag ilyen hozadéka mindenképpen van a történetnek. Szerintem tök sikeres, hogy valaki 1997-ben volt jelölt, és a mai napig minden évben visszajön erre a hétre, és ott hagyja a munkáját. Másrésről a frisseknél is, ők is folyamatosan tartják velem vagy tartják egymással a kapcsolatot. Elmondják, hogy milyen érzéseik vannak, mit jelent számukra ez a dolog. A jövő héten elmondják, hogy milyen iszonyatos úr van bennük, mert véget ért. Volt valami, ami egy hihetetlenül felpörgő érzés volt. Teljes mértékben kitágította a lelküket, szellemüket az azt megelőző időszakhoz képest. Egyszerűen kimegy, amikor vége van a rendezvénynek, micsoda hihetetlen hiányérzet marad bennük az ügy után, miért nem folytatódik, miért nincs ez mindig így. Nyilván tudjuk, hogy az adrenalin ilyen ebben a dologban. Azt gondolom, mindenképpen siker, hogy ezek a gyerekek szeretik és elmondják és visszajönnek.

X: Neked személy szerint, szervezőként milyen igényeid, elvárásaid vannak a rendezvénnyel kapcsolatban? Össze kellene foglalni, mit vársz el a Garabonciástól?

Fodor József: Amíg a srácok ezt fel tudják tölteni tartalommal, és amíg szeretik, amíg sokan szeretik, és sokan részt vesznek benne, addig oké, működjön. Amikor ez nem lesz így, nem fog működni. Összesen ennyi az igényem. Ha szeretik, akkor csináljuk, ha nem szeretik, akkor nem fogjuk csinálni. Nekem egyéb igényeim ebben a dologban nem lehetnek, nem rólam szól a történet. Csak róluk szól.

X: Még azt szeretném kérdezni, hogy a rendezvénynek mekkora a költségvetése?

Fodor József: Ötmillió forint körül van. És még az is egy nagyon kerekített.

X: Ezt a helyi cégek.

Fodor József: Nem helyi, ezek a srácok már elszármaztak innen. Ja, tehát a volt jelöltek, akik bekerültek cégekbe gyakorlatilag tőlük. Igen, meg nekem van egy alapítványom, amivel csinálom ezt a rendezvényt. Az alapítvány egyéb bevételeiből és pályázati forrásokból tudjuk csinálni.

X: Van kimutatás arról, hogy az idén hogy álltak össze, az egyes programelemekre mennyit költöttek? Azt mondtad, hogy 1.200.000,- Ft elment a sportrendezvényekre, a vetélkedők technikai részére.

Fodor József: A fáklyás felvonulás, a nyitó koncert, a biztonsági rész, útlezárás, hang-, fény, színpad, PUNNANY MASSIF több mint kétmillió forint volt együtt. Az csak a nyitó. Még

van egy csomó ember, akit ki kell fizetni, hangosítanak egy hétig, vannak terembérlési díjak. Az, hogy magát a helyszínt biztosítod, önmagában elviszi a pénznek a jelentős részét.

X: A Csabagyöngye a termet nem biztosítja?

Fodor József: A termet igen, de az embereket, akik velünk dolgoznak, fizetni kell. Ha piaci áron fizettetnék ki a Csabagyöngye termeit, akkor meg sem tudnánk csinálni. De például tavalyi évig folyamatosan fizettünk bérleti díjat. A Phaedraban volt, a sportcsarnokban fizetni kellett. Régen, amikor volt Ifiház (Ifjúsági ház), akkor nem kellett fizetni, meg most az idén van úgy, hogy nem fizetünk. De a korábbi helyszíneket, amikor az Ifiházat lebontották, az Agóra meg nem épült meg, máshol terembérlés volt.

X: Köszönöm szépen a beszélgetést. Még azt akartam, hogy lényegében az alkoholizáláson kívül más probléma, visszhang nem nagyon kerül vissza a rendezvény kapcsán?

Fodor József: De, hangosak, kiabálnak. Azt gondolom, ha valaki a belvárosban lakik, ehhez hozzá kell szokni. A belvárosnak vannak bizonyos előnyei, és vannak hátrányai. Előnye, hogy rohadt közel van mindenhez, a hátrány meg az, hogy ráadásul a rendezvénytéren szoktak rendezvényt tartani, ami zajos. Sok ember jön. Lehet, hogy kiabálnak, énekelnek, táncolnak. És egyébként, ne adj Isten, ha még koncert is szól, akkor igen, hangos. Ez ilyen visszatérő, de már messze túl vagyunk azon. Diákcsinnyekből rendőrségi ügy van. Ha kiraknak két kukát éjszaka az egyik útszakaszra, és ott emiatt meg kell állni az éjszaka közlekedő egy szem autónak, és arrébb kell rakja a kukát, akkor az rendőrségi ügy. Régen ezen csak nevettünk, de most már nem így van.

X: Alapjába véve ezekhez kapcsolódnak.

Fodor József: Ez a klasszik. Persze.

X: Köszönöm az interjút, és hogy rendelkezésemre álltál.

4/F. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV VARGA TAMÁS

(önkormányzat képviselőjében)

X: Üdvözöllek! Köszönöm, hogy időt szakítottál rám! Én X vagyok, a ... hallgatója. ... szakos vagyok, idén írom a szakdolgozatomat. Az interjú hanganyagát diktafonra szeretném rögzíteni, de persze az adatokat bizalmasan kezelem, és azok csak a munkámhoz kerülnek felhasználásra. Akkor kezdeném is az interjút. Az interjú hossza 40 perc -1 órát fog igénybe venni. Ahogy jeleztem a Csabai Garabonciás Napokról fogunk beszélni. Végül is a tanulmányom folyamatát leírtam neked e-mailben, hogy hogyan szeretném felépíteni.

Varga Tamás: Igen, de mivel ez egy közgazdasági szakterület, tőlem távol áll. Mindenesetre azt gondolom nagyon jó a téma. Úgy látom, hogy nagyon hasznos dolgozat lenne.

X: Igen, csak egy kicsit túlvállaltam magam, nagyon nagy a projekt. Főleg úgy, hogy az értékelemzés területén megszerezhető képesítések között alapvetően három fokozat van. Én a legalsóban vagyok, és a legfelső lenne ez a team vezető, amiről beszéltem. Rögtön az első projektben team vezető leszek diákokkal. Azért ragaszkodtam mindenképpen, hogy beszéljünk, mert végül is a dolgozat lényege a stakeholderek, azaz az érdekelték elégedettségének a növelése. A Garabonciás Napok eseménnyel kapcsolatban én, mint külső személy próbáltam belegondolni, hogy az önkormányzat érdekelt, a szervezők érdekelték, a diákok érdekelték, de mondjuk egy nyugdíjas csoport is érdekelt, mivel sok panasz van, hogy nem tudnak pihenni. Végül is ötletezéssel szeretnék optimális megoldást javasolni. Mert gondoltam, hogy jó megoldás biztos, hogy nincs, illetve beszélgettem értékelemzőkkel, hogy legtöbbször nincs jó megoldás, csak optimális.

Végül is azért kell most beszélgetnünk, mert akkor most az önkormányzat oldalát mérem fel. Ugyanúgy én ma még be fogok menni kettő iskolaigazgatóhoz is, sikerült szabad időpontot megbeszélni velük is. Ugyanerről fogunk beszélgetni, csak az ő szemszögükből. Illetve szeretnék kitölteni kb. 300 kérdőívet a városban most a hétvégén, vegyes korosztályt megcélózva, fiatalokat, diákokat. Van elképzelésem, hogy ők milyen véleménnyel vannak, de akkor is kell egy visszacsatolás. Akkor nyugdíjasokat is figyelembe kell venni, hogy nekik mi az álláspontjuk, és akkor ebből lehet majd kiindulni.

Varga Tamás: 300 fős mintával, az komoly.

X: Az a baj, hogy azon gondolkodtam, hogy elég sokan vesznek részt ezen a rendezvényen, szerintem a 300 fő kb. 5-10 % között lehet. Egy ekkora minta viszont mindenképpen kell. Komoly lesz kitölteni, végül is 12 kérdés van, amit meg tudok mutatni, mert azt is kinyomtattam. Elég célra török a kérdések különben. Az ötödik kérdésben kell a

problémákra rámenni, de ezek azok a problémák, amelyeket én otthon ülve kigondoltam magamnak.

Varga Tamás: Nagyon jó.

X: Illetve még a Fodor Józseffel (későbbiekben Fodi) szeretnék találkozni, csak ő elég elfoglalt, úgy beszéltük meg, hogy lehet, hogy e-mailben átküldöm a kérdéseket, és akkor megpróbálja részletesen kifejteni, mivel fontos az ő szemszöge is. Végül is az érdemi rész a diákokkal lesz, jövő héten pénteken kezdődik a team munka. Na, most nekem jó kis kihívás lesz, mert végül is csak azt gondoltam végig, hogy ők középiskolások és nekem amúgy ezt a közgazdaságtannak meg kell mutatnom előtte. Na mindegy. Végül is úgy fog összeállni, hogy pénteken, vagy szombaton fogom őket oktatni egy két órát és utána viszont minden nap találkozunk, az eszközrendszeren végig megyünk, utána tud megoldást keresni. Lesz pár kérésem is azzal kapcsolatban, amit így szeretnék megbeszélni, de akkor előtte pár kérdést fel tudnék tenni?

Varga Tamás: Hogyne.

X: Az önkormányzat részéről milyen régóta veszel részt a Garabonciás Napokban bármilyen formában?

Varga Tamás: 2006 óta. Korábban az Ifjúsági házban, a mostani Csabagyöngyében dolgoztam, és már ott is szervezőként benne voltam részben. 2006-tól ifjúsági referens voltam itt, a feladatkörömhöz, szakterülethez tartozott, szerintem 2004-2005-es évektől 2010-ig a diákpolgármester választás levezetője is voltam. Aktívan is részt vettem, versenyek szervezőjeként.

X: Tehát akkor innen emlékeztem rád.

Varga Tamás: Szerintem igen, mert a sportcsarnokban mindig mi csináltuk, utána vették át a Luviek (Lukács Viktor). Anno időszámítás előtt kampányfőnök voltam.

X: Akkor lényegében belelátsz a „kulisszákba”. Mit gondolsz így most, elsőként általánosítva mi jut eszedbe a Garabonciás Napokról? Én azt olvastam, hogy az egyik legrégebbi ifjúsági esemény. A legrégebbi Magyarországon, egyfajta mintaprojektnek számít.

Varga Tamás: Az országban kevés ilyen rendezvény van ilyen múlttal, meg ilyen színvonalon. Nem tudom, nincs rálátásom más megyei jogú városokra, vagy nagyvárosokra, diákpolgármesterek vannak, de hogy milyen rendezvénnyel, vagy hogy kerülnek ki, azt nem tudom. Emlékszem, hogy hívták más városokba is a Fodiékat (Fodor József), mi is voltunk Szolnokon, hogy mutassuk meg, nézzük meg az övékét, és konzultáljunk, hogyan lehetne máshol megvalósítani. Majd ha Józsival beszéltek szóba fog kerülni egyfajta franchise rendszerű terjeszkedés. Magyarán büszkeség róla beszélni, és ha az ifjúság területéről

beszélünk, akkor a Garabonciás Napok úgy említhető, mint a kulturális, gasztronómiai vonulatban a Kolbászfesztivál. Az ifjúsági rendezvény is van olyan erős, ha párhuzamba állítjuk.

X: Én felírtam későbbre, de akkor most megkérdezem, hogy már akkor volt-e terjeszkedés?

Varga Tamás: Erről Fodi fog tudni bővebben.

X: Jó, akkor az évente történő megrendezéssel kapcsolatban. Szükséges évente?

Varga Tamás: Abszolút. Ha kimarad egy év, akkor kimarad egy generáció, vagy kimarad egy évfolyam. Tehát én úgy gondolom, hogy minden évben kell. De ezt most részben a jegyzőkönyvön kívül, nem közgazdasági szempontból, nézve a nagyrendezvényeket, fesztiválokat, nem tudom számokkal alátámasztani, de úgy tapasztalom, hogy a rendezvénynek, fesztiválnak van egy élettani görbéje. Ez az élettani görbe növekszik nagyon sokáig, utána stagnál, majd egy lejtmenet van. Azért mondom, hogy ezt nem tudom annyira szakmai szemmel, de ha megnézed a Szigetfesztivált, a Kolbászfesztivált. A Kolbászfesztiválon az segített, hogy három éve tulajdonosváltás történt, az addigi szervezők átadták a Hégelyéknek (Hégely Sándor), akik belevittek egy üzleti szellemet. Több kulturális programot, egy picit szervezettebb lett, nagyon erős lett a marketingje, kicsit átprofilizták. A Garabonciás Napoknál azt érzem, hogy ez a görbe megállt, stagnál. Nem tudom, hogy mi lesz a jövő. Ez a stagnálás ott kezdődött, hogy megszűnt a „Garabon City”. Ez egy nagy érvágás a fiatalok körében. És van egy állandó vendég struktúra, ami évről évre ismétlődik. Újdonság benne, hogy mindig mások töltik meg tartalommal, de lehet, hogy az is kifáradt már.

X: Igen, ezt fel is tettem a kérdőívben, hogy szükség van-e – nem konkrétan a „Garabon City”-re, hanem egy olyan helyre, ahol a közösség együtt lehet.

Varga Tamás: Mindenképpen. Ezt néztem. Innentől jön az, hogy többszereplős a történet, amelyben ott vannak a szülők, a pedagógusok, az intézményvezetők, akik viszont nem nagyon rossz szemmel nézik. Azt én sem tudom megmondani, lehet, hogy majd az egésznek a végén kijön az, mi az az egészséges középút, ami ezt lehetővé teszi.

X: Igen, mert nagyon nehéz, mert az is gond volt a lakosság részéről, hogy csak kiszűrődik sok zaj. Ha Fodiék kiszervezik a sportcsarnokhoz, ott nem zavarja a lakosságot. Viszont oda meg lehet, hogy nem mennek annyian. Rengeteg a nyitott kérdés, melyik a jó, az optimálist kell rá megtalálni.

Varga Tamás: Igen. Ezt minden évben mondtuk a jelölteknek, kampányfőnököknek, kampánystáb tagoknak, hogy próbáljanak meg „ne látványosan alkoholt fogyasztani”, mert jó rendben megisznak egy-két sört, az belefér, de amikor az a baj, hogy a háromezres tömegből

van 10 vagy 1 %, 30, akkor az erősebb, ami nagyon erős negatív képet tud. Megy a sétálón, egy borosüveget nekivág a kukának, akkor azt mondja a járókelő, hogy az egész Garabonciás Napok egy nagy fertő, rossz, és nem kell. Ezt mi évről-évre mondtuk, és ez odáig jutott, hogy Fodi nem tudott mást tenni, engedett a nyomásnak úgymond, és azt mondta, hogy akkor nem lesz itt. A sportcsarnok, mint helyszín, szóba jöhetne, mert viszonylag egy zárt terület, infrastruktúrával, mosdóval, világítással, stb. De akkor már lépni kell, 200 métert menni kell.

X: Ezt most nem írtam fel, csak úgy, hogy most beszélgettünk, fogalmazódott meg bennem, megoldásként nem volt ötlet, hogy a biztonsági őrök ellenőrizhessenek, hogy ne legyen erre precedens?

Varga Tamás: Voltak. Nem működött, vagy ha nem is a Cityben, hanem valamelyik kocsmában ittak, és úgy mentek vissza. Nagyon nehéz.

X: Igen világos, nem lehet kikerülni.

Varga Tamás: Szerintem hiányzik. Most is úgy kezdődött a szervezés, hogy azon gondolkodtunk, hol lehetne. Gondoltunk arra, hogy a Szent István tér bizonyos területén – akkor még nem volt felújítva – az udvarán, vagy lezárni a Csabagyöngye Derkovits sori részét, de akkor meg beleugranak a vízbe, vagy nem tudom. Ha nem is buli hely, ahol minden stáb sátrából döng a zene, de valami olyan hely, ami el van kerítve, diákváros, haza lehet menni, el lehet dobni a táskát, ott lehet feküdni a fotelben.

X: A szavaidból azt veszem ki, hogy arra gondolsz, hogy azok a diákok, akik végül is elmennek bulizni, azok úgyis elmennek máskor is. Kerítenek sort rá hétvégén. Bár nem foglalhatok állást, de a magam nevében is mondhatom, amikor fiatal voltam, én is ugyanúgy végig buliztam, mert vele járt, de az is tény, hogy ugyanúgy buliztunk máskor is, én is mentem hétvégén is.

Varga Tamás: Nem kell álszentnek lenni. Ez így működik.

X: Persze nem a vandálkodásra gondolok. De este kimozdulni egy évben egyszer úgy érzem szerintem belefér.

Varga Tamás: Persze. Vagy úgy, itt a főtér este nyolckor bezár vagy kilenckor, de van mégis valami bázis, központ, ahol összeülhetnek, ellehetnek. De hát ez összetett. Tehát ha megnézzük a mostani nyarat, nagyon jó nyár volt, nagyon sok program volt a téren. De itt is van a Szent István tér 9. szám alatt egy lakóközösség, aki nagyon elégedetlen volt, fel volt háborodva, hogy mindig zaj van. Érdekes a lakosság, legyen is valami, meg nem is. Az ifjúság nem tud magával mit kezdeni, amikor meg kezd magával valamit, akkor az a baj.

X: Igen, értem. Itt akkor a kérdés egyik részére már meg is kaptam a választ, de az elejére visszakanyarodnék, hogy önmagában – beszéltünk a mintaprojektről – ezenkívül van még valamilyen hozzáadott érték amiről beszélhetünk az esemény kapcsán?

Varga Tamás: Hogyne. Egyrészt, akik részt vesznek benne, azok olyan képességeket kapnak vagy szereznek, amiket az oktatási rendszerben nem. Olyan informális oktatás tulajdonképpen, ami hiánypótló magyarán. Aki aktívan részt vesz benne, az megtanul kommunikálni az idegenekkel, megtanul kommunikálni másokkal, megtanul kommunikálni egy nagyobb közösséggel. Akár szponzorkeresésben, akár tárgyalási technikában, akár kooperációs technikával, csomó olyan dolgot sajátít el, ami később hasznos lehet. Azt lenne érdekes egyszer megnézni – talán mintha szándékunkban lenne – az egykori jelöltekből, kampányfőnökökből, főszereplőkből mi lett? Nagyon sokan lettek sikeres üzletemberek, tisztviselők, stb. nem véletlenül. Tehát ez egy jó értelemben vett ördögi kör. Az lett kampányfőnök meg jelölt, akiben megvan a spiritusz. Akiben megvan a spiritusz, az a későbbiekben sikeres ember lehet, de ehhez kell az a lökés, az az egy hét, meg az előkészület, amikor meg kell mutatnia magát, beszélni kell, nem lehet visszahúzódni, amikor csinálni kell. Munkabírás, felelősségvállalás, stb. Nagyon sok olyan van, ezért fontos. A másik, egy nagyon vékony és nem mérhető szelete az, hogy a városhoz való kötődést erősíti. Én mindig azt szoktam mondani, ha valakit megkérdeznek, hogy mi volt jó a középiskolából, akkor tízből a nagy többség azt mondja, hogy a Garabonciás Napok. Én is a Rózsa héten, mert akkor még Rózsa Ferenc Gimnázium volt (jelenleg Andrássy Gyula Gimnázium), meg a Garabonciás Napokra emlékezem vissza. Nem arra, hogy a szünetben mit csináltunk, jó persze voltak osztálykirándulások, stb., de ez egy nagyon mély nyomot hagy.

Akár azt mondom, hogyha nagyon végletes vagyok, hogy a településről való elvándorlást is csökkentheti, de nem. A kötődést erősíti a városhoz. Akár olyan kapcsolatokat épít ki valaki, hogy azt a későbbiekben kamatoztatni tudja helyben. Tehát ismeri a Garabonciást, aki egy biztonsági céget vezet, és akár álláslehetőséget kap tőle, vagy a későbbi együttműködésben segítheti. Így foglalnám össze.

X: Említetted, és akkor ehhez hozzákapcsolódik a kérdés, hogy arra van valamilyen adat, hogy mennyire népszerű a diákok körében? Mennyi diák megy el? 10-ből 8 vesz részt?

Varga Tamás: Nem, nincs. Vannak tendenciák természetesen. Néhány éve még három fő pontja volt ennek, volt a nyitó fáklyás felvonulás, a kampányhappening, és volt a záró felvonás, majd a diákpolgármester választás. Azért ezen több ezren voltak. 2-3 ezer fő szokott a fáklyáson lenni. Azért ott van egy iskolai nyomás, vagy kampánystáb nyomás, hogy ott kell lennetek, hogy sokan legyünk. Azért azt is látni lehet, akár egy hétfői fáklyás után, hogy

lemegy a felvonulás, és a nagy része eltűnik az éterben, vagy kocsmázni megy, vagy hazamegy, a záró koncerten maradunk háromszázan, vagy ötszázan.

X: Ha másképp fogalmazok, hogy akkor a Garabonciás Napok hete alatt legalább egy programon a diákok 90 %-a részt vesz. Ezt így mondhatjuk?

Varga Tamás: Nem. Most ahhoz nekem látnom kellene. Megnézünk egy statisztikát az érdekesség kedvéért, hogy ha a tavaly október 1-jei középiskolai létszámot vesszük, akkor évről évre csökken a művészeti és sportversenyen résztvevők száma.

X: Ez lett volna a következő kérdésem. Ez is fontos, hogy a diákok mekkora részét mozgatja meg, ha csak egy szűk kört, akkor abból megint le lehet vonni következtetéseket. Ha majdnem mindenkit, vagy legalábbis ez is sokrétű. Aki bejárós, az nem tud annyira részt venni, vannak kivételek.

Varga Tamás: A tavalyi létszám adat szerint 6.837 fő a teljes középfok évfolyam tanulóinak létszáma. Ami azt jelenti, hogy 50 %, nagyon jó arány. Vannak bejárósok, nagyon sokan, tehát az jó. A versenyeken meg az egyéb kísérő programokon saját kampánystáb, saját iskola vesz részt.

X: Jó, azt is akartam kérdezni, hogy mik azok a programok, amelyeken szívesen részt vesznek. Kultúra, sportrendezvény? Az utóbbi években mit tapasztaltatok? Esetleg háttérbe szorult?

Varga Tamás: Igen, pont ezért kell egy kicsit ráerősíteni. Akár az ösztönzésben, akár a lebonyolításban, kicsit hangsúlyosabbá tenni. De azért ehhez mondjuk, érdemes lenne elolvasni, ha lesz idő, tegnapelőtt jött ki az ifjúságkutatás 2012. eredménye, ami egy 150 oldalas tanulmány, minden négyévente csinálnak egy ilyen, 2004, 2008, 2012. Hogyan változik az ifjúság szabadidő eltöltésének a szokása, magyarul az, hogy ma egy átlag fiatal mit akar, kb. semmit. Most az átlag fiatal elmenni, inni, bulizni, legálisan kimaradni sokáig, mert a Garabonciáson lehet, de azt, hogy részt vegyen egy kulturális versenyen vagy egy sportversenyen, az kevésbé motiválja. De ugyanez van a felsőoktatásban, az egyetemeken, a kari napokon, stb. Csökkenő részvételi szám, kedv meg egyéb dolgok.

X: Most szombaton voltam egy szakmai fórumon, és egy marketinges szakember azt mondta, hogy Magyarországon rosszul értelmezik a marketinget. A marketingnek kell olyat nyújtani, ami érdekli a közönséget, neki kell kiszolgálni. Olyan kulturális rendezvényeket kell nyújtani, nehéz kitalálni, nem úgy mondom felelőtlenül, de olyat kell kitalálni, ami érdekli az érintetteket.

Varga Tamás: Borzasztó nehéz, de lehet. Akkor a következő a pénz, magas tartalomhoz pénz kell. Lehet városi rendezvényt is önkéntes táncsoportokból meg sportegyesületekből: kick-

box bemutató, társastánc bemutató, ház ez nulla. Ha van rá 5.000.000,- Ft-od, akkor meghívod a Péterfy Borit, meg a PUNNANY MASSIF-t és akkor mégis más, ezért benne van ez. Most a nyitó rendezvényen PUNNANY MASSIF koncert lesz. Megpróbálják Fodiék is, de erről is csak ő fog tudni mondani, hogy a szabadegyetem, amit kitaláltak, meg egyéb kísérő programok, pont erre akarnak válaszolni, erre a kihívásra, hogy legyen eladható az a kulturális és sport része, ami nem érdekelte annyira a fiatalokat.

X: Kategorizáljunk akkor, alkossunk négy csoportot. Kulturális, sport, legyen az éjszakai bulik, koncertek és egyéb, ahogy a kérdőívben is van. Szerinted melyik a legpreferáltabb?

Varga Tamás: Igen értem, mondjuk maga a kampány. Mellette az estéken van a hangsúly.

X: Akkor azt mondd, hogy az éjszakai élet, meg a bulik, illetve az egyéb kategória, ami viszi a prímet.

Varga Tamás: Igen.

X: A kulturális programokkal és a sporttal mi a helyzet?

Varga Tamás: Az csökkent az utóbbi időben. Emlékszem, hogy én voltam a graffiti verseny lebonyolítója, szervezője, mennyien voltak 2006-ban vagy 2007-ben és mennyien vannak most. Most szerintem nem is lesz, korábban is alig volt már nevező. Tudni kellene azt is, hogy hányan graffitiznak. Most nem tudom.

X: Másik nézőpontban, tehát nem a diákok oldaláról közelítsük most meg. A te szemszögekből kellenek a rendezvény alatt a koncertek és az esti bulik? Szerinted ez vele jár?

Varga Tamás: Szerintem is vele jár. Ezt gondolom, hogy kellenek, de a pénz fontos tényező. Ugyanúgy, ahogy a Kolbászfesztiválnak is van egy olyan küldetése, hogy elmennek enni, inni az emberek, de azért beleütköznek egy minőségi programban. Tehát egy Csík zenekar, Kerekes Band koncert, vagy Lajkó Félix, vagy a Macskajaj zeneszerzője Boban Markovic óhatatlanul egy kis kultúra csöpög a fejükbe. Ugyanez a Garabonciás Napok, ha már ott van háromezer diák, akkor véletlenül beleakad olyan programokba, ami építi, vagy picit előbbre viszi. Például tavaly volt egy kétszemélyes kamara előadás, amit Fodi szervezett, és egy iskolából mentek rá összesen. Pedig az igazgatók is nyomják, hogy legyen több kultúra, művészet, sport, amikor kábítószer témával foglalkozó előadás volt, de nem ilyen száraz, hanem színházi előadás, nagyon magas jó színvonalú előadás. Azok az igazgatók, akik ezt kérik, számon kérik, amikor megkapják, nem delegálják, nem küldik a diákokat rá. Ez nagyon érdekes.

X: Igen, kétoldalú dolog.

Varga Tamás: Igen, visszatérve a kérdésre, a bulizás szerves része, de fontos a kulturális rész is. Fontosak a koncertek és a sport is, mind a négy szegmens fontos.

X: Ezt nem írtam föl kérdésként, de most egyrészt az igazgatók részéről, másrészt a lakosság részéről - amiben benne van a nyugdíjas klub is, meg a Szent István téren, illetve a nem itt lakók is- mit gondol? Általánosságban ezek a csoportok nézete szerint, meg kell rendezni, vagy nem kell megrendezni az egészet?

Varga Tamás: Szerintem nem kell megrendezni. Az iskoláknak is probléma. Sajnos problémaként fogják fel. Elmaradnak órák, nem terhelhetők a diákok, úgy nem lehet leadni az anyagokat, kísérni kell munkaidőn kívül a diákokat akár a fáklyáson, akár a diákpolgármester választáson. Balhék vannak. Az iskolaigazgatók nem igazán partnerek. Szerintem a szülők nagy része, mondjuk, mint édesapák, támogatók. Látja, hogy a gyermeke jól érzi magát. Nem tetszik, mondjuk az nekik, hogy másnaposan ébred, vagy nem tudom, de alapvetően egy nagyon jóézésű szülő azért örül, ha ilyenbe vesz részt a gyermeke. Az egyéb lakosoknak meg megint nem tetszik. Hogy tetszene az, amikor háromezer gyermektől üvöltő horda megy végig a főutcán, holott nem látja a lényegét, hogy ez a tök jó buli, mert nagyon kevés olyan program van, ahol együtt lehet lenni.

X: Mi a probléma azzal, hogy háromezren vannak?

Varga Tamás: Az, hogy üvöltöznek. Csak ennyi. Egyébként nagyon érdekes. 2006-ban – most van pontosan a tárgyalása – amikor megtámadták az MTV székházat, pont a Garabonciás Napok idején volt, azt hiszen, egy vasárnapi vagy hétfői napon. Akkor már nagyon nagy lázongás volt Pesten, és még az is szóba került, hogy legyen-e fáklyás? Beszivároghatnak akár provokálók, vagy lehet belőle akár valamilyen balhé. Ez nekem nagyon felemelő volt, vagy megható, hogy a háromezer diák egyáltalán nem foglalkozott vele mi van Pesten, politika meg háború, belháború. Helyette nagyon szépen vonultak végig.

X: Az sem igaz, hogy nem tudtak róla, mert arról mindenki tudott.

Varga Tamás: Így van. Médiából vagy innen-onnan tájékozódott mindenki. Baj lehetett volna akkor is. Egy tizenkettedikest foglalkoztathatja a politika annyira, hogy bekiabálja, hogy ... takarodj, vagy ... takarodj, vagy bármelyik párt vezetője. Amit amúgy személy szerint elítélnék mélységesen.

X: Arról már beszéltünk is, ha egy-kettő bekiabál?

Varga Tamás: Akkor az rányomja a bélyegét az egészre. Nagyon aggódtam, ahogy mentünk végig, hogy lesz-e valamilyen provokáció, és nem volt. Tehát ilyenkor én ezt azért szoktam mondani, hogy az ifjúságot nagyon sokszor elítélik – mármint a fiatalságot –, hogy azért nem úgy van.

X: Az önkormányzat részéről – és most nem a támogatottságot – mennyire fontos, mennyire kezeli szívügyként a képviselő-testületben ezt az eseményt.

Varga Tamás: Csak a támogatásra kell visszamenni, szívügyként kezelik, mert támogatják. Tehát a politika megint csak egy kínos helyzetben van, mert mindenkinek meg kell felelnie. Meg kell felelni úgy a szülőknek, a lakosságnak; az intézményvezetőknek, mint a diákoknak. Komplexebben nézik, lehet, hogy azt mondják, hogy jó lenne, ha lenne „Garabon City” azt gondolja, de azt mondja, hogy ne legyen „Garabon City”, mert azt látja, hogy a közhangulat vagy a közvélekedés szerint ne legyen „Garabon City”. Egy politikusnak engednie kell, de támogatják. Minden pénteken, amikor a diákpolgármestert megválasztják, bejön a polgármesterhez, az egy ünnepélyesebb fogadás. Ez is azt jelzi. A Békéscsaba Ifjúságáért kitüntetés átadását a diákpolgármester választás idejére tették, nem október 23-ra, a nemzeti ünnepre, hanem az ifjúság rendezvényére. Ez azt jelenti, hogy elfogadják, hogy az ifjúság legnagyobb rendezvénye méltó arra, hogy ott adjanak át egy városi kitüntetést. Ez mindenképpen pozitív dolog.

X: Az önkormányzat részéről akkor működik ez a dolog?

Varga Tamás: Működik. De azért elvárásai is vannak, amiknek meg kell felelni. Szervezett legyen, rendezett legyen, lehetőleg minél kevesebb negatív visszajelzés érkezzon, mert ez valahol az önkormányzat rendezvénye.

X: Azt akartam mondani, hogy a vezetésen, az önkormányzaton csapódik le a város rendezvénye.

Varga Tamás: Azért a város rendezvénye, mert ha nem túl nagy is a támogatás, de ha azt a támogatást nem adja oda a város, akkor nincs Garabonciás Napok. Tehát a támogatással olyan helyzetben van a város, hogy eldöntheti, hogy legyen vagy sem. Vagy megadja a szükséges engedélyeket, mert az is támogatás, hogy területhasználati engedélyt ad, megadja a felvonuláshoz az engedélyt, stb..

X: Elhangzott az elvárás, nagyon fontos lesz az értékelemzés szempontrendszerben az igényekből kiindulni. Melyek azok az igények, elvárások, amelyeket az önkormányzat kezel vagy koordinál?

Varga Tamás: Sok diák vegyen részt rajta. Amiket mondtam, színvonalas legyen. A színvonal mivel mérhető? A résztvevők számával, a programok minőségével. Domináljon a kultúra, lehetőleg minél kevesebb negatív felhangja legyen a rendezvénynek.

X: Biztonsági szempontból, baleset megelőzés? Lehet látni biztonsági és technikai embereket? Ilyen szempontból valamilyen elvárás van? Vagy nem szokott lenni?

Varga Tamás: Onnantól, hogy mit tesz, vagy mit nem, betartja-e a jogszabályokat, meg az elvárásokat, a diákok felelőssége.

Kb. ennyit és utána még az nem árt, ha tényleg jó diákpolgármester kerül ki. Ha olyan diákpolgármester kerül ki, aki ténylegesen tenni is akar valamit, mert azért általában vége van és lecseng.

X: Igen, hallottam olyat, hogy egy ülésen nem vett részt.

Varga Tamás: Igen, Szász Iván eléggé visszahúzódo. Én egyébként azt is megértem. Lemarad a tanulásban, sztár lett, megismerte mindenki. Elég. Ez is egy út. De az is egy út, hogy elkezd mozgolódni, mint az Ábris, aki utána is mozgolódott, benne volt a körben, hallatta a hangját. Ha valaki agilis, akar valamit, akkor is nem zárt, hanem nyitott ajtókkal találkozik. Ha bemegy az alpolgármesterhez, akkor az meghallgatja, szól nekem, hogy menjek fel, nézzük meg, mit lehet tenni az ügyben. Én ezt minden évben el szoktam mondani azon a pénteki napon, ha akarjátok, akkor lehet sok mindent, nem minden pénz kérdése. Például ingyenes sportszarnok használat. Komolyabban lehet foglalkozni ezekkel. Visszatérve ezt azért mondom, hogy nem árt, ha olyan diákvezetők kerülnek ki, akik a későbbiekben tényleg képviselik a fiatalokat. Az nekünk könnyebbség.

X: Hát akkor ez is egy elvárás mondjuk ki. Az elvárások teljesülnek az önkormányzat részéről, akkor az iskolák, a szülők igényei. Az önkormányzat méri a többi rendezvény sikerességét valahogy?

Varga Tamás: Számszerűen nem nagyon. De visszajelzések érkeznek. Ugyanúgy el tudom mondani, hogy a „Garabon City” elmaradása probléma volt. Volt olyan, amikor előzetesen meg utólagosan is összehívtuk az igazgatókat. Ott volt Fodi, ott voltam én, meg ott voltak az igazgatók, és megbeszéltük, hogy mit akartak. Amikor megvolt a rendezvény, újra összehívták, amiről emlékeztető készült, jó volt, nem volt jó, mi volt jó, min kellene változtatni. Sajnos ez nem minden évben van így.

X: Lehet, hogy már megválaszoltad, de szeretném, ha össze tudnánk foglalni a következőt, mert elég sok problémát felvetettünk a kérdések kapcsán. Össze tudjuk foglalni melyek azok a területek, amik problémásak, amelyeken változtatni kell a fiatalok szemszögéből. Utána beszéljünk arról mi az, amin lehet is javítani.

Varga Tamás: A „Garabon City” hiánya. Probléma a forráshiány. Probléma az ifjúság szabadidő eltöltése.

X: A szervezés, vagy lebonyolítással kapcsolatban? A takarítás?

Varga Tamás: Ezt nem akarom mondani. Azt tudni kell, hogy a Fodi egy üzletember, aki Pécsen dolgozik, ott él. Rádiót vezet, megkapta a pécsi rendezvényszervezés egy komoly szeletét. Rendkívül elfoglalt ember, akinek még a Garabonciás Napokat is szervezni kell. Ha itt élne Békéscsabán, itt lenne az év 365 napján, akkor teljesen más lenne. Természetesen

vannak itt emberei, akik itt élnek, van, aki a logisztikát intézi. Vasárnap lesz a fáklyás, a nulladik napon, és a Csabagyöngyénél lesz a színpad. Le lesz zárva a Széchenyi utca, annak az útlezárását most van, aki intézi. Van, aki intézi a szoft részét, sportversenyeket készíti elő, egyéb versenyeket, de nincs itt.

X: Igen, erre gondoltam.

Varga Tamás: Úgy vélem, szükséges lenne, hogy sokkal intenzívebben tudjon találkozni a diákokkal, akkor sokkal hamarabb indulna el az előkészítés. Egész évben fokozatosan.

X: Igen, azt akartam mondani, hogy az előkészületeken nagyon sok múlik.

Varga Tamás: Igen, nagyon sok. Ezt ne értsd félre, semmiképpen sem kritika, mert nagyon tiszteletre méltó, amit véghezvitt. Most az új lebonyolítási rendszer miatt változás is lesz – a munkát azonban már a tanév végéig elő kell készíteni. Úgy kellene elmenni nyári szünetre, hogy kb. tudják a diákok, hogy mi lesz. És akkor a nyáron lehet ügynöködni. Volt olyan nyár, hogy valamilyen feladatra előkészültek és szeptemberben kiderült, hogy nem is lesz olyan.

X: Talán az is természetes, hogy az évek alatt biztos elég sok gond volt, és belefáradt. Sok minden kialakul esetleg szokásszerűen.

Varga Tamás: Ez természetesen, hogy valamit két évtizeden keresztül csinálni egy idő után esetleg sematikus lesz és programozott. Szerencsésnek tartom azonban, hogy a diákok váltakoznak. Van egy szervező csapat, aki legalább tíz év óta együtt van és csinálja. Az már egy idő után lehet, hogy kialakult séma szerint dolgoznak. Ami megint törvényszerű dolog lehet.

X: A lakosság részéről egyedül csak az a probléma, hogy zajos, zavarja a pihenést? Önmagában ez nem lenne probléma?

Varga Tamás: Igen.

Önmagában nem lenne probléma. Tavaly is elgondolkodtunk azon, hogyan lehetne generálisan megváltoztatni, felfrissíteni az egészet. Nincs jó ötlet. Egyszer létrejött, van egy vezérfonala, gerince, attól eltérni nagyon nem lehet.

X: A diákokért van, nem hallgatják meg a diákok ötleteit?

Varga Tamás: Minden októberben van az őszi városi ifjúsági parlament, viszont minden októberben az egyik szekció a Garabonciásról szól, milyen volt, min kellene változtatni. Fontosnak tartom az utólagos értékelési munkákat, amire nagyon nincs lehetősége Fodinak.

X: Így van, akkor ez egy kicsit kényszerhelyzet.

Varga Tamás: Kicsit kényszerhelyzet, 22-es csapdája. Azért most viszonylag erős városi diákönkormányzat van, ők is az év során folyamatosan ötletelnek, meg vannak olyan csoportok, akik segítenek. Nem tudom, mi lesz a vége.

A támogatásról nem beszéltünk még. 1.250.000,- Ft három, négy, öt éve. Volt egy csökkenő tendencia. El fogom küldeni, hogy az utóbbi tíz évben hogyan alakult a Garabonciás Napok támogatottsága. Szerintem másfél millióról indult 8-10 éve, most 1.250.000,- Ft. Közben a pénz vásárlóértéke csökkent, az akkori másfél millió sokkal többet ért, az 1.250.000,- Ft nem sok.

X: Erre vonatkozóan kaphatok kimutatást, hogy az 1.250.000,- Ft hogyan oszlik meg? Ez azért lenne fontos, mert meghatározzuk az igényeket, abból a funkciókat. A funkciókat fogjuk rangsorolni. Az egyik szempont az lesz, hogy a funkciók hogy oszlanak meg. Koncert, faház, stb. Ez azért fontos, mert lehet, hogy van egy funkció, ami tők fontos, és mondjuk nincs kellő mértékben kielégítve, arra többet kellene áldozni, valamiből meg el lehet venni. Így pakolgatni a funkciók között. Nem lehet tudni?

Varga Tamás: Ilyet nem fogsz találni a pénzeszközök között. Én azt nem tudom megmondani, azt Fodi tudja majd megmondani, hogy milyen felosztásban, mire használták fel. A támogatás címzése 1.250.000,- Ft a Garabonciás Napok megszervezése. Utána elszámol vele. Azt már nem szoktuk analizálni, hogy melyiket mire használta fel. Szabályszerű, nem szabályszerű. Kb. ennyi. Azt ő fogja tudni megmondani, hogy az önkormányzati támogatást mire tudja felhasználni.

X: A pénzen kívül az önkormányzat faházat ad.

Varga Tamás: Az is pénzes dolog, annak is van egy szállítási költsége. Egyébként egy faházat 17-18.000,- Ft kivinni, illetve visszahozni. Ingyenes közterület használatot kap, amíg a City volt, ingyenesen használta a területet, de ez nem forintosítható. Mikor van a következő időpontod?

X: Három körül megyek

Varga Tamás: TÁMOP pályázati forrás is bejöhet. Az 1.250.000,- Ft nagyon kevés. Ha csak azt nézed meg, hogy színpadot kell építeni, a technikát üzemeltetni kell, csomó kampányelőzmény, tehát szerintem igazából akkor lenne megbecsülve, ha legalább 3.000.000,- Ft-ot kapna a várostól. Akkor lehetne fejlődni, átcsoportosítani.

X: Viszont akkor sokkal jobban lehetne az értéket növelni, hanem arányaiban.

Varga Tamás: Így van.

X: Kedves Tamás, köszönöm, hogy rendelkezésemre állt! Köszönöm az interjút!

Varga Tamás: Köszönöm én is!